Litt.
Sv.

221

John Johnsson
Kapten Punsch

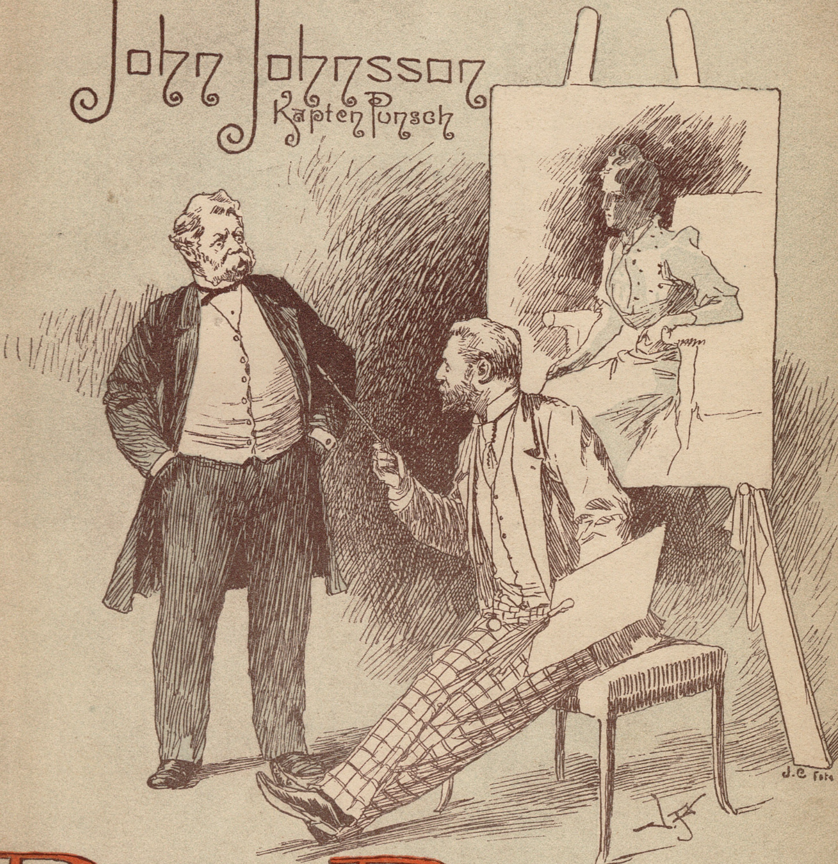

Riddar Pettersson

Med teckningar af V. Andrén

STOCKHOLM
HUGO GEBERS FÖRLAG

2: 25.

RIDDAR PETTERSSON

M. FL. HUMORISTISKA BERÄTTELSER

AF

JOHN JOHNSSON
(KAPTEN PUNSCH)

MED ILLUSTRATIONER AF V. ANDRÉN

STOCKHOLM
HUGO GEBERS FÖRLAG

STOCKHOLM, GERNANDTS BOKTR.-AKTIEB., 1891.

Förord.

Den här berättelsen, om Riddar Pettersson, bör kunna förstås af hvar och en som läst sig fram för presten, eller tycker om att studera festreferaten i tidningarne. Konstigare är den inte, och inte häller de andra berättelserna i boken!

Detta är naturligtvis en sorts förtjenst, eller hur ärade publik och kritik?

Är det någon hygglig menniska som vill vara god och leta upp några flera förtjenster i det här blygsamma arbetet, så är det lika bra gjordt, som att ge sig ut och söka reda på Nordpolen! Så tycker åtminstone

Författaren.

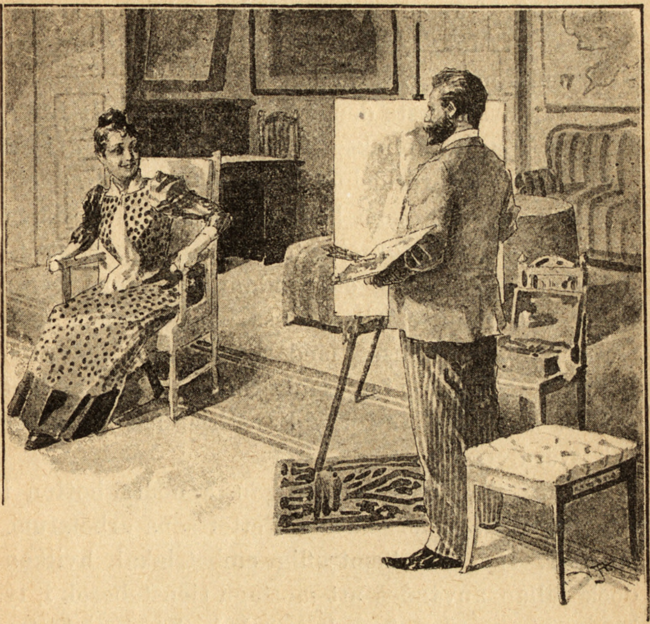

FÖRSTA KAPITLET.

Köpingsborgsinteriör. — Ett embetsrum, målaratelier. — Hjelten presenteras. — Dito hjeltinnan. — Gnabb. — Fru borgmästarinnan. — Kärlekspoesi. — Borgmästaren Pettersson. — Deklamation baklänges. — Borgmästarens ärelystnad. — En ordenshistoria. — Ett frieri vänner emellan. — »Det är serveradt».

Det var ett långt och välsignelserikt regemente som borgmästaren Manne Pettersson fört i Köpingsborg. Under hans tid hade det lilla samhället fått jernväg, gasverk och ny begrafningsplats. Det hade fått rådhuset restaureradt, kyrkan reparerad och

vattenflödet från den genom staden flytande ån regleradt, så att inte källrarne utefter strandgatan fylldes, som förr, när vårfloden kom.

Men hvad visste den stora verlden om allt detta! Fördold för dess blickar låg den lilla staden i ett skymundan, dit verldsbullret ej nådde fram.

»Residenset», som borgmästarens hus på skämt kallades, låg vid torget, alldeles midt emot stadskällaren, och bildade en pendant till denna byggnad. Och midt emellan dessa båda monumentala träpalats låg rådhuset, med sitt för det lilla samhällets förhållanden imposanta torn på taket, hvilket öfverst kröntes af en förgyld Justitia med vågskålar och svärd.

Strax till höger i förstugan, å nedra botten i residenset, låg borgmästar Petterssons arbetsrum, en stor, ljus och hemtreflig embetslokal, hvilken dock sällan användes att mottaga tjenstebesök i, ty borgmästaren var så godt som hela dagen på fötter ute i staden och träffades säkrare nere vid hamnen och å gatorna än på sitt mottagningsrum. Och hällre än att sitta hemma och vänta på besök gjorde han under sina ronder kring staden sjelf sådana hos de personer med hvilka han för tillfället var i tjensteberöring. Öfverallt var borgmästaren som barn i huset, ty han var omtyckt af alla för sitt öppna, rättframma sätt, sitt goda humör och det intresse han lade i dagen för staden och dess innebyggare.

* * *

Det var en dag på höstsidan! Borgmästaren

var som vanligt på språng ute i staden och hans embetsrum hade inkräktats till målareatelier.

Några veckor förut hade nemligen borgmästaren fått besök af en god vän från fordom, artisten Åke Wigg, stockholmare till extraktionen, gammal ungkarl på 40 år, »af böjelse och vana», enligt egen utsago; förr en »glad fysik af prima qvalité», numera litet ironisk och småkitslig af sig på förmiddagarne, men angenäm och glad på eftermiddagarne, sedan han fått i sig mat, kaffe, punsch och en god cigarr. Förresten fattig som Job och berest som Stanley, hygglig karl, med vårdadt helskägg, kortklipt hår, medelmåttigt stor mage, rent linne, rapp tunga, engelska skodon och monocle i ena ögonvrån, när han ej arbetade eller konverserade, två saker som han förresten gerna gjorde på en gång, när han under arbetet hade någon att prata med.

Och det hade han för tillfället i sin improviserade atelier, der fröken Suzen Pettersson, borgmästarens enda dotter, »satt» för honom. Ty det var ett porträtt af den unga damen hvarmed konstnären nu var sysselsatt.

Wigg befann sig i förmiddagsstämning, ty det var ännu ett par timmar qvar innan han fick ta middagssupen, af borgmästarens gamla, iskylda aqvavit, och inventera borgmästarinnans läckra smörgåsbord med den »härliga» kryddsillen, mesosten och löjrommen, som »låg så bra för hans röst».

I denna stämning hade han nu en half timmes tid, då och då, varit en smula giftig mot sin modell, och hon, som var en väluppfostrad flicka, när hon fick vara i fred, hade svarat undfallande,

som det höfves en ung dam på 20 vårar gentemot en gammal Ravaillac till »farbror» på hvars knä hon i sin gröna ungdom »ridit ranka».

Men efterhand hade konversationen öfvergått till ett vänskapligt gnabb, just så som han ville ha det, påstod hon. Ty mycket sällan kunde de två vara tillsammans en halftimme på tu man hand, utan att till sist komma »i lufven» på hvarandra, huru mycket hon än ansträngde sig att undvika det.

— Kan ni då inte sitta stilla ett ögonblick, ert ansigte skiftar ju uttryck som en kameleont skiftar färg, började han och fixerade henne skarpt, sedan han retats med henne en god stund.

— En kameleont, fy då, hvilken jemförelse! Den liknelsen tycker jag bättre passar in på er, som målare, än på mig, svarade hon.

— Nej förlåt, jag håller alltid färgen, svarade han raskt. Åtminstone låter jag mig ej påverkas af andra att hysa känslor, främmande för mitt hjerta. — Se så, rodna nu inte ända upp till hårfästet för den saken, när jag som bäst håller på med er eljes så oskuldsfulla rena panna, fortfor artisten och tog ett par steg tillbaka från staffliet för att bättre kunna bedöma de sista penseldragens färgverkan.

— Jag rodnade visst inte, fastän det väl inte vore så underligt, om jag, i förargelsen öfver era sarkasmer, skulle göra det, inföll hon.

— Ni kände er alltså träffad af hvad jag nyss sade! Det bevisar åtminstone, att ni icke alldeles saknar känsla, om man blott förstår att väcka den till lifs inom er! Eljes liknar ni de flesta unga

damer som jag lärt känna: antingen äro de för mycket kalkylerande och reflekterande, eller ock äro de alldeles renons på reflektion, fortfor målaren utan att se på henne.

Hon försökte nu att skratta för att dölja sin förargelse.

— Ni är för svår, herr Wigg, det är sanning det! Behandlar ni alla unga flickor som ni behandlar mig? frågade hon litet stucken.

— Åhnej, jag har för längesen upphört att resonnera med unga flickor, ty de intressera mig ej mera, svarade han.

— Jag har märkt det, ni tycker visst mer om det muntra umgänget vid glaset och virabordet.

— Här i sta'n, ja, der inga andra nöjen bestås mig, afbröt han. Har ni inte hört ordspråket: Man tar seden, dit man kommer!

— Åh, nog fins här andra nöjen att välja på! Hvarför dansar ni aldrig, till exempel? frågade hon.

— Till svar härå skulle jag vilja göra er en annan fråga. Hvarför spelar inte ni vira och dricker punsch? — Seså, återtog han glädtigare då han såg, att hon blef stött, låt nu inte harmens rodnad purpra era kinder! Cinobertuben är tom och jag har högst obetydligt qvar af färgen på paletten.

— I dag är ni sannerligen retsammare än vanligt, herr Wigg! Men om ni fortsätter, går jag min väg, ty roligare kan man ha, hotade hon.

— Ah, se så, bli nu inte »häftig» är ni snäll! Det är säkert med er som med alla nyförlofvade unga damer, ni finner förstås ingen trefnad i någon

annans sällskap än er fästmans. För min del tycker jag dock icke om den sortens »komik» i hvilken han excellerar, retades han.

— Det tror jag intresserar honom mindre, blott jag tycker om den, och det gör jag, bekräftade den unga damen.

— Ja, ser ni det, jag fick ju rätt! — Vill ni nu stiga upp, så var så god, sade han och flyttade staffliet i en annan dager.

— Skönt, då går jag genast! Adjö, herr »professor,» jag önskar er mycken trefnad i ert eget angenäma sällskap, svarade hon en smula impertinent och neg djupt.

— Pst, så vänta då litet! bad han. Ska ni inte se på porträttet, innan ni springer er väg? Nu är ansigtet färdigt, och ni tycker ju om att spegla er.

Den unga flickan lät hejda sig och återvände ner åt rummet hvarpå hon kritiskt började granska sitt porträtt.

— Jag tror verkligen, att jag har bättre spegel uppe hos mig, sade hon efter en stund litet hånfullt. Derefter fortsatte hon, sarkastiskt: Jaså, ska det der vara jag, det. Då tycker jag mera om min sista fotografi, det säger jag uppriktigt. Apropos, hvarför har inte ni blifvit fotograf i stället för målare? Är det kanske derför, att det är lättare att lära sig måla än att fotografera?

— Nej, det är derför att det betalar sig bättre att måla. Er far, till exempel, ger mig dubbelt så mycket för det här porträttet mot hvad ett helt dussin fotografier af er skulle kosta honom, svarade han litet spefullt.

— Jaså, ja då undrar jag ej på, att ni föredragit att bli konstnär. Det är ju förtjensten man lefver af! Tala vid pappa, så kanske ni äfven kan få måla mammas porträtt, sen mitt är färdigt, föreslog hon.

— Borgmästarinnan målar ju egenhändigt utmärkta sjelfporträtt, och att blott kopiera är för en konstnär intet nöje, må ni tro, invände han.

— Kors, hvad säger ni! Målar mamma, inte visste jag det! inföll hon lifligt.

— Tst, tala icke så högt! Det sker i största hemlighet. Hon vill icke, att någon skall veta af det, förstår ni! Men med min blick för facket har jag icke kunnat undgå att märka det, återtog han leende.

— Säg det då för all del ej åt pappa är ni snäll, ty ni tyckes ha mycket svårt att ej förråda hemligheter, svarade hon spetsigt och gick ut.

Han såg efter henne och smålog för sig sjelf. Derefter började han hvissla en melodi ur »Kronjuvelerna,» som näst efter »Svarta dominon» var hans favoritopera, under det han kompletterade halskråset och en brosch på porträttet.

Han hade icke hållit på härmed många minuter förrän dörren till våningen öppnades och borgmästarinnan steg in.

Hon var en dam af obestämd ålder, ehuru hon synbarligen ej ville gå och gälla för att ha passerat mer än nätt och jemt tjugotalet. Att hon emellertid icke ännu hunnit »lägga på gumhullet,» som man säger, låg i öppen dager. Gestalten var lång och så mager att man ovilkorligen spratt till då

hon vände en ryggen och man hörde hennes husmoderliga nyckelknippa skramla. Det var som lärarinna för fröken Suzen hon börjat sin karrièr i borgmästarens hus, ett par år efter sen hans första fru lades i grafven, och derefter hade hon så småningom avancerat till herskarinna i samma hus och styfmoder till sin för detta elev.

Ty ehuru det blott står i Skriften: Det är icke godt, att »mannen» lefver allena, så hade borgmästaren i en svag stund utsträckt begreppet derhän, att han ej heller ansåg det vara till skada för *enkemän* att skaffa sig »ena hjelp» i kjolar.

När borgmästarinnan fann Wigg ensam sade hon:

— Förlåt om jag stör, jag trodde Suzen var här och satt för er ännu!

— Nej, hon gick alldeles nyss, sedan jag afslutat hufvudet här på duken, svarade målaren.

— Jaså hufvudet är redan färdigt, då kanske man kan få ta en titt på konstverket? frågade borgmästarinnan.

— Var så god, så här ser det ut! sade Wigg och gick några steg åt sidan.

Borgmästarinnan tog en stol och satte sig framför taflan. Sedan hon sett på den en stund, med hufvudet bakåtlutadt och pincenezen fästad ett stycke ner på sin långa, tunna näsa gjorde hon en gillande gest och sade:

— Ah, det är charmant! Men hurudan fond har ni tänkt er, herr Wigg? Skulle inte ett blått draperi passa, mån tro? Blått klär ju Suzen så bra, eller hur?

— Det vill jag just inte påstå, invände arti-

sten. Jag skulle snarare tro att den färgen passar *er* bättre, fru borgmästarinna.

— Hur så?

— Jo, ni är ju skriftställarinna, har jag hört sägas, fortfor målaren.

— Ah, se så, låt oss inte tala om literatur, utan om konst, afbröt borgmästarinnan blygsamt. Säg mig således: hurudan fond har ni tänkt er?

— En varm ton, som icke skriker. Något i den här stilen, till exempel, svarade Wigg och pekade på ett enfärgadt möbeltyg i en chäslong.

— Ja, ni gör som ni vill! sade borgmästarinnan nedlåtande. Hufvudsaken är att min man blir nöjd, ty han håller så mycket af Suzen, mer än af mig till och med, tillade hon och lade kokett hufvudet på sned för att se söt ut.

När den lilla nu snart skall ur huset för att flyga ut i verlden, så var det ju en god idé af min man att åtminstone få behålla sin älskling i sin närhet in effigie, tillade hon.

— Ja, det blef tvärt beslutadt att fröken Suzen skulle gifta sig. Jag, som under så många år vid skilda tider gästat min vän Manne, och sett flickan växa upp, visste om ingenting förr, än jag dagarne innan jag kom hit fick förlofningskorten. Manne hade i sina bref till mig aldrig talat om saken, så goda vänner vi än äro! Men kanske han ej heller visste något? frågade målaren och sneglade på borgmästarinnan.

— Nej, icke mycket, förrän allt var klappadt och klart, som man säger. Partiet är mitt verk, och ett mera passande kunde aldrig gifvas, svarade den tillfrågade.

— Jaså, inte det, inföll artisten ironiskt. Ni håller således fortfarande på den »blå» fonden och vill inte ha »varmare toner»?

Borgmästarinnan såg upp.

— Hvad hör jag, ni ogillar således partiet ur — konstnärssynpunkt. Men det betyder ingenting! Suzen har alltid visat sig sakna intresse för det konstnärliga och Manne förstår det ej heller. — Inte ens inom literaturen, det försäkrar jag, sade hon och sänkte blicken. Det materiela tilltalar honom deremot så mycket mera och är nog i äktenskapet för mer än det poetiska.

— Ni menar således, att de estetiska elementen böra söka kärlekslyckan utom äktenskapet, inföll Wigg skämtsamt.

— Det är en väl djerf slutsats ni drager af mina ord! Men det djerfva i tanke och handling har alltid tilltalat mig! Och hvad kärleken beträffar så har jag studerat den både estetiskt och materielt. Jag har till och med en gång diktat en sång om kärleken, som jag kan utantill. Vill ni kanske höra den?

— Ja, det tror jag inte alls ska bli ledsamt, synnerligast som jag är lifligt intresserad af att få ett begrepp om er uppfattning af ämnet i poetisk tolkning. Alltså, ni har ordet, fru borgmästarinna! sade Wigg i munter, nonchalant ton och började åter måla.

Borgmästarinnan reste sig, ställde sig i lämplig attityd mot målaren och deklamerade sentimentalt och patetiskt:

När som en himmel du lifvet skådar,
När hvarje stund dig en fröjd bebådar,
Som jemt ett hjertskalf dock innebär,
När säll du är såsom en gudinna
Fast pulsen, sjuk, käns af feber brinna,
Då först du känner hvad kärlek är.

— Bravo, bravissimo, ni är ju en verklig skaldinna, komplimenterade Wigg och applåderade med fingerspetsarne mot paletten.

Och med stigande patos fortfor poetissan:

När hvarje sällskap du aktar föga,
Får blott en blick du utur hans öga
Hvars flammas glöd i ditt hjerta bräns,
När blott en vidröring af hans finger
Elektriskt, tvärt genom hjertat springer,
Då först du vet huru kärlek käns!

Här afbröts skaldinnan af ett gapskratt från borgmästaren som inträdt i rummet utan att hans fru märkt det.

— Hvad står på. Jag tror, Gud förlåte mig, att du håller på att göra kärleksförklaringar för vännen Wigg, kära Julie, larmade borgmästaren genast, på sitt gemytliga, robusta sätt, hvilket visade, att han var vid sitt briljantaste humör för tillfället. Var så god och gå på och låt inte mig störa, fortfor den äkta mannen skrattande.

Borgmästarinnan, som tydligen kände sin literära fåfänga förnärmad, såg en smula generad ut.

— Om du inte har något deremot, sade hon vänd till sin man, så ber jag att få fortsätta min deklamation en annan gång. Herr Wigg och

jag talade nemligen om konst och literatur, ett ämne, som ju inte intresserar dig!

— Nej, inte ett dugg! I stället är jag hungrig som ett — ett lejon i öknen, hvilket inte sett till en neger på fjorton dar! Få vi derför middag så fort som möjligt, så är jag tacksam.

Borgmästarinnan skramlade med sin nyckelknippa till svar och så seglade hon ut, rak i ryggen som en gardist hvilken kommenderats: gif akt! När hon stängt dörren om sig, slog borgmästaren sin vän målaren på axeln och sade muntert:

— Jag gratulerar dig till »fortsättningen», kära bror. Den der kärlekspoesin, som hustru min svärmar för på lediga stunder, är ett minne från hennes guvernantstid, tolkad i ett hundra femtiotvå vers, den ena galnare än den andra!

— Hvad säger du, ett hundra femtiotvå vers! Din fru har ju en poetisk ådra värre än ett Niagara, inföll Wigg.

— Jabevars, ett Niagara i hvars brusande hvirflar jag beklagar hvarje menniska att blifva nerdragen, ty jag har sjelf varit det och med knapp nöd räddats. I stället för att andra äkta män undfägnas med sparlakanslexor af sina fruar fick jag, det första året af vårt äktenskap, då jag t. ex. kom hem från något muntert kolifej, alla de hundrafemtiotvå verserna om kärleken till lifs, sade borgmästaren.

Som vän till dig, fortfor han, vill jag derför på förhand varna dig för alla kärleksmöten med hustru min, och blir hon för enträgen, så gör som jag gjorde för att bli henne qvitt. Först lät jag flytta ut min säng ur sängkammaren — — —

— Men, bästa bror, det kan ju jag omöjligt göra, inföll Wigg skrattande.

— Afbryt mig inte, utan låt mig tala till punkt, återtog borgmästaren. När detta icke hjelpte, hittade jag på, att, då hustru min ville vara i fred läsa upp hennes poetiska kärleksfantasier baklänges.

— Baklänges, eftersade Wigg, det var en luminös idé.

— Tror du då inte att det går lika bra att läsa upp dem baklänges som rätt fram, jo, var säker på det! Sådan är hustru mins poesi! Hör bara! sade borgmästaren.

Och så började han läsa som ur ett protokoll:

Ack då — då först är du verkligt kär
När hela verlden du tankspridd glömmer
Och om ett väsen beständigt drömmer,
När all din sällhet dig qvalfull är,
När all din fröjd du i tårar dränker
När samma tanke du ständigt tänker.

och så vidare. Det är ord för ord gumman mins kärlekspoem — baklänges!

— Och sen fick du vara i fred? frågade målaren skrattande.

— Jo, lita på det! I stället misstänker jag, att Julie på sista tiden kastat sig i armarne på »de aderton» i akademien och aspirerar på stora priset, eller åtminstone »Literis», skämtade borgmästaren.

— Å tusan, har hon så höga vyer? frågade artisten.

— Det har hon alltid haft, kära du! Och hon ger sig ingen ro, förrän äfven jag får lika höga

vyer som hon. Sen vännen Blomstermark, »krydd-krafsaren» i närmaste gathörn, och ordförande i stadsfullmäktige, fick »Vasen» förra året, arbetar gumman min energiskt på, att äfven jag skall skaffa mig en liten »klick», du förstår! Nu tycker jag visserligen, oss emellan sagdt, att jag gjort mig förtjent af en liten »trissa» lika väl som Blomstermarken, men inte skulle jag ha kommit att tänka på den saken, om inte hustru min jemt och samt äcklat mig med sina jemförelser. Nu har jag, unter uns, gett mig katten på att också skaffa mig ett nådevedermäle från högsta ort, så att jag slipper höra alla stadens fruar gå och beklaga mig, ty det är också hustru mins verk, slöt borgmästaren.

— Det här är allt idel nyheter för mig, sade Wigg, som uppmärksamt lyssnat till sin värd och vän. Det är ingen under att jag, de få dagar jag varit din gäst, tyckt mig märka att icke allt är sig likt som förr i tiden då du var glad och fri, som mångårig enkling.

Borgmästaren flög sin vän i famnen och utbrast entusiastiskt:

— Åh, det var en härlig tid, som jag aldrig skall glömma! Men jag klagar just inte häller på den närvarande! Gumman min har många stora förtjenster, fortfor han allvarligt. Och som du kanske märkt, dra vi två sams, när vi inte ha våra små konflikter, som alltid måste finnas i ett äktenskap, synnerligast när man är så pass skilda i år som vi.

Wigg ref sig bak örat och satte derefter monoclen i ögonvrån, hvarefter han skarpt fixerade sin vän borgmästaren och sade:

— Javisst, ja. Men de der »små konflikterna» kunna ibland ha rätt allvarsamma följder! Du är ju på väg att bli ärelysten, alldeles som du påstår din fru vara! Men hennes ärelystnad hånar och skrattar du åt, derför att du finner den löjlig. Det kunde ju äfven falla henne in att till gengäld hånle åt din ärelystnad sedan hon väckt den till lif.

Borgmästaren kände sig synbarligen en smula förnärmad af sin väns närgångna kritik.

— Det måste väl vara skillnad på min ärelystnad, som du behagar uttrycka dig, och hustru mins, sade han litet stucken. Jag är väl lika förtjent af erkännande, som just Blomstermark, jag som i snart trettio år regerat den här brackhålan, och känner honom sen han för ett tiotal år sen sjelf stod bak disken och egenhändigt strypte sill!

— Nåja, inte skall du vara afundsjuk derför, att för detta »sillstryparen» nu blifvit riddare. Det klä'r dig inte, gamle gosse! inföll Wigg.

— Afundsjuk, jag är inte afundsjuk, på sin höjd en smula förargad. Och detta endast oss emellan, begriper du, återtog borgmästaren lugnare.

— Tack för förtroendet! Ingen skulle mindre än jag missunna dig att få gassa dig i nådens solsken, om det kan göra dig glädje, det vet du nog! Emellertid skulle det inte gaska upp dig mycket, det försäkrar jag dig, sade Wigg.

— Äh prat, säg inte det, du! Har du kanske glömt, hvad räfven sa' om rönnbären, skämtade borgmästaren och knuffade artisten i sidan med armbågen.

Wigg lät sin monocle falla och sade skrattande:

— Nu trodde du visst, att du sa' något qvickt, gamle »borgensmeister». Jag skulle just vilja se dig i din själs speglar, om jag öfverraskade dig med att skicka efter min finemaljerade Kristi-orden, som jag visst förlagt någonstädes hemma i Stockholm! inföll målaren.

— Hva i Herrans namn säger du, karl! Är du riddare af Kristi-orden, du! stammade borgmästaren och spärrade upp ögonen. Hvarför har du då inte ordenstecknet med dig och bär det på dig här i sta'n vid högtidliga tillfällen. Sådant skulle ju ansenligt höja dina aktier, begriper du.

— Nej, jag tänkte som så, att när inte du har något att sätta på din frack så — — — sade Wigg artigt.

— Hedersknyffel! — — — Men du ser ut att vara så full af hin, du står väl inte och drifver med mig, din kanalje! afbröt borgmästaren och såg misstänksam ut.

— Nej, på min ära! Jag har, ta mig den lede Belzebub, vittnat sant! svarade Wigg. Här ska du få höra historien om min ordensförläning. När jag under min senaste studieresa låg i Lissabon kom jag att visa en portugisisk professor och fornforskare två gamla stenyxor, som jag köpt af en jude i Düsseldorf för en och en half mark. Men som jag inte kunde stå och tala om detta för karlen, om han skulle få någon slags aktning för relikerna så sa' jag förstås att jag hittat dem på Bråvalla å det ställe der Harald Hildebrand stöp, och att han, som var en stark karl, absolut säkert egt den ena yxan, som var spräckt och sönderslagen i eggen.

Professorn intresserades alldeles förbaskadt och bad mig skänka yxorna till ett museum i Lissabon, hvilket jag äfven af godt hjerta gjorde! Så skref den lärde mannen en afhandling på 60 qvartsidor om fyndet, och innan jag visste ordet af, så vakna' jag en morgon som Kristi-riddare och skulle kunnat uppträdt med min orden på nattskjortan, om jag velat. Så styf karl är jag, du!

— Det var katten, då börjar jag få en viss aktning för dig, min fine bror. Ja, ja, det vill säga, det har jag ju alltid haft. Du är en tusan så styf karl att spela vira, skämtade borgmästaren.

— Å, jag är allt en bra karl äfven i många andra stycken, fast jag inte gerna skryter sjelf med det. Men efter som du »skäller» mig för att vara så »aktningsvärd» så kommer detta mig bra till pass, eftersom jag med det snaraste tänker gifta mig och bli stadig, inföll Wigg.

Borgmästaren baxnades och såg sin vän in i hvitögat.

— Hvad för slag, tänker du gifta dig! sade han förvånad. Nej, hör du, försök inte med mig, jag bor i familj, som du brukar säga.

— Det är mitt fulla allvar! replikerade Wigg.

— Fulla allvar. För tusan, du är väl inte »full» så här dags på dagen heller, skämtade borgmästaren.

— Låt bli att vitza, du som begagnar »Schwarzens» snus! Det är mitt allvar, att jag snart tänker gifta mig, vidhöll Wigg.

— Med hvem då, min fine bror? frågade borgmästaren lite hånfullt.

— Med en liten näbbgädda som slagit an på mig sen långt tillbaka. Kort och godt, här ser du föremålet, sade Wigg och pekade på porträttet å staffliet.

Borgmästaren spratt till och utbrast: Hva, hva in i innersta Eqvatorial-Afrika säger du för slag! Tänker du gifta dig med Suzen?

— Jo något, gnisslade Mazarino! svarade Wigg muntert och tvärsäkert.

— Du är väl inte »vriden» häller! Tror du att flickan står att ta på hyllan, för en sådan spe — spelevink som du! Nej, hör du, jag tror vi dröjer! sade borgmästaren i komiskt allvarlig ton.

Wigg stack åter sin monocle i ögat, slog borgmästaren på axeln och svarade uppsluppet:

— Ta' tillbaka det der fula ordet »spelevink», svärfar, annars skickar jag dig att leta rätt på dina molekyler i den blå etern, ty jag är stark jag!

— Ah, molekyla mig hit och molekyla mig dit! Tror du jag är nå'n driftkuku för dig, din gamle mormon. Vet du, pro primo, ej att flickan är förlofvad? väsnades borgmästaren.

Wigg tog på sig en ytterst allvarlig min.

— Jo, jag vet det! svarade han. Eländige och onaturlige far, du dygdens och oskuldens lumpne ockrare, vet du, hvad du gjort, då du lofvat bort ditt enda barn till ett konglomerat af karl, som erkeenglarne komma att skämmas för på den yttersta dagen?

— Hvad säger du! Står du och är ovettig, oljefärgare! Karlen är bra, säger jag, har egen stor landtegendom här i närheten, och fullt upp

med »pekunier» att röra sig med. Men hvad har du? gormade borgmästaren.

— Jag har talang, och som mecenat vet du sjelf bäst, hvad den är värd, svarade Wigg med en gest åt porträttet. Och så kommer ju du, som har fullt upp med multum, att bli min svärfar! Och så, fortfor den glade själen, har jag Kristi-orden, men hvad har du?

Borgmästaren spratt åter till och stirrade på sin vän.

— Du var mig en baddare att vara hvad man på salongsspråket kallar: fräck, sade han. Men ser du, sådana toner slå inte an på mig så mycket nu som förr i tiden, tillade han.

— Ah, se så, slå nu till med mig och slå upp med den andre herrn, så ger jag dig mitt hedersord på att jag skall lära dig spela vira, innan du dör, sade Wigg muntert och räckte vännen sin hand.

— Nej, säger jag! svarade borgmästaren och slog Wigg på fingrarna. Jag kan lära mig spela vira sjelf, om det roar mig.

Wigg gapskrattade.

— Kan du, sade han. Då får du allt gå upp tidigare om morgnarne än nu. Men sak samma, jag skall ha flickan, nu har du hört det, du gamle framtidsriddare!

I det samma anmälde en tjensteflicka, att middagen var serverad, hvarpå Wigg tog sin vän borgmästaren under armen och fortfor: Du var ju hungrig! Låt oss då raska på, kära svärfar, innan supen hinner bli varm och soppan kall!

ANDRA KAPITLET.

Fiskalen Flink. — Hur ordningen upprätthölls i Köpingsborg. — En glupsk elefant. — Polykarpus Rolander. — En originel varieté-teater. — Komedi hos borgmästaren. — Borgmästarinnan blir konstentusiast. — Ett dyrbart manuskript snokas upp. — Direktören korresponderar. — En artig middagsgäst. — Fästmannen gör visit. — Shakespeareimitation i Köpingsborg. — Kungen kommer! — Elefanten är åter lös. — Allmän villervalla.

Borgmästaren Pettersson gick med stora steg af och an i sitt arbetsrum, från hvilket Wiggs »målaregrunkor» nu voro förvisade sedan artisten fått Suzens porträtt färdigt. Konstverket prunkade nu i en bred förgyld ram öfver en beqväm stor soffa med saffiansmadrass och dito kuddar, i

hvilken borgmästaren regelbundet tog sin lilla middagslur.

Bäst det var kom borgmästaren under sin marsch att kasta en blick på porträttet och tvärstannade framför det.

— Hm, sade han efter en stund, det är verkligen inte illa! Den satans Wigg är en talang, det kan inte nekas, men en förbaskadt oförskämd krabat. Jag är nu alldeles öfvertygad om, att han me nar allvar med att söka värfva mig till bundsförvandt för sina giftermålsplaner. — — — Han tycker om flickan, det är klart, och derför kom han hit omedelbart efter sedan jag sändt honom förlofningskorten, ty kort förut hade han ju skrifvit till mig och sagt, att han tänkte resa ut i vinter. Men hvad kan jag göra åt den saken, fortfor borgmästaren efter en paus. Flickan är ju förlofvad och jag har fullt upp med andra saker att tänka på. Och för resten skulle Julie aldrig gilla det partiet! Jag tror derför det blir bäst, att jag, nästa gång målaren för det ämnet på tal ber honom ta sitt pick och pack och ge sig af och sen komma igen när han hunnit bli botad för sina kärleksgriller.

Liksom till bekräftelse på detta tysta beslut tog borgmästaren sig en pris snus, hvarefter han satte sig ned och började bläddra i några handlingar. Men just som han skulle börja arbeta knackade det på dörren ut till förstugan.

Borgmästaren såg upp från sina protokoll och ropade: Stig in!

I nästa ögonblick syntes på tröskeln till mottagningsrummet en liten undersätsig figur, med

lifliga, spelande ögon, engelska polisonger, krökt rygg och ett par väldiga fortkomstledamöter på två krokiga ben.

Det var Köpingsborgs stadsfiskal, som tillika utöfvade det hedervärda bagareyrket, i förening med en andlig befattning på hvilodagen, som kyrkotjenare.

Detta »faktotum för hela sta'n», som borgmästaren brukade kalla sin närmaste man, helsade gravitetiskt sin chef och klef derpå fram till skrifbordet.

— God morgon, min käre Flink, sade borgmästaren, besvarande helsningen. Nå, hvad nytt i sta'n, är allt lugnt och stilla?

— Åhja, efter omständigheterna, svarade fiskalen. I går qväll kom ett par drängar från landet, som varit med mäld till qvarnen, ihop sig på stadskällaren och gåfvo hvarann några slängar så att ögona svullna', men det tyckte jag inte var värdt att ta upp i rapporten, utan gaf stadsvaktmästaren order att leda orostiftarne till tull'n, så att de sen kunde få »torfva» om hvarandra bäst de gitte utom staden.

— Det är rätt, på så sätt upprätthålles ordning och skick bäst inom samhället! Och så äro vi af med bråkmakarne och slippa ransaka, föda och herbergera dem på stadens bekostnad under det de sitta af böterna, ty de betala dem i alla fall inte, instämde borgmästaren.

— Nej det tror jag allt vi ha en sorglig erfarenhet af, genmälde fiskalen vigtigt. Men så är det en annan sak, som jag tänkt tala vid borg-

mästaren om, fortfor han. I går qväll kom här äfven ett sådant här »minageri-varieté-komediant-sällskap» till sta'n och tog in på stadskällaren. Och nu tror restr'atrisen, att de ingenting ha att betala med. Bland andra vilda djur i burar ha de äfven en tam »illefant», som gick lös, med en stor ketting om benet, och som de bundo i vagnboden. Men »illefanten» hade inte stått der lång stund innan han slet sig lös och gick direkt in i köket, på nedra botten, der han höll på att skrämma »slaget» på både pigorna och kokerskan. Och innan djuret blef fast igen, hade det slagit sönder allt glas och porslin som fans och ätit upp all maten. När jag sen blef tillkallad fordrade jag, förstås, att den som var »kucku» för sällskapet skulle betala skadeståndet, men som han inte hade pengar på sig, bad han mig ta »illefanten» i pant så länge, och det gjorde jag.

— Hvad säger Flink, tog han elefanten i pant, hvar fins då djuret? sporde borgmästaren.

— Jag hade ingen annan råd än att sätta in honom i rådhusfinkan, efter som vi för tillfället inte ha några arrestanter der, svarade fiskalen.

— I rådhusfinkan, eftersade borgmästaren. Är han tokig, han! Ska vi kanske hålla ransakning och dom med kreaturet, ifall det skulle bli krångel af! Och ska' sta'n kanske föda arrestanten, under det han sitter fängslad? Gå strax och släpp ut kräket och låt det gå, hvart det behagar, om inte egaren vill ta reda på det.

— Tar borgmästaren det på sitt ansvar då, om jag gör som borgmästaren sagt? frågade fiska-

len. Annars tänkte jag, i min egenskap af allmän åklagare yrka — —

— Han låter bli att yrka någonting, utan gör som jag har sagt, befallde borgmästaren.

I detsamma hördes en ringning utifrån förstugan, och fiskalen fick nu ordres att se efter, hvem den ankommande var.

Efter några ögonblick återkom han och anmälde den främmande.

— Det är den der »minageridirektören» som nu är här och vill tala vid borgmästaren, sade han.

— Det är bra, släpp in honom och gå sen och uträtta hvad jag sagt, svarade borgmästaren.

Fiskalen gick och in trädde i stället en öfvermåttan lång och mager figur, med yfvig lockperuk, hvilken dock ej förmådde täcka ett stycke månsken i nacken. Mannen var iförd en lång sjubbskinnspels, randiga pantalonger, kulört skjorta med en stor brokig kravatt, i hvilken blixtrade en »ädelsten» hvars form och storlek tycktes antyda att klenoden förut dinglat i en antik ljuskrona.

Figuren bugade sig sirligt, drog ögonbrynen högt upp i pannan och öppnade en kolossal mun i hvilken glänste två rader bländhvita tänder, stora som björnbetar, samt talade och sade:

— Om förlåtelse, det är ju med denna vördnadsvärda stads upplyste borgmästare jag har äran tala?

Borgmästaren gjorde en jakande gest och figuren fortfor, som om han varit en modern Demostenes: I så fall ber jag att vördsammast få presentera mig för herr borgmästaren! Jag är Po-

lykarpus Rolander, för detta elev vid Hans Majestät konungens opera, nu direktör för eget konstnärssällskap.

Jag ber förbindligast om ursägt, fortsatte mannen, derför att jag tagit mig friheten att i pels uppvakta herr borgmästaren, men min läkare har ordinerat, att jag bör hålla mig varm, ty jag lider af håll — aj! — håll i de ädlare invärtes organen.

Borgmästaren Pettersson tycktes ej intressera sig synnerligt hvarken för direktörens person eller hans åkomma, ty han afbröt, med rynkade ögonbryn, i kall och tvär embetsmannaton, som om han haft en förbrytare att ransaka:

— Angår mig inte, herre! Till saken om jag får be. Ni eger en elefant?

— Ja, med ert gunstbenägna tillstånd eger jag en elefant, svarade direktören inställsamt. Ett mycket klokt och förståndigt djur, som jag för några veckor sen engagerat tillsammans med dess impressario och vårdare, tillade han.

— Det är så tusan häller inte något klokt djur, har jag låtit mig berättas, afbröt borgmästaren. Ett rigtigt *odjur* till elefant är det! Han har ju slagit sönder för öfver 50 kronor glas och porslin på stadskällaren och stoppat i sig all mat som fans till på köpet! Ett sådant rofdjur får inte vidare finnas här, hör ni det! Derför har jag gifvit ordres att kreaturet skall föras ut ur staden och släppas löst, om ni inte dessförinnan sjelf tar hand om det, sade embetsmannen i sträng ton. Direktören sänkte sina blickar förebrående ner på borgmästaren.

— Hvilken omensklig grymhet, deklamerade han, mot ett värnlöst djur, som till på köpet är en främling här uppe i vårt kalla klimat! Det kan icke vara ert allvar att afkunna en så hård dom — — aj!

— Jo, det är mitt fullkomliga allvar, herre! Hvad hade ni här med djuret att göra! Jag är inte alls nyfiken på elefanter och inte min familj häller! Haf derför bort kreaturet! Och förresten, hvad vill ni sjelf här i staden, när vi inte ha marknad, eller något tocke' der? frågade borgmästaren.

— Jag tänkte få hyra stadskällarens sal, eller annan lämplig lokal och bjuda på lite »offentliga nöjen», svarade konstmakaren okonstladt.

— Nej, det tillåter jag inte, invände borgmästaren. Vi finna här i stan intet nöje i att se elefanter, ty vi ha tillräckligt af dem i Abc-böcker och andra zoologiska verk!

— För hvem tar ni mig då, herr borgmästare, återtog direktören stolt och rätade ut sin gängliga figur. Jag är ingen vanlig björnförevisare, fastän jag till omvexling med öfriga nöjen, som jag presterar äfven engagerat ett mindre, utvaldt menageri! Det kan vara bra att ha ibland. I Österköping gaf jag för ett år sedan en akt ur »Jorden rundt» med lefvande elefant i, och i »Noaks ark», ett dramatiskt arbete som jag sjelf författat, skall ni bli vittne till stora öfverraskningar! Hela menageriet, jemte jag och hustru min komma der att uppträda!

— Jaså, ni spelar således både komedi och menageri? frågade borgmästaren en smula blidkad.

— Jag gör allt, herr borgmästare, allt! fortfor direktören med en stor gest. Konstens heliga flamma, närd af traditionernas eviga glöd, brinner inom mig och hustru min. Men konjunkturerna äro för närvarande ytterst dåliga för oss konstnärer. »Variatio dialektat» är publikens lösen och, a la bon heure, man måste lyssna till sin publik. Derför har jag förenat snart sagt alla konstgrenar under en spira. Jag bjuder på Shakespeare och Offenbach, elefanter och akrobater, luftballonger och fyrverkerier, skjutbanor och kraftmätare, panoptikon och rundmålningar, internationel panorama och kinesisk ringkastning. Jag är utan konkurrens der jag finner konstnärlig uppmuntran!

— Det var betydligt, men jag kan ändå inte ge min tillåtelse till att ni får uppträda här i staden. Vi äro alldeles belåtna med de offentliga nöjen vi ha och som vi sjelfva arrangera åt oss. Vi äro också utan konkurrens, ty vi tåla ingen sådan, herre! Vi ä' lokalpatrioter och se hälst att våra pengar stanna inom staden. Nu har ni hört mina principer och bör förstå piken. Au revoir!

Borgmästaren gjorde en betecknande geste och reste sig från sin skrifstol.

— Men så hör mig då? bönföll direktören och tog ett par steg framåt.

— Har inte tid herre, jag måste ut i staden, afbröt borgmästaren och gjorde sjelf min af att gå sin väg.

— Hvilket förkrossande slag, pustade direktören. Jag känner mig alldeles tillintetgjord och förintad, som atmosferen före verldens skapelse.

Aj! nu börjar åter mitt onda! Tillåt, att jag sätter mig ett ögonblick, stönade komedianten och sjönk ner i en chäslong.

— För tusan, herre, ni tänker väl inte att få hålla till här med ert håll. Gå i stället och låt koppa er! föreslog borgmästaren.

— Jag förmår det ej. Aj, nu stack det till så svårt igen, jemrade sig den sjuke.

— Satans karl, som jag inte blir af med, mumlade borgmästaren. Ah, jag får en idé, hustru min har ju genomgått en »samaritkurs», kanske hon kan få honom på fötter.

Dermed gick borgmästaren ut.

När konstmakaren såg sig ensam i rummet, göt sig ett bredt leende öfver hans ansigte.

— Skönt, mumlade han. »Gubben» gick i fällan. Det var det tarfligaste mottagande jag varit med om. Han bjöd mig inte så mycket som ett glas vatten en gång, fast jag tagit min elegantaste pels för att imponera på honom. Puh, hvad här är hett! Det fordras verkligen talang för att spela förkyld i det här plagget, fastän det invändigt är fodradt med endast bomullsväf.

Nu hördes steg närma sig och ögonblicket derpå stod borgmästarinnan framför den sjuke.

— Ni är illamående hörde jag min man säga, och derför har jag skyndat hit. Kan jag vara er till någon tjenst, min herre, så var god och säg ifrån, sade hon.

— Ack min fru, tusen tack för allt besvär ni gör er för min skull! Om jag finge be om något värmande, så kanske jag åter snart kryade till mig, svarade konstmakaren med matt röst.

— Lite té eller kaffe? föreslog genast borgmästarinnan.

— Tusen tack, men det blir allt för mycket besvär, min nådiga fru borgmästarinna, qved direktören.

— Kanske ett glas vin då? frågade frun i huset.

— Ett glas vin, ja! Eller ett glas konjak, eller kanske begge delarne, för säkerhets skull! Tusen tack min goda fru! fortfor konstmakaren jemrande och strök sakta sin högra sida med ena handen.

Borgmästarinnan ringde på en tjenstflicka, gaf henne sin nyckelknippa, jemte nödiga ordres, och bad henne servera det begärda. Under tiden sköt värdinnan ett bord fram till den sjuke, på hvilket hon sedermera placerade brickan med förfriskningarne, när jungfrun återkommit med det reqvirerade.

— Hvad får jag nu servera? frågade husmodern derpå den sjuke.

— Ett glas konjak, om jag får be, svarade den tillfrågade.

— Var så god!

— Tusen tack! fortfor patienten och tömde glaset i ett andedrag. Hm, det var visst vin, det, ni förvexlade bestämt karafferna, fru borgmästarinna, tillade han, sedan han sväljt »medicinen».

Borgmästarinnan fylde ett nytt glas ur den andra karaffen och bjöd sin gäst.

— Åh, det kändes skönt, tack så mycket! sade sjuklingen med välbehag, sedan han äfven tömt detta glas i botten, och reste sig upp från sin halfliggande ställning.

— Åh jag ber, det var ingenting att tacka för, det fägnar mig, att ni nu känner er bättre! tröstade borgmästarinnan. Jag hörde af min man att ni är konstnär, fortfor hon derefter intresserad. Teaterdirektör, om jag uppfattade honom rätt, tilllade hon.

— Alldeles, min fru, svarade direktören och böjde hufvudet djupt.

— Ert besök har då helt säkert gällt att utverka er min mans tillåtelse att få uppträda här i staden? frågade borgmästarinnan.

— Mycket riktigt, min goda fru. Och kanske lyckan fört mig tillsamman med en väninna af konsten, ty er man syntes mig icke vara mycken vän af gudagåfvan? genmälde direktören intresserad.

— Nej, min man förstår icke mycket i den vägen och bjuder ej häller till att förstå det. Han är uteslutande en praktiskt anlagd personlighet, svarade borgmästarinnan. Och öfver hufvud taget tror jag att det fins fler konstvänner bland qvinnorna än bland männen, i synnerhet när det gäller teatern. Åtminstone har jag alltid varit en varm vän af den sceniska konsten, slöt hon.

Ögonblicket derpå var direktören på fötter.

— Hvad hör jag! utbrast han lifligt. Nå gudskelof för det, då! Som vigd Thalias prest säger jag med profeten: Välsignad vare ni ibland qvinnor! fortfor konstmakaren med komisk patos och kysste vördsamt borgmästarinnans hand.

Denna vördnadsbetygelse upptogs mycket nådigt af föremålet för densamma, ty borgmästarinnan log förbindligt och fortfor:

— Jag har till och med varit så intresserad, att jag en gång i min entusiasm diktat för scenen.

— Åh, hvad säger ni! utbrast direktören förtjust. Då har ni kanske ännu qvar det dyrbara manuskriptet? frågade han lifligt.

— Ja, jag tror nog, att det fins i mina gömmor bland minnen från ungdomen, svarade den tillfrågade.

— Åh, hvilken blygsamhet parad med älskvärdt behag och blixtrande snille. Ni ser ju ut att vara evigt ung, inföll konstmakaren chevalereskt och bugade sig.

— Ni är ju artig, herr direktör, som en förste älskare på scenen, der allt beror så mycket på illusionen, svarade borgmästarinnan, skrattande. Jag gör mig dock ej längre illusion af att vara ung, men jag har varit det, och det var då jag svärmade för teatern och diktade, fortfor hon, med handen på hjertat.

— Jag brinner af otålighet att få se er opera — ert opus, menar jag, och att få uppföra det, om den äran förunnas mig, sade direktören.

Det blef ett ögonblicks paus hvarunder borgmästarinnan tog sig en liten tankställare. Och så svarade hon:

— Hvarför inte? Ni kan ju att börja med läsa genom manuskriptet och sen säga mig er mening om pjesen! Jag skall strax gå och söka upp papperen, om ni har tid att dröja litet. — Men förlåt, ni är ju illamående, kanske det inte är lämpligt att ni tittar igenom arbetet i dag? tillade hon frågande.

— Ack jo, jag känner mig för tillfället kry som ett återuppståndet teaterlik. Ni har återgifvit mig helsan, fru borgmästarinna, och om ni inte har något deremot, så ber jag att få pelsa af mig så länge, svarade direktören.

— Var så god, jag är strax tillbaka, sade borgmästarinnan och skyndade ut för att hemta manuskriptet.

— Det här kan man kalla tur, mumlade konstmakaren sedan hon gått, och gnuggade förtjust händerna. Derefter slog han sig ner vid borgmästarens skrifbord och gjorde sin äkta hälft följande meddelande:

Liebes Mutter!

Hipp hurra! Jag dinerar hos borgmästaren! Furstligt mottagen! Vi spela! Reqvirera på källaren, hvad du behagar, men tag inte buljong, ty det är mycket små portioner. Din egen

Polykarpus.

När denna skrifvelse var förseglad ringde brefskrifvaren. Ögonblicket derpå trädde en qvinlig tjensteande in, som med förvånad uppsyn stirrade på konstmakaren.

— Hvad nu då, är herrn redan kry igen, sade jungfrun. Och borgmästaren som ville, att jag skulle visa herrn till barnmorskan att koppas. Men det sa' jag strax nej till, ty då hade de genast fått något nytt att prata om i sta'n. Och ingen hade ju så noga kunnat veta, om det var jag som följde herrn, eller — — —

— Det är bra mitt barn, afbröt konstmakaren den pratsjuka domestiken. Du slipper att följa

mig, men tag i stället det här brefvet och bär det till stadskällaren, midt emot. Och se här belöningen för ditt besvär! Det är en »första plats» biljett att se min elefant. Entré eljes 50 öre, hälften för barn och tjenstefolk! Du behöfver dock icke låtsas om, att du hör till tjenstefolket, så har du dina 50 öre så godt som kontant.

— Å herre min skapare, får jag gå och si illefanten som hela sta'n talar om, jublade »pigeschen» förtjust. Det är nästan stiligare än syster min, som skrifver, att hon varit i Stockholm och sett di kungliga på pa—pa—po—

— Panoptikon, heter det, ifyllde direktören. Men skynda dig nu!

— Ja, så var det, ja, nu skall jag komma ihåg det, sade flickan och skyndade ut.

— Seså, nu är den saken klarerad, återtog direktören sedan hon gått, och slog i en konjak åt sig som han knapt hann tömma förrän borgmästarinnan återkom med manuskriptet i hand.

— Se här är pjesen, sade hon och räckte direktören en pappersrulle.

— Jag är rysligt nyfiken, började konstmakaren och vecklade upp rullen. Hvad ser jag: »*Kuno och Kunigunda.* Dramatisk dikt i en akt». — Hvilken poetisk titel, alldeles som »*Romeo och Julia*», »*Hjalmar och Ingeborg*», eller »*Papageno och Papagena!*» Jag skall genast börja läsningen, om ni tillåter, ty jag ser att jag redan försummat middagen. Min hustru och jag bruka alltid dinera på slaget tre, upplyste han, med en blick på det stora antika väggguret i rummets ena hörn.

Antydningen om den tidiga middagstimman förfelade icke som beräknadt var sin verkan.

— Vi äta inte förr än om en timme, kanske ni vill göra mig det nöjet att stanna qvar, föreslog borgmästarinnan. Det blir ingen festmiddag, fortfor hon i sin älskvärdaste ton, endast kött, tisdagssoppa och en efterrätt, om ni vill hålla tillgodo dermed.

— Åh, för all del, det gör jag visst det, svarade direktören. Tisdagssoppa och kött, hvilken delice, fortfor han artigt. Eljes få vi, hustru min och jag, vanligen nöja oss med att lefva på »benen», och sådan är äfven publikens smak, skämtade han och piruetterade. Derefter gjorde den originele mannen en sirlig bugning och tillade:

— Mottag mina förbindligaste tacksägelser för er öfversvallande välvilja, ni musernas gudaborna tvillingsyster, min högt ärade fru borgmästarinna, värdinna och skaldinna! — —

— Hvilka komplimanger, min bäste herr direktör, afbröt borgmästarinnan skrattande. Kanske ni behagar stiga in hit, så är ni mer i fred än härute, fortfor hon och öppnade dörren till ett angränsande rum. Men så en sak, tillade hon: Ni lofvar ju att inte säga något åt min man om den här affären, ty det skall bli en öfverraskning för honom, förstår ni!

— Åh min fru, hvad tänker ni på! En öfverrasknng, jag förstår! Var lugn, er hemlighet är i godt förvar. Jag skall, som jungfru Maria, gömma hvarje ord från er englamun i djupet af mitt hjerta, hviskade direktören och steg in i det rum som anvisats honom.

Den originele mannen hade synbarligen lyckats »slå an» på borgmästarinnan, ty sedan han gått sade hon i munter ton för sig sjelf:

— En ytterst lustig karl. Manne må säga hvad han vill, men mitt medgifvande har han att få spela här.

I detsamma kom tjensteflickan in och lemnade borgmästarinnan ett visitkort.

— Frökens fästman bad mig lemna frun det här, sade domestiken.

Dörren till förstugan öppnades och en ung man trädde in. Borgmästarinnan gick honom raskt till mötes.

— Hjertligt välkommen, käre Artur! Hvilken öfverraskning att få se dig i sta'n i dag. Stig fram och tag plats så länge, sade värdinnan i familjär ton.

Den unge mannen bugade sig, vred upp mustacherna, klatschade sig på ena benet med ett ridspö, som han höll i handen, och svarade på genuin skånska:

— Gu' vet om jag törs sätta mig, kära tant! Jag har, som tant ser, ridit till staden och borde följaktligen stannat i förstugan ty väglaget är gement dåligt. Hur mår ni annars?

— Alldeles utmärkt! Manne är som vanligt ute i staden i något ärende, men Suzen är inte långt borta. Jag skall strax be henne komma hit, såvida du inte föredrager att sjelf söka upp och öfverraska henne, svarade borgmästarinnan.

— Nej, kära tant, som jag ser ut är det bäst att jag stannar här! Jag skall dessutom strax hem

igen, blott märren får flåsa ut en smula. Men hvad ser jag, der ha vi ju Suzen lifslefvande, sade den unge landtpatronen och pekade på porträttet öfver soffan. Hon har således låta måla af sig. Hvem har gjort det?

— Herr Wigg, artisten, som du blef presenterad för hos oss för några dagar sen! Han är visst skyldig Manne litet pengar sen förr i verlden, då de voro mycket intima vänner, och så tog »gubben» det här i afbetalning för att samtidigt uppmuntra både konsten och konstnären, svarade borgmästarinnan.

— Tja, det var ju inte så illa kombineradt. Taflan är ju bra, tycker jag, och jag skulle ingenting ha emot att få den der herrn med mig hem till Råglunda för att måla af de nya vagnshästarne, sade godsegaren. Apropos, hurudan karl är den der artisten, han förefaller mig inte riktigt »con amore», som man säger.

— Han är en utmärkt hygglig man, fastän ibland lite robust i sitt uppträdande, om du förstår hvad jag menar dermed, svarade borgmästarinnan litet ironiskt. Han kan dock äfven vara älskvärd när han så vill. — Men, här ha vi ju Suzen, afbröt borgmästarinnan då denna, som blifvit underrättad om sin fästmans ankomst, skyndat ner för att träffa honom.

Det unga paret utbytte förtroliga helsningar och skulle just börja ett samtal då de afbrötos af teaterdirektören, som kom inrusande från rummet bredvid. Och utan att observera de unga skyndade

han fram till borgmästarinnan och sade entusiasmerad, med manuskriptet i hand:

— Ah, hvilka sköna tankar, hvilket upphöjdt språk, påminnande om Shakespeare. Exempelvis den här strofen då Kuno utbrister:

O, Kunigunda, ljufva mö,
Jag går i blodig drabbning ut, för dig att dö!

Här afbröts deklamationen af borgmästaren som i sällskap med Wigg inträdde.

Sedan de begge herrarne skakat hand med godsegaren, vände borgmästaren sig till konstmakaren, som blygsamt dragit sig undan i en vrå af rummet, och utbrast:

— Jaså, ni är qvar här ännu! Och återstäld, efter hvad jag tycker mig märka?

— Jag har bjudit direktören qvar till middagen, skyndade borgmästarinnan att upplysa, hvarefter hon presenterade de närvarande för sin protegé.

I detsamma inträdde tjensteflickan och lemnade borgmästaren ett telegram.

Han bröt det och läste med synbar öfverraskning.

— Hvad har händt, hvad har händt? sporde hans närmaste och skockade sig ikring honom då de märkte det ovanliga intryck depeschen gjort.

Då rätade borgmästar Pettersson på sig och sade med ljudelig, högtidlig stämma:

Mina vänner!

Jag har här fått telegram om att Hans Majestät Konungen kan väntas hit till staden någon dag under de närmaste veckorna!

Den stora nyheten väckte en oerhörd sensation bland de närvarande.

Borgmästarinnan sjönk ner i en länstol och fick ett nervöst anfall, och äfven borgmästaren syntes betydligt enerverad.

Då kom plötsligt tjensteflickan åter inrusande och skrek, som om hon haft en knif i sig:

— *Elefanten är lös och kommer hitåt!*

Borgmästarinnan var ögonblickligen på fötter och uppgaf ett gält skri af förskräckelse, under det direktören fick fatt i sin hatt och rusade ut.

Från gatan hördes ett öronslitande larm och oväsen allt mer närma sig och så slogos plötsligen ett par fönsterrutor ut till borgmästarens embetsrum och en lång elefantsnabel sträcktes in och fylde rummet med smattrande trumpetstötar.

Ögonblicket derpå dök snabeln ner i ett aqvarium mellan fönsterna, hvarefter det uppretade djuret sög upp allt vattnet i cisternen för att i nästa sekund spruta ut det öfver de innevarande, som sökte skydd bakom möblerna.

Tjensteflickan var för tillfället den rådigaste af alla och kom inrusande med en tom tvättbalja som hon höll framför vattenstrålen under det hon med full hals skrek:

— Förbaskade otering, vill han låta bli att förstöra mitt renskurade golf!

Minuten derpå var det ståtliga djuret åter fångadt hvarefter lugnet så småningom återstäldes.

Men på stadskällaren satt direktören ensam och »dinerade» när borgmästaren och hans familj

en stund efteråt åto sin tisdagssoppa. Han hade kontramanderat middagsbjudningen och skyllat på ett recidiv af sitt onda, förorsakadt af det obehag han ofrivilligt vållat borgmästaren genom elefantens ociviliserade uppträdande en stund förut.

TREDJE KAPITLET.

Köpingsborg piffas upp. — Arrangemanger för kungabesöket. — Wigg får åter tillfälle att visa prof på sin talang. — Festmiddagsprogram à la Lukullus. — »Man tager», sa' Kajsa Warg. — Fyrverkeriets pièce de resistance. — Salut för Hans Majestät. — Direktörens musikkapell. — Direktören

är äfven kompositör. — Fru Arabella Rolander. — »Inga damer, inga damer!» — Ett förståndigt resonnemang. — Wigg blir sentimental. — En fästman på villovägar. — Efterräkningarna börja strax.

Underrättelsen om det väntade kungabesöket spred sig som en löpeld kring staden och förorsakade allmän uppståndelse.

Gatorna försattes i bättre skick än förut och på torget lågo tjogtals gummor på alla fyra och plockade bort ogräset mellan stenläggningen. Nästan alla gårdsegarne utefter stadens tre långgator läto nymåla sina hus, somliga med olje- och andra med rödfärg. Allt pittoreskt förstördes, eller undandoldes, och i stället anlade det lilla samhället ett slags högtidsdrägt till majestätets ära.

Borgmästaren for som en skottspole från den ena ändan af staden till den andra, utdelande befallningar och gifvande goda råd åt alla som önskade sådana.

En festkomité hade blifvit tillsatt, i hvilken borgmästaren var ordförande och borgmästarinnan sekreterare, och här uppgjordes ett vidlyftigt program för majestätets högtidliga mottagande och förplägning. Ett tjugotal af stadens honoratiores tecknade sig för en middag å stadskällaren, à 50 kronor kuvertet, ett fyrverkeri beställdes på borgmästarens bekostnad från hufvudstaden, stadens vackraste tärnor utvaldes för att paradera vid mottagandet och blomsterströ majestätets väg. Och sist, men inte sämst, var borgmästarinnans idé om uppförandet af ett slags mytologiskt helsningsdivertissement nere å jernvägsperrongen, genast vid

Hans Majestäts ankomst; ett förslag som på det lifligaste understöddes af direktör Polykarpus Rolander, hvilken fortfarande var qvar i staden och nu syntes vara alldeles oumbärlig, ty äfven han hade, ehuru främling, invalts i festkomitén, der han riktigt tycktes vara i sitt esse.

De förberedande åtgärderna hade emellertid dragit så ut på tiden, att den största skyndsamhet var af nöden, om allt skulle medhinnas. Uppe i stadskällarens stora sal arbetade Wigg oförtrutet med åtskilliga dekoreringsarbeten, hvilka han välvilligt åtagit sig att utföra, för att dermed lemna sin tribut vid festarrangemangen.

Stadshotellets stora sal, eller, som den äfven kallades: »stadssalongen» var det lilla samhällets förnämsta samlingslokal! Här höllos alla större publika sammankomster, här gåfvos konserter och spelades sällskapsspektakler, här hade frälsningsarmén en gång hållit ett storartadt hallelujamöte, och här afdansades den sedvanliga Oskarsbalen. Här var det äfven som den stora subskriberade festmiddagen skulle afätas, till hvilken Hans Majestät Konungen inbjudits som hedersgäst.

Salongen var rätt prydlig, dekorerad som den var i hvitt och guld, och upptog jemte några smårum hela andra våningen i stadshuset. Otympligast voro de grofva fyrkantiga pelare, som i två långa rader uppburo läktarne utefter salens långsidor. Bakom dessa, dolda af draperier, lågo under läktarne buffeterna, en på hvarje sida, från hvilka en massa dörrar ledde ut till korridorer och bredvidliggande smårum.

Det var på eftermiddagen, ett par dagar före det kungliga mottagandet. Wigg var ifrigt sysselsatt med dekoreringen af stadssalongen och borgmästaren, som i förbifarten kommit upp för att ta en titt på anordningarna, stod med händerna i byxfickorna och granskade arrangemangerna.

— Nå, hvad säger bror, det blir ju gentilt af bara katten i det här »lokuset», så att man bör kunna bjuda kungen hit på middag, sade målaren.

— Det blir famost! Du är en förträfflig dekoratör. Hade jag inte dig här nu, så vet jag inte, hur det skulle gått med kungabesöket. Sjelf är jag alldeles konfys af de senaste dagarnes bråk, och gumman min, tror jag, är totalt vriden, svarade borgmästaren.

— Inte skall du gifva mig allena ärone, återtog Wigg. Du glömmer ju allt hvad den der »elefantdirektören» uträttat, i förbund med din fru. Det är ju i qväll vi ska få se en del af resultaten, vid den generalrepetition af mottagningsfestligheterna, som skall gå af stapeln här?

— Javisst! Hustru min och hennes faktotum böra väl snart vara här för vidtagande af de förberedande åtgärderna för repetitionen. Jag vet alls inte, hvad som kommer att ske, fortfor borgmästaren, men något utomordentligt måtte det bli, ty hustru min kan inte nog lofprisa den der äfventyrarens arrangeringsförmåga. I hvarje fall komma vi begge att betydligt öfverglänsa de båda andra arrangörerna, ty middagen blir ändå det förnämsta, och en god middag förstå vi två oss på att arran-

gera, eller hur, du gamla sybarit. Jag har matsedeln på mig, vill du höra den?

— Visst tusan, jag njuter redan i andanom af läckerheterna. En god matsedel är ett konstverk, som man beundrar lika mycket som en vacker tafla hvars motiv man icke sett i verkligheten, inföll Wigg.

Borgmästaren drog upp ett papper ur sin plånbok och föreläste:

Menu

Samedi le — — — — —

Hors d' Oeuvres	
D'huitres Anglaise	*Pâle & Scotsch Ale.*
Potage tortue Clair	*Ch. Beychevelle & Sherry.*
Filet de sole Venetiénne	*Rüdesheimer Berg.*
Filet de boeuf à la Lukullus	*Cremant (Mumm).*
Ruche d'abeille à la financière	*Cantenac.*
Paté de foies gras en belle vue	*Chambertin.*
Punch granit au Champagne.	
Cailles Cardées aux Croûtons, sallade	*Pommery & Greno sec.*
Asperges en branches beurre fouetté	*Selters.*
Pouding surpris au marasquine	*Amontilado.*
Fromages	*Madeira Lobes.*
Glace Variée à la Roi	*Commendador.*
Fruits assortis	*Old English Sherry.*

Här slöt borgmästaren triumferande och Wigg applåderade.

— Bravo, det är ju en middag som vi ej behöfva skämmas för, ty vi småstadsbor fråga inte efter hvad vi kosta på oss, när vi släppas lösa. — Men ett par flaggor till måste vi ha, det kan icke hjelpas, tillade målaren och kastade en granskande blick kring väggarna.

— Det var värre, det du, hvar skall man ta dem ifrån, sedan hela det lånta förrådet tagit slut, sade borgmästaren. Låt mig se, fortfor han, duger månne goodtemplarnes två standar, så måste de släppa till dem. På det ena är det två händer som trycka hvarandra under ett allseende öga.

— Det är ju famost, afbröt Wigg. De begge händerna kunna ju symbolisera brödraskapet mellan oss och norrmännen, och det allseende ögat är Guds försyn, utan hvilken föreningen ej vore möjlig. — Hvad är det för grannlåt på det andra standaret?

— Der kämpar goodtemplarismen, i lejonhamn, mot de tre rusdrycksströmmarne: tiodubbelt renadt, punsch och iskällardricka, svarade borgmästaren.

— Bien! Det är ju Göta rikes vapen och passar förträffligt här. Hvad ha vi mera? frågade den fyndige artisten.

— Jo, så ha vi två skarpskyttefanor, som vi nog få låna. Skarpskyttarne ska visserligen paradera vid stationen, men sen kunna fanorna skickas hit, föreslog borgmästaren.

— Nå, det är bra, då räcker det, svarade Wigg.

— Godt, återtog borgmästaren. Är det annars något som du önskar, så säg blott ifrån. Inga kostnader skola sparas för att det hela skall bli så lyckadt som möjligt. Du bör veta att vi aldrig förut haft besök af någon kung här.

— Jag förstår! Du är allt en stor filur, du, min käre »borgensmeister». Med de här arrangemangen och festmiddagen tänker du knipa dig din lilla »Vase» — så vida det inte blir något ännu styfvare, tillade Wigg skämtsamt.

— Tyst med det, du! Här ha vi den dramatiska afdelningens spiritus rektor, hviskade borgmästaren och gjorde en geste ner åt salen, der direktör Rolander plötsligen uppenbarade sig. Andfådd och svettig, rusade han fram till de begge herrarne och utbrast:

— Ah, här har jag er ändtligen, herr borgmästare! Det var bra det! Nu ha vi det storståtliga festfyrverkeriet här, som jag telegraferat efter från Stockholm. Dess pièce de resistance blir Hans Majestät Konungens höga namnchiffer i briljanteld, omgifvet af en gloria från en sådan der fyrverkaresol som snurrar rundt, ni vet, flämtade direktören och imiterade fyrverkeriet. Jag har nu gett ordres om att fyrverkeriet skall sändas hit, så få vi ordna pjeserna redan i qväll härutanför i trädgården, der Hans Majestät från en af verandorna utanför bör kunna få en storartad utsigt öfver det hela. Men så är det ännu en sak, fortfor direktören, vi måste ha salut vid det kungliga tågets ankomst och afgång! Fins här månne några kanoner i sta'n?

— Kanoner, nej det tror jag herrn ska få förbaskadt svårt att leta rätt på. Men lite salut vore nog inte så oäfvet. Hur ska' vi göra med det, då? sporde borgmästaren.

— Jo, jag vet! jublade konstmakaren och knäppte med fingrarne. Vi få skjuta med dynamit.

— Med dynamit, skrek borgmästaren och spratt till. Är herrn galen, eller står förståndet stilla på herrn! Det kunde ju se ut som ett attentat mot kungen.

— Då har jag en annan idé, återtog direktören, ännu lifligare, och for med fingrarne genom den återstående delen af sitt yfviga hår, så att det bildade en gloria kring hans genialiska hufvud. Fins det någon bastrumma, så kunde man ju salutera som på teatern. Det är ett ganska effektfullt och fullkomligt oskadligt experiment!

— Hvadförslag, afbröt borgmästaren förargad. En bastrumma! Tänker herrn kanske göra mig löjlig, eller hvad är meningen?

— Herr borgmästare, inga sottiser om jag får be, återtog direktören allvarligt och värdigt. Salut på bastrumma är så godt som något annat, när man icke har kanoner till hands.

Och det vill jag upplysa om, fortfor Rolander, med sken af sårad värdighet, att jag sätter en ära i att de arrangemanger, som jag fått på min lott ska bli så lyckade och storartade som möjligt.

— Ja, ja, ursägta mig min bästa direktör, jag menade ju ej så illa, inföll borgmästaren blidkad. Nu har jag emellertid ett annat förslag! Skarpskyttarne, som skola paradera vid stationen, få skjuta generalsalva, hvad säger du om det, bror Wigg? frågade borgmästaren vänd till artisten.

— Generalsalva, afbröt direktören. Amiralsalva menar väl herr borgmästaren, invände talaren lifligt.

— Tyst herre, jag frågade ju icke honom. Kungen är både general och amiral begriper herrn, undervisade borgmästaren vresigt. Hvad säger du om mitt förslag? fortfor han, åter vänd till Wigg, som småleende åhört de begge herrarnes resonnemang.

— Jo, generalsalvan, tror jag, blir af bättre effekt än saluten på bastrumma, svarade Wigg. Men apropos, ha herrarne tänkt på att skaffa musik. Skarpskyttekompaniet har ju endast en trumslagare.

— Huit, mu-shiken, hvisslade borgmästaren. Du sa' ett ord! Den saken ha vi glömt, hvar ska vi få musik ifrån?

— Förlåt mina herrar, men den historien har jag redan klarerat, ty jag glömmer ingenting, afbröt direktören skrytsamt. *Mitt* kapell får tjenstgöra! fortfor han med en nådig geste, som åter försatte borgmästaren i dåligt humör.

— Hvadförslag, ert kapell! afbröt han hånfullt, Menar ni med det de fyra tyska musikanterna som ni djerfdes engagera i går, fastän jag gifvit stadsfiskalen ordres att mota dem ur sta'n. De ynkryggarne kunna ju inte blåsa mera än en gammal lancier-kadrill och »Marseljäsen», och begge melodierna låta ju så, att man kan få ondt i magen af att höra tyskarne exeqvera dem!

— Visserligen blåsa gossarne lite falskt ibland, när de äro dvalhändta i mun' af att stå ute. Men inne i orkester, och under god ledning, skall det bli annat af. Nu hålla de just på att öfva in folksången och »våren är kommen!» upplyste direktören.

— Hvad är det för spektakel, vi ä' ju på höstsidan nu, invände borgmästaren fnurrigt.

— Ja, jag kan omöjligt hjelpa det, herr borgmästare, sade direktören undfallande. Årstiderna vexla, som vi veta, och jag har inga höstsånger bland mina noter. Men kanske jag i hast kunde komponera hop en festmarsch till Hans Majestäts

ära, i stället för »Våren är». — Någonting i den här stilen till exempel? föreslog direktören och började stämma upp melodien till Mendelssohns bröllopsmarsch, under det han, lik en orkesteranförare, markerade takten.

— Nej, hör nu, nog är ni en mycket mångsidig man, det ska Gud veta, men någon kompositör är ni inte, ty de der tonerna bruka fruntimmerna emellanåt klinka på pianot derhemma.

Nu tystnade direktören, men i stället började Wigg hvissla fortsättningen på melodien, under det han rörde till litet färg i en af sina pytsar.

— Ja, der hör ni, fortfor borgmästaren skrattande, »professorn» här, är en lika styf kompositör, som ni!

— Om förlåtelse, sade direktören. Jag erinrar mig nu att denna komposition icke är mitt verk. Kanske vi kunde nöja oss med folksången, och så litet fanfarer för resten? föreslog nu den afslöjade tondiktaren.

— Ja, låt gå för folksången och fanfarerna, bara det blir riktigt efter noter. Behöfver ni hjelp så stöt på direktör Baslund, vår orgelnist, han bör förstå tocket der, menade borgmästaren.

— Nej bevars, jag reder mig nog ensam och går nu att arrangera litet för repetitionen här i afton, sade direktören och aflägsnade sig med en djup bugning under det han gnolade:

Ur svenska hjertans djup en gång!

— Det vore bra synd att säga, att icke den karlen är företagsam, men ändå tycks allt, hvad

han tar sig för gå på tok, inföll borgmästaren sedan direktören gått. — Men nu måste äfven jag ut i sta'n ett slag, innan repetitionen börjar. Stannar du qvar och får syn på hustru min, som snart bör vara här, så säg henne, att jag kommer strax tillbaka. Eller vill du i förbifarten följa med in på cafét och ta en grogg, medan du väntar, så kom! fortfor borgmästaren.

— Nåja, hvarför inte! Medan färgen torkar härinne, kan man ju alltid fukta sin aska litet derute, svarade Wigg muntert och följde sin vän.

De hade inte väl gått, förrän en grotesk figur i qvinnohamn inträdde, åtföljd af en städerska å hotellet, som bar en större ask och ett klädbylte.

Den kuriösa damen var ingen skönhet och hade troligen aldrig varit det. Håret var tvåfärgadt, rödt framtill och brunt baktill, hvilket kanske berodde derpå att den ofantliga chinjongen i nacken hörde till teaterreqvisitan. Ty den kostliga uppenbarelsen lyssnade till det poetiska namnet Arabella och var sedan tio år tillbaka vigd vid direktör Rolander. I yngre år hade fru Arabella tjenstgjort vid baletten, men en allt mer tilltagande fetma hade slutligen tvingat henne att upphöra med utöfvandet af Terpsichores graciösa konst. Nu förrådde de djupa vecken kring direktörskans kappa, att hon åter magrat, men ansigtet hade bibehållit sitt fylliga utseende och erinrade, med sina runda kinder, hvari en liten potatisnäsa sköt fram, som en sötmandel i en hvetbulle, om en kyrkengelfysionomi å hvilken förgyllningen fallit bort. För att dock i någon mån mildra intrycket häraf ding-

lade i direktörskans små öron ett par kolossala kläppringar af något slags gul metall. Och likaså fanns det i hennes chinjong instuckna ett par nålar med kolossala gyllene hufvuden af en biljardbolls storlek.

Med skarp, gnällande stämma, som emellanåt påminde om det ljud, som uppkommer, då man gnider en våt kork mot en butelj, sade direktrisen genast vid sitt inträde åt sin följeslagerska:

— Jaså, det är i den här salen vi ska repetera! Men hvar ska jag klä' mig någonstädes?

Städerskan gjorde en geste åt buffeten till venster och svarade:

— Fruns rum ligger härute.

— Skönt, då går jag in och gör mig i ordning till repetitionen. När min man kommer, så visa honom in till mig. Men ingen annan än min man, hör ni det, tillade direktrisen strängt.

— Frun kan vara lugn, svarade städerskan, hvarefter hon gick förut och visade vägen till det omnämnda rummet.

De hade icke väl gått förrän borgmästarinnan trädde in åtföljd af Suzen.

— Hvad vill det säga, städerskan skulle ju vara häruppe, sa' de nere på hotellet, men jag ser inte till så mycket som en katt en gång, sade fru Julie till styfdottern. Men då hon i detsamma blef varse städerskan, som kom ut från direktrisens rum, gick hon emot henne och tillade:

— Ah, der ha vi ju Marie. — Är det inga menniskor, mera än vi, här ännu? frågade hon derefter.

— Jo, teaterdirektörskan kom alldeles nyss, och är nu derinne och klär sig, svarade uppasserskan med en gest åt rummet till venster, hvarifrån hon nyss kommit.

— Nå, hvar är då mitt toalettrum beläget? frågade borgmästarinnan.

— Här, till höger, midt emot direktörskans. Borgmästarinnans effekter ä' redan derinne, svarade städerskan och anvisade.

— Godt, då går jag dit in och ordnar litet så länge. Stannar du qvar härute till pappa kommer så visa honom mitt rum, sade borgmästarinnan till styfdottern. Och då hon i detsamma varseblef Wigg, som återkom från cafét, en trappa ner, fortfor hon: Der ha vi ju herr Wigg, då får du sällskap, Suzen lilla, och kan få se tillrustningarna här medan du väntar.

När borgmästarinnan försvunnit vände sig Wigg till Suzen och frågade:

— Nå, hvad tycker ni om dekoreringen? Tror ni att man kan bjuda en kung på festmiddag här, såsom det ser ut?

— Tänker ni inte göra mera vid dekoreringen nu då? frågade den unga flickan och såg sig omkring.

— Nej, jag har intet mer material. Och förresten äro ju icke dekorationerna, utan maten, hufvudsaken vid en middag, tycker jag, inföll målaren.

— Det kan ni ha rätt i, svarade Suzen. Men hvar ska' kungen sitta?

— Deruppe, under flaggdekorationen, svarade Wigg och pekade mot fonden der en liten skog af

granar omslöt sköldarne med riksvapnet, och transparangen med det kungliga namnchiffret. Om ni vill skall jag strax tända på hela härligheten, så att ni får se hur det tar sig ut, tillade han.

— Ja, det vore rysligt roligt, så att man åtminstone kunde få se en skymt af grannlåten. Vet ni hvad, jag tycker att stadens damer gerna kunde ha fått vara med på kungamiddagen. Vi skulle inte alls ha ätit mycket bara vi fått se på, sade den unga flickan.

— Hvarför har inte borgmästarinnan utverkat detta åt damerna? Det hade väl ej varit så svårt, gissar jag, invände Wigg.

— Jag tror nog att mamma försökt, men det har visst inte lyckats henne, emedan i så fall de andra fruarna i sta'n också skulle ha yrkat på att få vara med och det vill inte pappa. I stället har mamma fått alla arrangemangerna vid det högtidliga mottagandet å jernvägsstationen på sin lott. Middagen vill pappa visst ensam ha äran af, upplyste Suzen.

— Ja, jag vet! Det här kungliga mottagandet kommer allt att ganska betydligt minska ert blifvande fädernearf. Men så får ni också sedan en pappa som ni kan vara stolt öfver. Han är redan smickrad när jag kallar honom: *riddar* Pettersson, skämtade Wigg.

— Nu är ni elak igen, svarade den unga flickan misslynt. Men vi ska inte gräla nu, utan tala förstånd, ty det kan ni också, om ni vill, tillade hon förtroligt.

— Ja, hvarför skulle jag inte kunna det! inföll Wigg. Jag smickrar mig med, att för närva-

rande vara den enda förståndiga karlen i den här upp- och nervända småstadshålan, fortfor han öfverlägset.

— Nu är ni då inte alls förståndig, bara ryssligt egenkär, svarade Suzen, skalkaktigt förebrående.

— Tror ni inte att det ligger förstånd i att vara det då, inföll artisten. Visste jag inte att sjelf framhålla mina förtjenster, hvem skulle då göra det! Det ligger förresten bestämdt förstånd i alla ord som börja med »egen», om man notabene med förstånd menar att vara t. ex. egennyttig, som då man tänker gifta sig med en viss snobbpatron derför att denne har pengar, retades Wigg.

— Äro vi nu inne på det der kapitlet igen! sade Suzen. Det ser alldeles ut som om ni, i egenskap af någonting, trodde er uträtta något förståndigt genom att oupphörligt föra detta ämne på tal.

— Alldeles rätt gissadt! Det är i min egenskap af vän, för att icke säga något mera, som jag ber er: tänk er noga för innan ni beslutar er att som man säger — bli er egen! varnade målaren.

Suzen såg upp på den ståtlige mannen, som nu syntes helt allvarsam. Och så frågade hon i vek, nästan bedjande ton:

— Har ni då någonting emot min fästman så säg det, om ni är min vän, hvilket jag ju alltid trott er vara!

Det glänste till i målarens ögon och så fattade han den unga flickans händer och sade varmt och innerligt:

— Visst är jag det! Jag har ju, då ni ännu

var ett barn gungat er på mina knän och burit er på mina armar. Visst är jag er vän, kära Suzen! upprepade målaren. Men i nästa stund tilllade han kallt, och släppte flickans händer: Er fästman intresserar mig ej, det är allt hvad jag har emot honom.

Den unga flickan hade känt sig lifligt upprörd af hvad Wigg nyss yttrat. Men hon sökte, så godt hon kunde, beherska sin sinnesrörelse och sade, till utseendet lugnt:

— Låt oss då tala om något annat! Det börjar bli skumt härinne och det elektriska ljuset låter vänta på sig. Går ni med så ska' vi tända transparangerna så länge!

Wigg nickade jakande och så gingo de upp på musikläktaren i fonden.

De skulle just tända transparangen deruppe, då Suzen såg sin fästman inträda i salongen nedanför, med ryggen vänd mot dem, under det han med hög och osäker röst ropade utåt i korridoren:

— Ja, det är bra, jag hittar nog, kära Marie. Passa på om jag ringer, det fins ju ri-ringledning. — Nå det är bra!

Nu vände den unge mannen sig om och såg sig omkring, hvarefter han fortfor:

— Jaså, det är här som middagen skall afätas i morgon! — Femtio kronor kuvertet bara, sa' svärfar! — Nåja, »lass basen». Man får väl uppoffra sig för kung och fosterland och vara med på ett hörn, fast det hela bara är en bracktillställning för Hans Majestät. — — — Anfäkta, återtog derefter talaren efter en stunds paus, jag trodde

svärfar var häruppe, men här syns inte till ett lif och mörkt är här som i en sä-häck. — — —

Nu kom direktrisen i toalettdrägt ut från sitt rum och började trefva efter ringledningen. När den unge mannen blef varse henne, spratt han till och mumlade för sig sjelf:

— Ah, ett »qvins», nu börjar det bli en smul intressant. Antagligen är det en »varietémenniska», ty det har ju kommit komedianter till sta'n, har jag hört sägas.

Den unge mannen smög sig nu på tå fram till fru Arabella, afskar reträtten för henne och sade:

— Om förlåtelse, sköna mask, är det något jag kan stå till tjenst med?

Direktrisen uppgaf ett lätt rop och svarade i altererad ton:

— Nej, ingenting. Jag söker uppasserskan.

— Alldeles som jag, återtog godsegaren; men låt mig i stället passa upp er! Behagar ni kanske lite champis, hä? fortfor den unge mannen galant och fattade fru Arabella om lifvet under det han gnolade:

Tsing la, la, la! Tsing la, la, la!

Direktrisen slet sig lös ur hans omfamning och afbröt, indignerad:

— Hvad tänker ni på, min herre. Jag är en anständig qvinna!

— Det betviflar jag visst inte, min lilla gris, men hvad hindrar det mesalliancen oss emellan, fortfor den glada själen, och sköt hatten bak i nacken hvarefter han började figurera mot sin dam.

Derefter återtog han: Vet ni inte hvad evangelisten säger: Anständigheten kom och sederna försvunno, sa' han. Får det derför inte lof att vara lite champis?

Direktrisen skrattade och syntes blidkad.

— Ett enda glas då, men fort, ty eljes kunde vi lätt bli öfverraskade.

— Inte, flicka lilla! väsnades landtisen, hvarefter han ringde på uppasserskan och reqvirerade vinet.

En minut derefter serverade den uppsluppne festprissen sin dam ett bräddfullt glas af den uppiggande nektarn hvarefter han klingade med henne och gnolade sitt: Tsing, la, la — —

— Tyst då, ni vildhjerna, sade hon och slog honom på kinden då han drog henne ner på sitt knä.

— Hvad för slag, tycker ni inte om sång, lilla sötnos? återtog kurtisören. Är ni inte vid den lifvade varietén, der de ha panoramat, elefanten och verldens största jätteoxe att förevisa?

— Jo, svarade direktrisen och reste sig upp, men min specialitet är den stora tragedien och baletten.

— Å tusan, är ni vid baletten. Då ska vi kanske ha oss en liten fransäs tillsammans, föreslog landtbrukaren och började hvissla en dansmelodi under det han gjorde en vågad figuré mot sin vis à vis, som nu rycktes med i munterheten och sprattlade hit och dit med benen för att visa sin skicklighet.

Midt under dansen tändes plötsligt det elek-

triska ljuset rundt kring väggarna och i takkronorna, så att salongen i ett ögonblick strålade i bländande belysning.

Wigg och Suzen, som stående på läktaren åskådat hela det uppsluppna spektaklet nere i salongen, observerades genast af direktrisen, som med ett gällt skri rusade in till sig, hack i häl förföljd af sin kavaljer. När denne försvann bakom ett af draperierna till buffeten drogo sig de begge åskådarne af uppträdet tillbaka från läktaren.

Nu drogs ett af förhängena mellan pelarne på högra sidan undan och borgmästarinnan visade sig i salongen, äfven hon klädd i toalettdrägt. Ögonblicket derpå inträdde åter den uppgaskade landtbrukaren i salongen och spratt till då han der varseblef sin blifvande svärmoder. Borgmästarinnan såg äfven öfverraskad ut då hon upptäckte sin styfdotters fästman och utbrast:

— Du här Arthur! Har du kanske sett till min man?

Godsegaren gick fram och helsade.

— Nej, jag kom alldeles nyss, sade han, och är endast stadd på genomresa från en middag vid Åkesta, på andra sidan staden. Men under det jag var i sta'n tänkte jag i förbifarten teckna mig för kungsmiddagen och möjligen träffa farbror, som sades vara häruppe.

— Ja, jag väntar honom hvarje minut. Vi ska ju ha generalrepetition här på det kungliga mottagandet vid stationen i morgon. — —

Men se der äro ju Suzen och herr Wigg, afbröt borgmästarinnan då hon plötsligen varseblef

dem begge längst ner i salen, inbegripna i ett lifligt samtal.

— Vi ha inte varit långt borta, och pappa har ännu ej återkommit, inföll den unga flickan och gick emot sin styfmoder.

— Det var märkvärdigt hvad han dröjer länge, jag börjar bli riktigt orolig. Var god underhåll dig med din fästmö och herr Wigg så länge, sade borgmästarinnan till sin blifvande svärson och gick åter in i toalettrummet för att fortsätta sin kostymering.

FJERDE KAPITLET.

von Ploghfelt får intresse för konsten och vill bli mecenat. — Suzen »visar tänderna». — Wigg talar åter »förstånd.» — Direktören får nya genialiska idéer. — Vilseledda äkta män. — Wigg och Suzen ha sina dubier vis à vis festligheterna. — Borgmästaren anses inte »riktig» af sina närmaste. — Fiskalen tänker få en diamantkråsnål. — Förberedelser till fyrverkeriet. — Direktören som konung. — »Tyst, nu kommer paraden!» — Direktören som sceninstruktör. — Repetition på galaspexet vid jernvägsstationen. — »Modern Svea». — Neptun i sin gyllne char. — Fyrverkeriet springer i luften.

Herr Arthur von Ploghfelt, så var den unge godsegarens fullständiga namn, kände sig efter hvad

som nyss passerat en smula obehaglig till mods då borgmästarinnan lemnat salongen och han befann sig ansigte mot ansigte med sin fästmö och Wigg. Han tog emellertid mod till sig och gick emot Suzen, kysste hennes hand, gjorde en knapphändig bugning för Wigg och sade i nonchalant ton:

— Hvilken öfverraskning att träffa herrskapet här. Kom ni nyss?

— Nej, inte så nyss, svarade Suzen kyligt.

Den unge mannen bet sig i ena mustaschspetsen.

— Jaså, sade han och tittade sig ikring för att se obesvärad ut. Nå, hvad tycks om arrangemangerna, det är ju här kungsmiddagen skall afätas? frågade han derefter.

— Ja, det är det, svarade Wigg. Och som jag är arrangören har jag för min del svårt att säga hvad jag tycker om mitt eget verk.

— Ah, är det ni som dekorerat så här trefligt, det visste jag ej. Ni är ju en riktig tusenkonstnär tycks det, sade von Ploghfelt muntert. Men apropos konst, fortfor han, kommer jag nu ihåg att jag har en beställning att ge er med anledning af det charmanta porträtt ni målat af min älskvärda fästmö, hvilket porträtt jag nästan finner sötare än originalet. Och det vill säga mycket, tillade han med en förtjust blick på den unga flickan.

— Då måtte du ha en vexlande smak, riktig varietésmak, inföll Suzen, med tonvigt på det sista ordet. Häromdagen sa' du ju att porträttet ej

kunde uthärda täflan med originalet och nu säger du tvärtom.

— Sa, jag, svarade fästmannen skrattande. Nåja, då misstog jag mig antingen då eller nu, det vet jag icke så noga. Men för att återgå till ämnet: Skulle ni, herr Wigg, vilja åtaga er en beställning åt mig?

— Det beror på hvad det är för sorts beställning, svarade artisten. Är det ert porträtt ni önskar få utfördt så är jag inte rätta mannen att ta itu dermed, ty i vissa fall har jag en olycklig mani att vilja karrikera.

— Nej, för allt i verlden, jag är en mycket för obetydlig person för er talangfulla pensel, svarade godsegaren. Och derefter tillade han med låtsad naivitet: Det är endast fråga om en småsak, ser ni! jag skulle nemligen vilja att ni komme ut till mig på min egendom, två mil härifrån, och låge några dar hos mig, som man säger, för att måla några af mina hästar och kor.

— Tackar så mycket, sade målaren afböjande, men det är inte min genre.

— Så, jag förstår! Ni väljer helst era modeller, liksom ert umgänge, bland det täcka könet, icke sant? inföll possessionaten ironiskt.

— Vill ni dermed förebrå mig att mitt val af umgänge inte faller samman med era principer i frågan, så är det nog en möjlighet, ty smaken är så olika, retades artisten.

— Javisst, ja! afbröt von Ploghfelt distraherad. Ni afslår således mitt anbud, nå, det kan inte hjelpas! Derefter fortfor han vänd till sin fästmö:

— Har du något att uträtta, annars kanske du följer med och hjelper mig att få rätt på farbror. Som du kanske nyss hörde önskade jag tala med honom innan jag far hem.

— Jag är tvungen att stanna här till pappa kommer och det dröjer nog inte länge! Har du inte tid att vänta skall jag framföra ditt ärende, svarade Suzen.

— Nej, jag måste resa nu, sade den unge mannen och såg på sitt ur. Vill du alltså be farbror att han reserverar en plats åt mig vid middagen, fortfor han och räckte Suzen sin hand. Derefter bjöd han äfven farväl åt Wigg och sade:

— Tjenare herr »professor», ni kommer väl med på kungsmiddagen så kanske jag då lyckas öfvertala er att frångå era konstnärliga principer om jag honorerar bra.

— Ja, det är möjligt att det sistnämnda förändrar saken. För mecenater måste vi fattiga konstnärer alltid stryka på foten. Ni får ursäkta mig men jag trodde i min enfald, att landtbruket nu för tiden icke medgaf några extravaganser på — konstnärer, svarade målaren spetsigt.

— Åh, jag kunde ju icke veta att ni var så anspråksfull i edra pretentioner, sade den unge mannen och bugade sig till afsked. Men innan han gick pekade Suzen på brickan med champagnebuteljen och de två halftömda glasen, som ännu stodo qvar på ett bord i salongen, och sade:

— Det var visst du som reqvirerade det der för en stund sedan. Du glömmer väl ej att betala det innan du går?

Den unge mannen spratt till, bet samman tänderna af förargelse, och sade derefter i allt utom älskvärd ton till sin fästmö:

— Hvad menar du med det, min vän? Hvad jag reqvirerat brukar jag betala. Derefter vände han sig om och gick.

När han var utom dörren sade Wigg leende:

— Den der påminnelsen upptogs inte alls nådigt. Er fästman affekterar synbarligen att vara, som man säger, »karl för sin hatt» och blir nog som äkta man icke så lätt att handskas med som ni kanske förestält er.

— Jag skulle önskat att jag kunnat gifva honom en ännu grundligare tillrättavisning. Hade icke ni för en stund sen hållit mig tillbaka skulle jag omöjligt då kunnat beherska mig vid åsynen af hans dåliga uppförande, svarade den unga flickan förtretad.

— Ah, ta, ta, ta, inföll Wigg. Sådant är inte att ta humör öfver. Vid hans år behöfver man rasa ut en smula! När jag till exempel var lika gammal som er fästman, var jag med om än galnare äfventyr, hvilket nog gjort sitt till att jag nu är den utomordentligt stadgade unge man som jag synes vara, tillade målaren skämtsamt.

— Men ni var väl ej förlofvad vid den tiden, och det förändrar saken, eller hur? frågade Suzen.

— Nej, det var jag gudskelof inte. Jag har ju sagt er att det inte är förståndigt af en karl att gå och förlofva sig vid unga år, sade Wigg skrattande.

— Ni tar allt så lätt och skämtsamt, men det här är, inte annat än jag förstår, en högst allvarlig sak, sade den unga flickan. Ack, herr Wigg, om ni är min vän så ge mig ett godt råd, hur jag skall förhålla mig, sade hon derefter och såg förtroendefullt upp till målaren.

— Nej, det gör jag då absolut inte, svarade denne bestämdt. Ty vet ni hvad, det roar mig att ha en så pass hög tanke om er karaktär, att jag anser er kunna reda ut den här trassliga härfvan på egen hand. Ni känner ju ordspråket: ju flera kockar etc.

Här afbrötos de samtalande af borgmästaren, som kom inrusande och utbrast, vänd till Suzen:

— Hvad ser jag, äro du och mamma redan här! Kors ett sådant spring jag haft!

— Mamma håller just på att kostymera sig för repetitionen och ville visst tala vid pappa litet, sade dottern.

— Tala! Alla menniskor vilja då tala vid mig. Tids nog får jag höra, hvad hon har att säga! — Har inte den der elefantmenniskan synts till ännu? Han skulle varit här för länge sedan. Men när man talar om trollen, så ä' de i förstugan, sade borgmästaren, då han i detsamma fick syn på konstmakaren, som kom inrusande, äfven han, med andan i halsen.

— Puh! lät det strax från direktören. Hvilket förfärligt spring! Men så går det också undan i backarna med de här arrangemangerna. Jag har nu ordnat allt för repetitionen, så att vi när som hälst kunna börja. Åh, mitt herrskap, det

kommer att bli ett lysande skådespel och en glänsande succes. Hans Majestät ska bli förtjust, ty han lär tycka om dramatiska effektscener, det sågo vi senast i Marstrand. Jag har nu fått en ny genialisk idé. Vi ska arrangera ett festtåg till Hans Majestäts ära, med min elefant i spetsen, föreslog den uppfinningsrike mannen.

— Nej pass, det tror jag vi akta oss för, afbröt borgmästaren. Vill ni vara god och så fort som möjligt sätta i gång det stora mottagningsspektaklet, så länge, så få vi ändtligen se, hur det tar sig ut, ty jag är rysligt nyfiken. Ä' alla de medverkande här? frågade den talande derefter.

— Jabevars. Statisterna vänta nere å krogen, och artisterna ha vi ju redan här, ty jag hörde af städerskan, att begge våra fruar äro komna och nu som bäst hålla på att kostymera sig, sade konstmakaren.

— Hvadförslag! Ska er fru också vara med? I hvad egenskap då, om jag får fråga? inföll borgmästaren öfverraskad?

— Det är min hemlighet! Hennes uppträdande skall bli af en utomordentligt storartad effekt. Ni skall få se allt vid repetitionen! Apropos, skall ni eller jag då föreställa majestätet? frågade direktören.

— Hvad menar ni. Ni eller jag, kungen? Tror ni kanske, att det här är någon komedi, hvafalls? Kungen kommer ju sjelf, begriper ni! svarade borgmästaren.

— Ja visst, men inte i qväll! Ergo måste vi i qväll i och för repetitionen ha en komedi-

kung, och det är väl, så godt, att jag, först som sist, åtar mig rolen, så får ni vara, hvad ni är, borgmästare här i staden, sade konstmakaren. Ska vi nu gå in och höra, om våra fruar äro färdiga, så kunna vi när som helst börja. Er fru är derinne och min fru här, upplyste städerskan mig. Dermed gjorde direktören en anvisande gest åt begge hållen, men tog i hastighet fel och visade borgmästaren in till sin äkta hälft, under det han sjelf rusade in till borgmästarinnan. Wigg och Suzen hade under de begge herrarnes resonnemang dragit sig litet afsides och samtalat tyst med hvarandra. Efter några sekunders förlopp kommo åter borgmästaren och direktören rusande ut från hvar sitt håll.

— Det var så tusan och icke min fru jag träffade, sade borgmästaren förargad.

— Nej, vi måtte ha förvexlat våra fruar, urskuldade sig direktören. Er är derinne! fortfor han och pekade åt det håll, derifrån han nyss kommit.

— Herre, ni är en olycksfågel, skrek nu borgmästaren, ursinnig öfver misstaget. Ni ställer till bråk och krångel, hvar ni far fram. Har er fru polisonger, hvasa? Annars är det en karl inne hos er äkta hälft! skrek han.

— En karl, hvad säger ni! utbrast komedianten och fick fatt i en af Wiggs målarepenslar, hvarmed han rusade in till sin utkorade.

— Den der är ju vansinnig eller ock lider han af någon annan dårskap, det har jag alltid sagt, inföll borgmästaren vänd till Wigg och Suzen. Och då direktören i detsamma återkom och kastade må-

larepenseln ifrån sig, fortfor han skrattande: För tusan, ni har väl icke gjort karlen med engelska polisongerna något illa häller?

— Nej, det var ingen maskulin varelse, sade direktören åter lugnad. Hustru min hade endast anlagt en pikant mask för bättre effekts skull. Åh mitt herrskap, hon är en konstnärinna! fortfor han derefter entusiastiskt, i det han åter gick in till sin hustru.

— Det skall bli intressant att se den der effekten, mumlade borgmästaren och gick, äfven han, in till sin fru. När de begge herrarne gått, sade Wigg skrattande:

— Jag fruktar, att det festliga mottagandet vid jernvägsstationen mer artar sig till ett lustspel än ett imposant skådespel, som direktören tror. Åtminstone tycks hufvudpersonernas begåfning ligga uteslutande åt det komiska, fortfor han.

— Ja, jag fruktar detsamma! svarade Suzen. Mamma har inte varit sig lik under de senaste dagarne, sen hon fick den der direktören att göra med. Hon talar jemt om »sceniska triumfer» och dylikt och njuter redan i andanom af att blifva förestäld för kungen och komma i landets alla tidningar.

— Nå än vår gemensamma vän, er far, då. Känner ni igen honom? frågade Wigg.

— Nej, pappa är inte häller, som jag förut sagt, »riktig». Han går i ett slags feber och är förskräckligt nervös och retlig. I dag på morgonen öfverraskade jag honom framför en trymå, hållande tal och gestikulerande af alla krafter. Och

i går stod han äfven framför spegeln, iklädd frack, å hvilken han fästat en grann kotiljongsdekoration, upplyste Suzen.

— Stackars karl, sade Wigg medlidsamt.

— Ja, jag tycker det är riktigt synd om min snälla, rara pappa! Men kan inte ni, som är en så gammal god vän till honom, tala vid honom? bad den unga flickan.

— Det är redan gjordt, men jag mäktar ej uträtta något, ty han tar icke längre, i en massa saker, råd af mig. Bäst är derför att låta det »basa», som man säger, och se till, att det inte går allt för mycket på tok, sade målaren.

I detsamma syntes stadsfiskalen i en af dörrarna till korridoren.

— Förlåt så mycket, om jag stör herrskapets lilla »träta-tète», som tysken säger. Är borgmästaren och den der »illenfant direktören» här, så skulle jag ha ett par ord att säga dem, sade den nyss anlände.

— Jag skall strax be dem komma, afbröt Suzen.

Derefter återtog fiskalen vänd till Wigg:

— Hvad nu kungen ska här att göra, begriper jag inte! Men för sådant här extra schå, som jag haft de sista dagarne, kommer jag att fordra högre lön, så vida inte Hans Majestät är så nådig, att han till ersättning skänker mig en guldsnusdosa eller en diamantkråsnål.

— Det blir nog det minsta Flink får, tröstade Wigg.

I detsamma inträdde åter borgmästaren och Suzen och efter dem direktören i salongen.

— Jaså, han är här, min käre Flink, sade borgmästaren och gick emot fiskalen. Hvad är det nu om för slag?

— Jo, nu har jag, som direktören sagt, hämtat fyrverkeriet vid stationen och kört ner det hit, upplyste borgmästarens faktotum.

— Det är bra, inföll direktören. Ordna pjeserna nere i trädgården, så skall jag komma ut efter repetitionens slut och säga, hvar de sedermera skola placeras.

— Det börjar bli skumt ute, så att vi ha svårt att se, invände fiskalen.

— Så tänd då på ett par lyktor, om det behöfs, och vänta sen, tills jag kommer, förordnade direktören.

— Lyktor, sa' han, mumlade fiskalen, under det han gick för att utföra uppdraget. Det här är då ett schå, så att det passar. Ska man nu börja att knoga vid ljus också.

— Kan inte fyrverkeriet ordnas vid dagsljus i morgon? frågade borgmästaren, som såg ett missnöjets moln uppstiga på sin favorit fiskalens panna, då denne marscherade ut.

— Omöjligt, svarade direktören. Vi ha fullt upp att göra i morgon med äreporten nere vid stationen, och tusen andra saker. Men nu måste vi börja repetitionen, ty damerna äro redan i ordning, fortfor han och löste upp ett knyte, som han hemtat från sin frus klädloge och hvilket innehöll en gammal, skrynklig och urblekt kungamantel och

en förgyld pappkrona. Om herrskapet ursäktar, så kostymerar jag mig här, tillade han derefter och satte kronan på hufvudet, sedan han svept manteln omkring sig. Seså, nu ha vi redan kungen här! återtog han och tog på sig en majestätisk min. Plats mitt herrskap, plats! kommenderade han derefter och gjorde en gest, som om han velat schasa bort en hop höns.

— Nej, hör nu, stopp herre, afbröt borgmästaren. Hvad tänker ni ta er till med, om jag får fråga. Få inte *vi* se på spektaklet, kanske? Min vän »professorn», här, jämte min dotter och jag, tänka medverka i det här dramat som den sunda, omutliga kritiken!

— Behöfs inte, ni skall bli nöjda allesamman, det lofvar jag, svarade direktören tillitsfullt.

Derefter tryckte han på en elektrisk ledningsknapp och tillade:

— Se så, tre ringningar, det är den öfverenskomna signalen, nu ha vi genast statisterna här!

Några minuter senare slogos dörrarna till salongen upp, och efter hand kommo nu inmarscherande:

En musikkår bestående af fyra tyska musikanter, af hvilka den, som blåste bastuban, märkvärdigt nog var minst till växten. De voro iförda ett slags uniform bestående af storkulliga mössor och gröna benkläder, med breda röda passepoiler, men för resten bar en kavaj, en bonjour och en jacka, försedd med blanka knappar. Den fjerde i ordningen var iförd slängkappa med vida ärmar, men såg det oaktadt blåfrusen ut i synen.

Efter musiken följde stadens skarpskyttekår, eller så många af dem, som lyssnat till kallelsen att infinna sig å repetitionen. De tappra krigarne sågo, oaktadt sin militära utrustning, ovanligt fredliga ut och buro samtliga små »knockabout»-hattar med tuppfjädrar i, kokett riggade på ena örat, jemte blusar af blårandig bomullsväf och axelgehäng af blankläder.

Så följde i ordningen ett tiotal medlemmar af stadens frivilliga brandkår i hvita segelduksrockar och gamla kasserade artillerikaskar, försedda med målade brickor, å hvilka giriga eldtungor flammade kring stadens vapen. Flertalet af brandsoldaterna voro imponerande gestalter, men bland dem fanns äfven instucken en liten låghalt personage, hvilken hoppade kring på sitt ena ben, som en skadskjuten kråka.

När alla voro samlade och uppstälda, kommenderade direktören: Höger om marsch, men då råkade truppen genast i vild oordning.

Rättning, gif akt! löd nästa kommando, och nu stannade alla på sina platser som statyer, somliga med ansigtena, andra med ryggarne mot hvarandra.

— Det vore då synd att säga, att den der truppen är så öfverdådigt väl diciplinerad, sade Wigg skrattande till borgmästaren.

— Åh, det är ju ett elände öfver all beskrifning, svarade den tilltalade.

— Tålamod, mine herrar, Rom bygdes icke på en dag, sade direktören lugnande. Derefter fortfor han, vänd till truppen, under oupphörliga anvisningar: Nu föreställa vi oss, att det *här* är

jernvägsperrongen, och sen ska' vi försöka bilda »haj» på dubbla »leder», skarpskyttarne till höger och brandkåren till venster! På skarpskyttarnes venstra, nej, låt mig se, högra — nej, venstra flygel, hvilken kommer att stå *här*, ställer sig musiken. *Der*, fortfor arrangören, pekande, ha vi stationshuset och *här* jernvägsperrongen! Si så der ja', återtog han, sedan han ordnat leden. Nu börjas det! In med magen, han der, och ut med magen, han! Rättning! Se till höger — midt åt! Det är bra gossar! När kungen kommer se ni alla åt höger på Hans Majestät, ungefär si så här, ser ni!

Nu skulle vi ha de hvitklädda flickorna *här*, som strö blommor för majestätet, men de få inte sina klädningar färdiga förr än i morgon, upplyste instruktören. Alltså få vi hoppa öfver dem i qväll! tillade han.

Derpå gjorde direktören en paus i sitt föredrag och mönstrade sorgfälligt sina Pappenheimare, hvarefter han återtog:

— Pass nu på, mina herrar och äfven ni herr borgmästare! Nu låter jag Hans Majestät komma!

När den liflige mannen sagt detta, rusade han ut bakom ett af draperierna. Efter en stund hördes dofva stönanden som från ett lokomotiv, så en gäll hvissling, och derpå uppenbarade sig konstmakaren åter på scenen, sittande i en barnvagn, dragen af två uppasserskor, som fnissade ohejdadt. Sedan direktören ropat: Ptro! åt sina begge dragare och vagnen stannat mellan de ordnade leden steg konstmakaren majestätiskt ur vagnen:

— Nå, herr borgmästare, sade han efter en stunds paus, har ni ingenting att säga mig? Var så god och stig fram och tag emot mig!

— Behöfs inte, sade borgmästaren i tvär ton, jag kan nog min rol utan repetition. Fortsätt!

— Som ni vill då, svarade direktören. Då antaga vi, att herr borgmästaren redan sagt en hel hop vackra saker, för att vid nästa stjernfall få en vase, skämtade direktören.

— Inga onödiga reflexioner, afbröt borgmästaren, i ännu mera häftig ton än förut. Fortsätt!

— Karlen slog hufvudet på spiken. Han är redan synbarligen inne i sin rol, hviskade Wigg till Suzen.

Direktören återtog nu sitt konungsliga majestät och helsade till höger och venster, samt gaf derefter, som en kapellmästare, ett tecken åt musiken, hvilken ögonblickligen klämde i med en serie disharmoniska fanfarer.

Derefter gick han värdigt med stora steg framför fronten på truppen och mönstrade den med kritiska blickar.

— Nå ska' ni inte skyldra för mig, skyldra rrrrr! kommenderade han.

Men då krigsknektarne det oaktadt blefvo stående orörliga som statyer återtog instruktören trankilt:

— Jaså, ni ha ju inga gevär med er, ser jag! Men de måste vara med festdagen, kom i håg det, erinrade han välvilligt.

— Det behöfver inte ni bry er om, ty det

har truppchefen lofvat bestyra, fast han inte har tid att närvara här i qväll, afbröt borgmästaren.

— Godt, sade direktören, med en nådig nick till borgmästaren. Derefter vände han sig ånyo till truppen och sade:

— Tack ska ni ha gossar!

Trupperna bockade sig, men då inföll plötsligt instruktören.

— Nej, så går det inte till! Ni stå bara stilla! Och när er anförare ropar så här: Lefve Hans Majestät Konungen! så hurra ni, så mycket ni orka!

Hurraropen upprepades nu, hvarefter direktören gaf ett nytt tecken åt musikanterna, hvilket hade till följd, att dessa stämde upp folksången.

Men denna tycktes ännu inte höra till programmet, ty instruktören afbröt sina messingsblåsare och skrek:

— Tyst, inte folksången än så länge. Dra på med nya fanfarer!

— Nej, inga fanfarer, sade borgmästaren protesterande. Ni blåser ju falskt, era kanoblar! Derefter tillade han, vänd till Wigg och Suzen, under det han ångestfullt vred sina händer: Jo, det här måtte bli ljufligt när det blir färdigt. Vi få repetera hela natten!

Nu gick direktören ett par steg fram mot fonden, klappade i händerna och utbrast högtidligt: Plats för modren Svea, som nu föreställes komma ut från första klassens väntsal! Derefter stälde han sig åter i posityr, intagande en majestätisk hållning. Och ögonblicket derpå drogs ett af buffet-

draperierna åt sidan och borgmästarinnan trädde in, kostymerad som »Svea» och hållande en kolossal bukett i ena handen. Med långsamma steg skred hon fram till direktören-kungen, neg så djupt hon kunde, reste sig åter upp och deklamerade patetiskt:

»En stor, en sällsynt högtid för oss alla,
en jubelfest för både stad och ort
i dag är inne; — höga fröjdrop skalla,
på öppen gafvel står hvart hjertas port.
Och med förtjusning jublar gammal, ung:
Välkommen hit, vår dyre, ädle kung!

Du mången eriksgata gjort kring jorden,
och fröjd det blef hvar hälst man mötte Dig,
dock fanns ännu en liten vrå i Norden,
som sviken i sin väntan kände sig:
Här i vårt sagorika Köpingsborg
man nästan tyckt sig hafva kungasorg.

Ty vi med längtan, saknad, nästan smärta
ha blott på afstånd fått se landets far
och undrat, om utaf hans ädla hjerta
ej någon bit för *oss* det funnes qvar?
Då kom en dag ett bud med snälltågsfart
ett glädjebud: — nu kommer kungen snart!

Och stort blef jublet! Nu är stunden inne,
då Du är vår, o konung, *riktigt vår*.
En sådan fröjd nu fyller hvarje sinne,
som efter snökall vinter solvarm vår.
Ur svenska hjertans djup än höjs en gång
en fosterländsk, en samfäld högtidssång.

Och ekot vidt kring Nordens berg och dalar
skall tolka hvad den sången innebär.
Dock *hjertat* har ett språk som bättre talar,

det hviskar än en gång: *Du är oss kär!*
Så ock vår *kronprins* hjertligt älska vi,
han skall sin höga faders afbild bli.

Framåt är tidens lösen! Nu man flyger
Med snälltågsfart igenom verlden fort,
man såsom fordomdags ej mera smyger,
som snäckan långsamt till vår stad och ort.
Nej raskt på lifvets stråt nu färden går
mot nya mål beständigt blicken står.

Den nye springarn ej behöfver hvila!
Han frustar, rusar ifrån ort till ort.
Framåt, framåt han ständigt synes ila
och i hans lexikon finns ej: för fort!
Af snillet född han derför värdig var
att hit få föra — *fosterlandets far!**»

Här slöt borgmästarinnan och drog ett långt andedrag, hvarefter hon, ånyo djupt nigande, öfverräckte sin bukett åt direktören-kungen, hvilken till tack gaf ett tecken åt musikanterna, som nu klämde i med folksången.

De kända tonerna tycktes söndersarga borgmästarens musikaliska inre, ty han höll sig för öronen och snurrade rundt, under det han gallskrek:

— Stopp för tusan! De blåsa ju så illa, att jag med lugnt samvete skulle kunna döma dem till fästning, för förfalskning af kompositionen!

På en vink af direktören tystnade musiken ånyo, hvarefter instruktören sade:

— Var lugn herr borgmästare, i morgon skall det gå som en olja!

---

* Detta poem är ett något förändradt citat ur ett i förf. ego befintligt tryckt festqväde.

— Ja, gud nåde er annars, sade borgmästaren hotande. Derefter fortfor han:

— Nu är det väl i Guds namn slut, så att Hans Majestät och vi andra kunna få gå och ta oss middagssupen?

— Nej, herr borgmästare! Skådespelets pièce de resistance fattas ännu. Det är Neptun, hafsguden, med sin treudd, framstäld af hustru min, som i en gyllne char, dragen af delfiner, kommer för att bringa Hans Majestät en helsning från hafvet, samt bjuda honom en välkomstdryck ur ett gyllne horn, sade direktören introducerande.

— Nej, hör nu herrn, nu börjar herrn bli för svår, det märker jag, afbröt borgmästaren. Neptun i en gyllne char, dragen af delfiner, på en jernvägsstation, trehundra kilometer in i landet. Om herrn ändå hade bestält ett extratåg från kusten, så skulle jag inte ha sagt så mycket.

Här afbröts borgmästaren af ett afgrundslikt fräsande och smattrande ljud från trädgården, blandadt med ångest- och hurrarop. Och i nästa minut störtade fiskalen in, med håret på ända samt kläderna i oordning och skrek:

— Herr borgmästare, det är eld i hela fyrverkeriet. Vi råka tutta på det, då vi skulle tända lyktorna.

Vid denna underrättelse uppstod i salongen ett vildt tumult. Borgmästaren sjönk ner i en stol, alldeles tillintetgjord och utbrast:

— Mina solar, stjernor och raketer. Farväl med hela tutten. Och inte hade jag ett enda dugg brandförsäkradt.

FEMTE KAPITLET.

Köpingsborg i festskrud. — Åtgärder mot fridstörare. — Borgmästaren repeterar för sig sjelf. — Bröllop på festdagen. — En kritisk domestik. — En modern Svea. — En ny jobspost. — Ett uniformsmissöde. — Borgmästarinnan visar sin fyndighet. — Fästmannen får uppsträckning och blir »nosig.» — Stackars Pettersson! — En tröstare i nödens stund. — Wigg vill rangera saken på sitt sätt. — Målaren »talar ur skägget».

Den stora dagens morgon hade randats för Köpingsborgs lilla samhälle. På eftermiddagen väntades nämligen Hans Majestät Konungen an-

lända med extra tåg till staden. Också sågos redan tidigt på förmiddagen högtidsklädda skaror af stadsbor och landtfolk från omkringliggande bygder vanka omkring på gatorna, för att taga en förberedande öfverblick af arrangemangerna för det kungliga mottagandet. Och att döma af det yttre tedde sig allt till det bästa. Det lilla samhället hade, syntes det, ansträngt sig till det yttersta för att på ett värdigt sätt mottaga landsfadren. Vid stationen var rest en ståtlig äreport, dekorerad med vapensköldar, blomstergirlander och flaggor i de brokigaste färger. Likaså var jernvägsperrongen och den väntsal, genom hvilken majestätet skulle passera, prydd med massor af praktfulla växter, smakfullt ordnade af de qvinliga händer, som förut vårdat dessa Floras barn i hemmen, så att de utvecklats till den prakt och fägring, hvarmed de nu tjusade ögat.

På torget voro fyra stora flaggstänger resta, mellan hvilka en massa vimplar lustigt fladdrade för vinden, och i toppen på hvarje stång blåste en af de skandinaviska flaggorna. Störst af alla böljade dock från sin stång den kära, gamla blågula duken, med sina tre tungor, ut i väldiga veck, när septembervinden lekande for fram, sakta smekande de fyra enfärgade fälten med sitt guldgula kors.

På stadskällaren rådde ett ovanligt muntert lif! Der druckos skål på skål för kung och fosterland, vänner och bekanta, och bland dem särskildt för de närvarande representanterna af det täcka könet, hvilka till tack nickade och logo så vänligt åt sina beundrare, under det de smuttade på

punschen och körsbärsvinet, eller, med ögonen i kors, blåste på kaffet hvarmed de trakterats.

Klockan på slaget tolf stängdes stadens fyra butiker, samtidigt stoppades äfven turbinerna i qvarnen, och nu blef det riktigt helgdagsstämning. Feststämningen, påverkad af drufvans safter, började äfven samtidigt göra sig gällande hos gatupubliken. Enstaka hurrarop höjdes i gathörnen, men nedtystades af den vaksamma ordningsmakten, representerad af en ordinarie och tre extra konstaplar i uniformsmössor, hvilka sade sig ha fått stränga ordres af borgmästaren och stadsfiskalen, att mota hvarje upprorsstiftare på andra sidan om den å som i öster begränsade staden, och sedan öppna vindbron som förmedlade trafiken mellan stad och land. Denna strategi hade önskad verkan, ehuru ett upprorsfrö, i hemväfda vadmalskläder och slokhatt, ett ögonblick kom fram med det djerfva förslaget att han, om det komme till kalabalik, skulle mota ordningsmakten på andra sidan ån och sen öppna vindbron för att derigenom bli herre på täppan!

Den relativa ordningen och lugnet utomhus herskade äfven inomhus, utom möjligen i borgmästarens familj, der allt var kaos, som vid verldens skapelse. Instängd på sitt rum gick borgmästaren, med pannan perlande af svett, fram och åter, som en björn i ett menageri, och mumlade. I ena handen höll han manuskriptet till sitt stora festtal, hvilket då det nedskrefs beröfvat honom sömnen under en hel natt, och i den andra handen fladdrade en stor röd sidennäsduk, med hvilken borgmästaren då och då gned sitt värkande hufvud.

— Årstiderna, så deklamerade den stackars embetsmannen sakta och högtidligt, vexla. Och så upprepade han på nytt: Årstiderna vexla och vårarne förbytas i somrar — i somrar!!! repeterade han och tog en titt i manuskriptet.

Och så började han på nytt, med en stor geste: Eders majestät!

År komma och år gå, månaderna vexla, dagarne likaså, och snart ligger en mansålder, ett sekel, ja kanske ett helt tidehvarf bakom oss! Och under det årstiderna vexla, så att somrarne förbytas i vår — nej, hvad säger jag — vårarne i somrar, somrarne i höst och höstarne i vintrar (här slog talaren en knut på sin näsduk) så följa på månaderna veckor, på veckorna år — nej, dagar ville jag säga — och så vidare. — — —

Här gjorde talaren en paus och tog sig en funderare. Efter att ha stått så en stund, med blicken irrande ut i rymden, utbrast han förargad: Hva f-n följer vidare? Här står jag nu igen och kan icke annat, mumlade han förtviflad och kikade ner i manuskriptet. Sedan han der åter klarat tankeföljden, hostade han och fortfor energiskt:

Nåväl, denna tidernas vexlan innesluter i sig fröet till, till, till det tillkommande, till det vardande, till, till detta vardande, som länk för länk bildar ut, hut, hutvecklingen, stammade martyren under oupphörliga tittar i manuskriptet.

Derpå återtog talaren med vek röst:

Från frö utvecklas det tillkommande till planta, från planta till knopp, från knopp till blomma och från blomma — åter till frö! Men

hvad vi i dag så få vi icke alltid skörda i morgon, kanske inte ens i öfvermorgon, upplyste talaren. Men, en dag kommer skördemannen för att snyta — nej, syna frukterna af det sådda fröet, menar jag. Och denna dag, på hvilken vi här församlade väntat i så många år, ja sekel, har i dag ändtligen för oss randats! Ty sekler hafva förgått sedan vi, som nu lefva, nej, sedan detta åldruriga hamsälle, hm uråldriga samhälle hos sig såg *mosterlandets far* — hm, fasterlandets mor — hm, moster — faster — foster, puh!!!

Här sjönk den stackars mannen förintad ner i en soffa och stönade:

— Hur ska' det här sluta, det går sämre och sämre! Med ett kolossalt fiasco, det är klart, fortfor borgmästaren och såg på sitt ur. Derpå spratt han till, som stungen af en orm, och rusade åter upp.

— Kors, för tusan, klockan är redan tu, och klockan fem ha vi kungen här. Åh, jag är en martyr för min lojalitet, fortfor han derefter qvidande och sjönk åter ner i soffan, med händerna om hufvudet. Med evangelisten skulle jag vilja säga: gånge denna kalken ifrån mig, ty det går aldrig väl! Om jag ändå inte vore så orolig för att arrangemangerna nere vid stationen skulle gå »åt skogen», så skulle jag bättre kunna samla mina tankar. Den der »elefantmenniskan» är ju spritt galen och Flink, den åsnan, som lät hela fyrverkeriet, det enda verkligt storartade i hela tillställningen, springa i luften!

Nu knackade det på förstugudörren och med vacklande steg gick borgmästaren och öppnade.

Tjenstflickan steg in och på husbondens kärfva fråga: Hvad är det om? svarade hon flinkt:

— Jo, det är ett brudpar, jag tror visst de ä' mormoner, som borgmästaren stämt hit i dag för att vigas, så der »civilt», di säger, utan prest. De vänta ute i tamburen, få de komma in?

— Nej, för tusan! Säg dem att de få komma igen en annan dag. Jag skulle inte sjelf springa åstad och gifta mig en dag som denna, svarade embetsmannen.

Brudparet, som hört borgmästarens ord, trängde sig nu fram, jemte sitt följe, och så började brudgummen:

— Ursägta, herr borgmästare, men vi ha inte tid att vänta, vi fordra att strax bli förenade.

— Hvad nu då, fordra! upprepade borgmästaren barskt. Ä' ni från vettet, ni också! Vet ni inte att kungen väntas hit om ett par timmar, och att man inte då har tid att vara med på bröllop och tocke der — — —

— Men det är ju snart gjort att läsa ihop oss, goa herr borgmästaren, afbröt bruden bedjande och neg.

— Det vet hon visst, det, återtog borgmästaren vresigt. Och för resten, ni ha ju begge gått och väntat på den här vigseln i många herrans år och då kunna ni väl vänta nu till dess kungen fått resa sin väg.

— Men, herr borgmästare, det är beställdt middag i enskildt rum på stadskällaren om en timme åt oss och brudparet, invände ett af vittnena.

— Så gå och ät er middag då, föreslog em-

betsmannen och försökte åter stänga dörren. Jag har också bestält middag der ska jag säga er, men jag har ingen brådska. Här har ni min välsignelse så länge, och på den kan ni anse er vigda tills vidare, fortfor borgmästaren och sträckte ut sin ena hand öfver brudparet, hvarefter han sköt dem tillbaka ut i förstugan och stängde dörren.

När han åter blifvit ensam i rummet mumlade han för sig sjelf:

— Hm, tjensteförrättningar en sådan här dag! Om det gälde att ransaka mord skulle jag uppskjuta målet. Och det här var ju inte ens ett brottmål en gång, utan bara ett simpelt giftermål, fortfor han vitzigt och såg åter på sitt ur.

— Kors för tusan hvad tiden lider, utbrast han ånyo i nervös ton. Jag får ta konceptet med mig och i nödfall läsa mitt tal från bladet, ty nu måste jag klä' mig, fortfor han och ringde på tjenstflickan.

När denna strax derpå kom in bad borgmästaren att få sin uniform, och då jungfrun hemtat den ryckte borgmästaren kläderna till sig och gick in i ett af sidorummen. Domestiken såg efter honom och så mumlade hon:

— Jo, här vill jag lofva att det går tokigt till med besked i denna dag. Nu gick det der brudparet till presten, hällre än att gifta sig »på Stockholmska», sa' de. Och det tyckte jag de gjorde rätt i. Ty en sådan ogudaktig vigsel som den borgmästaren gör vill jag inte ge mycket för! Inte har han, som annars är så vänlig och snäll, på hela guds långa da'n gjort annat än åkallat den lede och

fräst som en arg katt när man kommit in till honom.

I detsamma inkastades ett par stöflar i rummet, så att en af dem var nära att träffa jungfrun i hufvudet, hvarefter borgmästaren röt inifrån sitt toalettrum: Borsta de der, men låt det gå raskt!

— Strax, goa borgmästarn, svarade tjensteflickan högt, hvarefter hon under det hon gick åter mumlade för sig sjelf:

— Jo, der ser man hur det låter, men jag tycker ändå att han kunde vara lite mindre oborstad när han vill ha borstadt!

Domestiken hade icke väl aflägsnat sig förr än borgmästarinnan kom in för att söka sin man, till hälften klädd i sin Sveakostym och till hälften i toalettdrägt. När hon icke fann borgmästaren i hans mottagningsrum bultade hon på dörren till toalettrummet och sade:

— Är du der Manne lilla så öppna!

Borgmästaren öppnade och kom ut till sin fru, som nu fick hjelpa honom med att knyta halsduken, hvarefter han frågade:

— Hvad står på! Är det kanske någon ny jobspost nu igen?

Borgmästarinnan hann icke svara, ty då hon ett ögonblick vände ryggen till återtog hennes man: Hvad vill det säga, hvarför har du tagit på dig turnyr under kostymen? Tänker du att af »modern Svea» göra en *modern* Svea, hva?

Borgmästarinnan spratt till och såg sig i en spegel.

— Ack min gud, sade hon. Jag har ju glömt

att ta af mig turnyren, när jag tog på kostymen, förstår du väl! Det ena missödet är inte det andra likt. Kan du tänka dig, jag kan inte mina verser som jag i går läste upp, utan att stappla på ett enda ord. Det går alldeles rundt i hufvudet på mig ju närmare tiden lider för Hans Majestäts ankomst.

— Sa' du rundt, sa du! hånlog borgmästaren. Det står alldeles stilla i min skalle, och jag tror att det skulle behöfvas en ångmaskin för att åter få tankeverksamheten i gång igen.

— Skämta inte, kära Manne, du gör mig dermed ännu mera nervös. Suzen är orsaken till hela min distraktion. Hon ämnar ju slå upp förlofningen med Artur, återtog borgmästarinnan.

Borgmästaren spratt till.

— Slå upp förlofningen! Hvarför det då? frågade han.

— Jo, kan du tänka dig! Hon kom för en stund sen in till mig och berättade, att hon i går öfverraskat sin fästman å stadskällarens stora sal, i en förtrolig tete à tete med fru Rolander, direktörskan.

— Med den gamla harpan, hvad gick det då åt karlen! Det der tror jag inte på förr än jag får ta kontrahenterna i förhör, sade borgmästaren.

— Ja, gör det, bad borgmästarinnan ifrigt. Suzen har emellertid gifvit mig sin förlofningsring, fortfor hon, och lemnade klenoden åt borgmästaren. Artur kommer ju hit på eftermiddagen! I värsta fall måste Suzen ha öfverseende med detta lilla

snedsprång, ty det är ju qvinnans lott att vara öfverseende i dylika fall.

— Javisst, ja! Jag skall minnas dina ord, Julie lilla, ifall jag någon gång skulle råka i samma predikament, afbröt borgmästaren lifligt. Derefter återtog han allvarligt: Jag skall sköta den här saken och rättvisa skall skipas, det lofvar jag! Den stränge mannen hade under tiden afslutat sin toalett och stod nu färdig att ta på sig uniformsfracken, som han hämtade från sitt toalettrum. Hastigt och lustigt stack han ena armen i plagget, och ögonblicket derpå äfven den andra, i motsvarande ärm, och så började han snurra rundt under det han utbrast:

— Det ena bekymret är inte det andra likt. Nu går fracken inte på mig längre!

— O, himmel! brast borgmästarinnan ut, då hon såg sin mans ansträngningar att få plagget på sig. Du har ju vuxit ur fracken på de sista åren!

— Ja, inte är det fracken som vuxit ur mig, det begriper jag nog, afbröt borgmästaren vresigt, sedan han ändtligen lyckats kränga plagget på sig. Jag känner mig som om jag varit hängd och blifvit nerskuren en timme för tidigt, fortfor den olycklige embetsmannen och gjorde en kraftig gest med armarne. Kratsch! nu sprack fanstyget i ryggen, tillade han ursinnig.

— Min gud, hvilken olycka. Det här kommer aldrig att sluta väl, det känner jag på mig, klagade borgmästarinnan.

— »Ich mit», som tyskens äger, skrek borgmästaren och trafvade med stora steg rundt kring

rummet. Det blir skandal, fiasco, et cetera, det finns ingen hyggligare benämning i språket för situationen!

Borgmästarinnan vred sina händer, men så utbrast hon plötsligt med glädjestrålande uppsyn:

— Jag har en idé! Jag har en gång läst om en tjensteman som var i en liknande situation som du nu är i. Och han knäppte sin syrtout fram och tog en uniformskappa på sig för att dölja skandalen på ryggen!

— Ja, det var han det, men jag har ingen uniformskappa! Hur skall jag då bära mig åt! Säg mig det, du följeslagerska i lust och nöd, sade borgmästaren hånskrattande och kastade sig ner i en stol. Men ögonblicket derpå var han åter på fötter och utbrast, full af förtviflan: Morjens, nu sprack visst äfven pantalongerna! Till sist skall man få se att jag får ta mot kungen i bara skjortan, och se glad ut ändå!

Nu ringde det på tamburklockan och en stund derefter, sedan borgmästarinnan skyndat ut, inträdde i borgmästarens rum hans blifvande måg, iförd högtidsdrägt. Sedan den unge mannen helsat slog han sig ner i soffan, tände en cigarrett och frågade:

— Nå hur går det? Har farbror reserverat ett kuvert för mig till kungamiddagen?

Borgmästaren, som fortfarande befann sig i ett allt utom älskvärdt humör, svarade icke på frågan utan invände vresigt:

— Den saken få vi talas vid om sen. Nu måste du först svara på en annan fråga och den ly-

der så: var du, då du sist vistades i sta'n, tillsamman med en qvinna af tvetydig existens, för att ej säga något värre, med hvilken du drack champagne och dansade å stadskällaren?

— Hvad är det för samvetsfrågor farbror gör mig. Hvem vågar påstå det? frågade den unge mannen buttert.

— Din fästmö lär ha sett det med egna ögon, påstår hon, svarade borgmästaren och fixerade svaranden i detta familjeförhör.

— Jaså, Suzen var alltså närvarande, sade fästmannen och bet sig i mustacherna. Nåja, jag var vid tillfället »litet på stieflarne», som man säger, efter en glad middag. Och det är väl förlåtligt. Har farbror inte också varit det någon gång och begått dårskaper? frågade godsegaren nonchalant.

— Hör inte hit min gosse! Du erkänner alltså? afbröt borgmästaren.

— Ja, har Suzen sett det med egna ögon så är det väl sant, och då hoppas jag att hon öfverser med mitt lilla snedsprång! svarade den tillfrågade.

— Nej, det är just det hon ej tycks vilja göra, upplyste borgmästaren. Jag har inte talat vid flickan om saken än, men hon har förtrott sig åt sin mor och bedt mig lemna dig igen förlofningsringen. Här är den, fortfor den talande och räckte den unge mannen hans underpant på kärlek och tro. Kan du få Suzen att återta den så är det bra, jag har för tillfället andra saker att tänka på. Sök derför upp flickan och tala vid henne! tillrådde borgmästaren, temligen kärft.

— Det tror jag knappt att jag har lust med nu! Jag har kommit hit till sta'n i dag för att roa mig och är inte beredd på sådana här öfverraskningar. Min tro är att Suzen nog lugnar sig, sade fästmannen kyligt. Och som jag hör att farbror är så upptagen skall jag ge mig af! Alltså, »tjenis» så länge! Får jag besvära farbror att i sin egenskap af festarrangör skaffa mig en bra plats, icke så långt bort från majestätet, så vore jag tacksam, fortfor den unge mannen och bjöd farväl. Hans Majestät lär visst ha känt min far! tillade han i det han gick.

När borgmästaren blifvit ensam, syntes han i hast bli mycket allvarsam.

— Jaså min gunstig junker, du tog inte saken allvarsammare, sade han för sig sjelf och sjönk ner i en stol. Der blef han en stund sittande tyst, och så fortfor han suckande:

— Det här är sannerligen en Tycho-Brahedag för dig och ditt hus, min käre Manne Pettersson! En dag på hvilken alla förhoppningar grusas.

Ack hvad vårt lif är eländigt,
fins någon fröjd på vår jordiska stråt,
som ej börjar med ståt och som slutar med gråt,

gnolade den i eget tycke så hårdt pröfvade mannen.

— Nog minnes jag när jag som ung student sjöng den sången, fortfor han derefter. Men inte trodde jag då på hvad jag sjöng, som jag nu tvingas göra. Dock, ännu är ej tid att alldeles fälla modet, sade han energiskt och reste sig upp.

Manne Pettersson, gamle gosse, lef upp på

nytt, spotta i händerna och tag friska tag i löparen! slöt borgmästaren hurtigt och ungdomligt.

Nu hördes en kraftig röst sjunga en kuplett utanför.

— Ah, det är Wigg, den sorglösa själen, mumlade borgmästaren. Honom måste jag ha fatt i just nu, sade han, i det han öppnade dörren och ropade på artisten.

I nästa minut trädde Wigg in och helsade fryntligt.

— Morjens målare! Jag tror inte vi sett hvarandra förr i dag, sade borgmästaren och fattade sin väns hand.

— Nej, jag har inte velat störa dig i dag, då du har så mycket infusorier i skallen, svarade Wigg. Nå, hur gå tillrustningarne, jag tror att de gå öfver din horisont, ty du ser inte vidare munter ut på en sådan här glädjedag för dig och samhället, fortfor målaren.

— Jag är inte heller vid skämthumör för tillfället! Allt går så till sägande »åt pipan», som du brukar säga och jag behöfver goda råd. Här ser du, pro primo, hur min uniformsfrack ser ut, som jag inte haft på min kropp på många herrans år förr än alldeles nyss, sade borgmästaren och förevisade plagget.

— Ja, jag ser, svarade Wigg skrattande och sjöng på en Offenbachsmelodi:

Borgmästarns rock på ryggen spruckit opp, spruckit opp!

— Men det är ju lätt hjelpt. Ta på dig civila frackkostymen! föreslog artisten.

— Kan jag det? frågade borgmästaren.

— Så kinkigt är det väl inte kan jag tro! När man inga skor har så får man dansa i strumplästen. Det tycker jag är det naturligaste i verlden. Vidare? frågade Wigg.

— Så kan jag inte extemporera mitt tal, fortfor borgmästaren.

— Nå, så får du väl läsa upp det från papperet, ty det är ju ingen som bedt dig »snobba» med att lära dig det utantill. Man skall i så fall ändå alltid tro att du pluggat in det, fortfor målaren.

— Inga otidigheter, om jag får be, afbröt borgmästaren, ty nu kommer turen till dig att redogöra för all den oreda du ställt till åt mig på en dag som denna! Ty det är väl du, din sakramenskade Don Juan, som intalat Suzen att slå upp sin förlofning.

— Har hon verkligen gjort det? frågade Wigg intresserad och fixerade sin vän genom monoclen.

— Visst tusan! Hon lär ha blifvit vittne till ett litet kuckel som hennes fästman haft med en tvetydig qvinsperson — — —

— Ja, jag känner historien, jag var ju sjelf närvarande när den lilla farsen utagerades. Jaså, Suzen har verkligen haft kurage att slå upp, det var ju riktigt förståndigt, afbröt artisten skrattande.

— Det var så tusan heller och ej förståndigt att ställa till en sådan villervalla midt i den här röran, då man håller på att bli kollrig af bekymmer, sade borgmästaren. Och i stället för att söka rangera saken och öfvertala flickan att lugna sina upprörda känslor sprang karlen alldeles nyss

sin väg, och påstod att han endast kommit hit för att roa sig i dag! Nåja, jag medger att roligare kan man ha än att stå till svars för sådana der galenskaper, slöt den talande.

— Men då är ju saken rangerad! Ska inte det glädja dig, då jag sagt att jag tar flickan, sade Wigg muntert.

Borgmästarens nervösa strängar råkade nu åter i stark vibration.

— Du tar — — — du tar dig en ton i mitt hus som ibland förargar mig! Goda vänner äro vi, men jag har ju sagt, att jag inte vill ha dig till måg, och hör sen väsnades han.

Wigg satte åter monoclen, som nyss fallit ner, i ögat och sade lugnt:

— Låt oss inte disputera om den saken nu igen. Visst tusan vill *du* ha mig till måg, derom är intet tvifvel. Men säg att du inte *vågar* det för din fru, så skall jag tro dig! Ty du har allt blifvit en sakramenskad toffelhjelte på gamla dar, medge det! fortfor den originelle friaren.

— Det medger jag visst inte, jag är herre i mitt hus! svarade borgmästaren och rätade på sig.

Wigg smålog.

— Så visa det, genom att pro primo genast inhibera hela den der vansinniga tillställningen, som om ett par timmar skall gå af stapeln nere vid jernvägsstationen, sade målaren.

— Inhibera, hvad säger du? afbröt borgmästaren och stirrade på sin vän.

— Ja, jag säger fortfarande att det hela är en löjlighet, *en barnslighet*, ***en humbug,*** om du

tycker att det ordet låter bättre, återtog målaren allvarligt.

— Jaså, du säger det, hånlog borgmästaren. Men sådana der löjligheter, humbug och hvad namn du ger det, ha vi länge sett prof på. Det är i tidens anda, begriper du!

— Åh prat! Det inbillar du dig, bara derför att du vill göra dig bemärkt när tillfälle nu erbjuder sig. Och derför att det kommer att låta så gentilt att framdeles få heta *riddar Pettersson!* hånade målaren.

— Du har då ett eget sätt att ibland ge uttryck åt dina vänskapliga känslor, svarade borgmästaren förebrående.

— Jag är nu mer än din vän, jag är på väg att äfven bli din måg och derför — — — sade Wigg skämtsamt.

— Och derför är du ovettig och grof, väsnades borgmästaren.

— Ja, det är ibland så min natur, det vet du! Du har ju bedt mig komma in för att ge dig goda råd, och det vill jag nu göra. Ge du det påtänkta ridderskapet fan, så vida det icke kommer af sig sjelf! Bjud kungen, om han kommer hit, på ett ärligt mål mat och en ärlig klunk att dricka, och visa gästfrihet på gammalt svenskt manér, men låt bli att »jobba» med vansinniga upptåg, som kunna anstå dårhushjon, men inte klokt folk, isynnerhet när de motiveras af narraktig fåfänga och du har kraf på att de skola betalas med fåfängans vanliga mynt! slöt Wigg allvarligt.

Borgmästaren stirrade på sin vän, och så svarade han under det han gestikulerade som en vansinnig:

— Och detta skall jag stå och höra af dig! Ånej, jag tror vi akta oss, tillade han lugnare och gick åter in i sitt toalettrum, slående dörren hårdt igen om sig.

SJETTE KAPITLET.

Ny tete à tete mellan Wigg och Suzen. — Wigg friar till flickan. — Borgmästarinnan blir utsatt för en ny öfverraskning. — En het dust. — Du skall hedra din fader och din moder! — Familjekonselj. — Direktören inrapporterar nya olyckshändelser. — Borgmästaren börjar åter bli förståndig. — Borgmästarinnan blir ädelmodig mot direktören. — En elefant med literär smak. — Telegrambud. — Kungen kommer inte. — Wigg är åter påpasslig. — Kuno och Kunigunda spöka åter. — En festdeputation. — Final.

Wigg smålog när han såg sin vän borgmästaren rusa in till sig, och ämnade sjelf gå ut då han

i dörren mötte Suzen, som frågade målaren om han sett till hennes far med hvilken hon önskade samtala.

— Nej, uppskjut det till litet senare. Er far är icke i humör att tala vid någon för tillfället, sade målaren.

— Ja, jag tyckte jag hörde en skarp ordvexling här inifrån då jag var ute i tamburen. Är det ni herr Wigg, som nu åter på något sätt förargat pappa? frågade Suzen.

— Ja, jag misstänker det, sade målaren skrattande. Han bad mig för en stund sen komma hit in för att ge honom några goda råd, ty det vill visst inte gå riktigt bra ihop med det kungliga mottagandet. Och så råkade jag visst säga honom några vänliga ord, hvilka på hans upprörda känslor hade en helt annan verkan än den jag beräknat, tillade Wigg.

— Hvad sa' ni honom då? frågade Suzen, intresserad.

— Jag sa' honom, att han var en narr som humbugade; att han var en stackare, som stod under toffeln på sin fru — alltsamman mycket vänskapligt, försäkrade Wigg.

— Det kommer pappa aldrig att förlåta er, genmälde den unga flickan.

— Å strunt, det är jag alls inte rädd för. Vi ha många gånger varit i mycket hetare debatter och åter blifvit goda vänner igen. Alldeles som ni och jag. Ty vi voro ju litet smått ovänner här om dagen, icke sant? sporde målaren.

— Låt oss inte tala om det. Jag kan omöjligt vara ond på er, ty ni har ju haft rätt i hvad

ni sagt mig, och det har ni nog äfven vis à vis pappa, svarade Suzen.

— Jaså, ni anser det. Nå, då har jag ju i er en trogen bundsförvandt? återtog målaren diplomatiskt och fattade Suzens hand.

— Ja, det har ni, svarade flickan entusiastiskt och såg upp till den frågande. Men hvad sa' ni mer, det skulle intressera mig att höra? frågade hon nyfiket.

Då tog målaren på sig en mycket allvarlig min och svarade:

— Jag sa' också, att jag ville ha er till min lilla fru?

Suzen spratt till.

— Fy, herr Wigg, nu är ni åter elak och vill skämta med mig! sade Suzen rodnande och förlägen.

— Nej, visst inte, fortfor Wigg allvarligt och lade sin arm kring flickans lif. Och derefter fortfor han lugnt och sakta: Blif nu inte så förskräckt, utan tänk för egen del på saken och gif mig se'n ert svar om en fem à tio minuter, i morgon, om en vecka, eller om ett år härefter, ty jag vill inte att ni förhastar er, tillade han med mycken innerlighet.

Hon såg pröfvande på honom ett ögonblick, liksom om hon velat riktigt öfvertyga sig om att han ej skämtade, och så lutade hon hufvudet mot hans skuldra och hviskade:

— Ni är ändå bra elak!

— Säger du det, min kära, lilla flicka, så vet jag ett medel att strax tysta munnen på dig, sva-

rade han hänryckt och tryckte henne lidelsefullt intill sig.

— Fy, nu är ni åter stygg! hviskade hon, lika omotiveradt som hvarje ung flicka i hennes kläder brukar ha för sed vid ett dylikt tillfälle.

Han uppfattade svaret så, som han, och hvarje annan förälskad karl i hans ställe skulle gjort, och röfvade den första kyssen från sin käresta.

I detsamma stördes de älskande, ty dylika få ju aldrig vara i fred, af borgmästarinnan, som kom in och med bestörtning utbrast:

— Hvad ser jag, hvilken öm tete à tete! Var det således derför som du i dag slagit upp med din fästman. Du är rask i vändningarne, det må jag säga, fortfor den talande, vänd till Suzen.

Wigg, som naturligtvis nu befann sig i sitt allra gemytligaste humör, drog ett djupt andetag. Och så ljöd det bedjande från hans läppar:

Hör oss Svea, moder åt oss alla!

— Ja, ja, ursägta att jag anslår en så familjär ton, fru borgmästarinna, fortfor han, talande. Men jag ville bara säga, att som jag och Suzen nu kommit öfverens om att tillsamman trampa lifvets törnbeströdda stig, så anser jag mig redan höra till familjen, synnerligast som ni redan förut varit så älskvärd, att i egenskap af gammal vän i huset ändå räkna mig dit.

— Jag vet inte hvad jag skall svara på den saken, utan måste först tala vid min man, replikerade borgmästarinnan, under det hon låtsades hemta sig från sin förvåning. Åh, det är alldeles för mycket öfverraskningar på en gång. Jag kom-

mer säkert att staka mig förskräckligt på min roll, ty det här går aldrig väl, det känner jag, flämtade hon.

— Hvilken roll? Jaså, den ni tänker spela inför Hans Majestät om en stund. Låt då bli att spela den, om ni är rädd att komma af er, det är mitt råd, inföll målaren.

— Hvad tänker ni på! Hvem skulle då i mitt ställe läsa upp verserna, som jag gjort mig så mycket besvär med? frågade borgmästarinnan nervöst.

— Låt bli och läs upp dem! Jag vet inte hvad det skall tjena till att pina sig med den saken, om ni är rädd att göra fiasco. De äro ju ej skrifna »på nådigaste befallning», utan alldeles frivilligt, sade artisten.

— Ni vet inte hvad ni säger! Manne skulle bli otröstlig om de inhiberades! försäkrade skaldinnan.

— Ja visst! Ni tror inte, att han i så fall skulle få sin lilla »Vase» vid nästa stjernfall, så att ni och vi icke skulle bli i tillfälle att då få lyckönska »riddar Pettersson», återtog målaren muntert.

Borgmästarinnan tog nu vid sig så häftigt, som om hon uppträdt på en teater, en sak för hvilket hon för resten vid hvarje tillfälle syntes ha goda anlag till.

— Herr Wigg, ni, ni är alltför impertinent för att vara aspirant till befattningen som måg här i huset, flämtade hon. Men med de medel ni älskar att emellanåt använda skall det icke lyckas er att nå ert mål, det lofvar jag.

— Jaså, ni tycker alltså ej om dessa medel, fru borgmästarinna. Tror ni då, att jag är okunnig om de medel med hvilka jag skulle kunnat inverka på er? Skulle ni kanske hellre sett att jag användt dem? svarade målaren.

— Låt oss inte resonera om den saken, jag vill ingenting mer höra! svarade borgmästarinnan.

— Se så, var för all del lugn och tänk på verserna! bad Wigg.

Suzen lade sin hand på målarens arm, under det borgmästarinnan flämtade:

— Ah, det är för mycket, jag måste genast tala vid min man!

— Då aflägsnar jag mig strax, för att inte störa herrskapet. Jag är er ödmjuke tjenare, fru borgmästarinna, sade Wigg i teatralisk ton och bugade sig djupt.

— Vänta, jag går också med! sade Suzen då hon såg att målaren tänkte aflägsna sig.

Nu sträckte borgmästarinnan ut sin arm och sade i befallande ton till den unga flickan:

— Du stannar här ett ögonblick, och går derefter genast upp på ditt rum till dess jag, eller din far, kallar dig! Vi ha kanske några ord att säga dig ännu som du måste lyssna till!

Wigg gaf Suzen ett gillande ögonkast och sade, äfven han med handen utsträckt:

— Gå, kära Suzen! Du skall hedra din fader och din moder, på det dig må väl gå, står det ju i katekesen. Och ni, fru borgmästarinna, har ju läst katekes med unga flickor, tillade målaren under det han gick. I nästa ögonblick hördes karlen

ute i förstugan gnola på en kuplett ur »Frihetsbröderna».

Sedan målaren gått gaf borgmästarinnan Suzen en vink att aflägsna sig en annan väg än den Wigg gått, hvarefter hon mumlade mellan tänderna:

— Hvilken impertinens! Det här måste få ett slut med det snaraste. Men tiden lider och snart ha vi tåget här, fortfor hon energiskt och bultade på dörren till sin mans toalettrum.

Borgmästaren kom genast ut, klädd i frackdrägt och med konceptet till sitt tal i handen.

— Hvad är det om, nu igen! Kan man då inte få ett enda ögonblicks ro! utbrast han vresigt.

— Du måste höra mig, det är förfärligt! inföll borgmästarinnan exalterad. Jag öfverraskade för en stund sedan herr Wigg härinne, omfamnande och kyssande Suzen. Kan du tänka dig, upprepade den upprörda styfmodren, omfamnande och kyss — —

— Kyssande henne! Ja, jag hör det! afbröt borgmästaren i märkvärdigt lugn ton. Han har alltid varit mycket företagsam af sig, min kära Wigg. Skada blott, att han inte från början företagit sig något mer inkomstbringande än att smeta oljefärg på säckväf, fortfor den äkta mannen.

Borgmästarinnan stirrade på sin man.

— Och detta säger du mig i så ointresserad ton, som om du inte hört ett ord af hvad jag nyss berättade. Du tänker väl inte ta hans parti i den här saken häller? sporde borgmästarinnan och spärrade upp ögonen.

— Nej, jag har varit emot »partiet» från första början, det har jag sagt honom, och jag är emot

det ännu. Gunstig herrn har dessutom för en stund sedan tagit munnen alltför full emot mig, jag har aldrig förr sett honom sådan! inföll borgmästaren.

Borgmästarinnan drog åter en suck af lättnad.

— Nå gudskelof, sade hon. Alldeles nyss uppförde han sig likadant äfven mot mig. Bland annat hånade han mig uppenbart, och föreslog att jag skulle inhibera uppläsandet af mina verser till Hans Majestät! upplyste den förtörnade damen.

— Ja, jag vet. Wigg anser allt samman vara humbug, narraktighet och barnslighet, sade borgmästaren buttert.

— Men, min gud, dylika förolämpningar ämnar du väl ej tåla, Manne lilla! utbrast borgmästarinnan och rätade upp sig.

— Nej, det ämnar jag inte! svarade borgmästaren uppbrusande. Men ju mer jag tänker på saken, ju mer tvingas jag att svälja det bäska pillret och tiga. Ty karl'n har ju förbaskadt rätt i hvad han säger, tillade den talande saktmodigare.

I detta ögonblick störtade direktören oanmäld in i rummet. Den stackars karlen såg alldeles tillintetgjord ut, hans hårtestar slingrade sig i hvarandra som ringlande ormar, ögonen stirrade fånigt omkring, och i hans halföppna mun grinade de två hvita tandraderna olycksbådande, som om de nyss släppt ett rof och nu tänkte hugga sig in på ett annat.

— Mitt herrskap, hvilken malheur! började den olycklige festarrangören. De tyska musikanterna ha strejkat och stå nu på torget och kon-

sertera på egen hand för en gapande allmoge från bondlandet. Hustru min är ursinnig, och fordrar prompt att få uppträda, i trots af ert förbud, ty ni strök ju henne från programmet, herr borgmästare, och i sin förargelse har hon sparkat två hål i magen på delfinerna, så att de äro läck och omöjliga till sjötjenst! Och brandkåren, fortfor den olycklige, alldeles förkrossad, tänk er, brandkåren sitter stup full på stadskällaren och släcker fortfarande sin brinnande törst med kallsupar, skorpor och svagdricka till majestätets ära. Återstår således skarpskyttarne, som när allt kommer omkring inte är några skyttar alls, eftersom de inte ha några patroner till saluten.

Nu snurrade borgmästaren rundt ett par slag och afbröt:

— Stopp olycksapostel, jag vill inte höra mer, hela spetaklet blir inställdt!

— Inställdt, upprepade borgmästarinnan och bleknade. Skall jag då icke få läsa upp mina verser under triumfbågen. Hvad tänker du på Manne lilla?

Borgmästaren jemkade sin frackkostym, som äfven syntes vara en smula för trång, till rätta och sade allvarligt och lugnt:

— Jag tänker på att åter bli en förståndig menniska igen! Det är bäst som det är, puh! — Nu föll en centnertyngd från mitt hjerta!

— Men, herr borgmästare, då är ju allt samman förfallet! utbrast direktören med sin vanliga energi.

— Nej, säger jag, svarade borgmästaren högtidligt. Vi ha festmiddagen och vinerna qvar, gud-

skelof, och mer kan Hans Majestät inte rimligtvis begära af det här lilla samhället. Vi ä' ju inga komedianter, men mat måste vi ha!

— Men besinna dig då, Manne lilla, tänk på mina verser, qved borgmästarinnan och höjde blicken upp till sin herre och man.

— Dem får du ge Hans Majestät i afskrift, eller aftryck, det är mig egalt! skrek borgmästaren fryntligt.

— Men på det viset blir du utskämd och aldrig mer uppmärksammad, jemrade sig borgmästarinnan.

— Det är mig också egalt, allting är mig egalt! Jag behöfver inte bli uppmärksammad, fortfor borgmästaren jublande. Jag är god nog, som jag är, att döma tjufvar, skälmar och andra samhällets olycksbarn, och skipa lag och rätt på mitt sätt i den här småstadshålan. Jag ger katten i alla yttre utmärkelser, om jag blott inom mig vet att jag, framdeles som hittills, efter bästa förmåga, gjort min pligt. Så god karl är jag nu igen!

Och nu går jag till stationen och tar emot kungen så godt jag kan, i all anspråkslöshet. Och vill du följa med, kära Julie, och lemna fram dina verser, så blir det din sak, men inte i den der Sköna Helenakostymen, det undanber jag mig! slöt borgmästaren med en blick på sin frus utstyrsel.

Dermed gick stadens styresman ut för att mottaga den väntade höga gästen.

De begge innevarande sågo efter honom och så utbrast borgmästarinnan i bedröfvad ton:

— O, min gud, hvilken final! Nu återstår oss intet för allt vårt besvär, herr direktör!

— Min man har tagit intryck af dåliga rådgifvare, men i hvarje fall skall ni blifva väl honorerad för all er möda. Att börja med skänker jag er manuskriptet till »Kuno och Kunigunda»! Måtte pjesen göra succès, och ge er många fulla hus, det är min innerligaste önskan, slöt den varmhjertade författarinnan.

Direktören sänkte blicken mot golfvet och drog en djup teatersuck.

— Ack, min fru, jag tar hellre kontant för besväret, ty det är ingen ända på olyckorna, pustade den stackars mannen.

— Store gud, hvad har då händt, ämnar ni refusera pjesen? frågade borgmästarinnan lifligt.

— Å nej, tycker ni det, refusera ett sådant mästerverk, sade direktören. Jag erinrar mig särskildt hur bedårande jag fann den der strofen: O, Kunigunda ljufva mö etc.

Shakespeare skulle inte ha gjort det bättre om han lefvat nu, men — — —

— Säg mig då, hvad har händt? Jag brinner af otålighet att få höra det, afbröt borgmästarinnan.

Direktören drog en ännu djupare suck än förut.

— Så hör då, det är en förfärlig olycka som skett! sade han med graflik röst. Min elefant, det glupska odjuret, har slukat manuskriptet. Det var ju skrifvet på — halmpapper?

Borgmästarinnan drog ett djupt andetag.

— Förintadt således! mumlade hon.

— Ja alldeles! Jag har aldrig sett maken till

elefant att ha literär smak. Han borde sitta i akademien bland »de aderton», sådan förståsigpåare är han, fortfor direktören allvarligt.

Borgmästarinnan tog fortfarande saken lika allvarsamt som direktören.

— Det är för mycket ledsamheter på en dag, sade hon jemrande. Men derefter återtog hon raskt: Inte ett ord till någon om den här saken! Lofva, att det blir en hemlighet oss emellan, ty skulle historien komma ut i staden vore jag förlorad. Kom alltså ihåg att jag litar på er tystnad!

— Det kan ni tryggt göra, fru borgmästarinna, jag svär det, svarade direktören och höjde ena handen. Jag har ännu inte talat om olyckan mer än för en person, och han bad mig äfven på det enträgnaste hålla tyst med saken sedan jag berättat missödet för er.

— Det var säkert en vän och jag andas åter! sade borgmästarinnan leende.

— Men förlåt, jag måste nu gå in till mig, för att hemta mig litet, och ånyo göra toalett för att närvara vid Hans Majestäts ankomst om en timme, återtog hon och bjöd direktören farväl.

När hon gått skiftade konstmakarens ansigte ögonblickligen uttryck och i finurlig ton mumlade hon:

— Jaså, det tog så djupt, då har jag ju åter en ny trumf på hand. Det får jag lof att gå hem och trösta »gumman» med.

I dörren törnade direktören mot ett telegrambud som sökte borgmästaren. Direktören släppte in budet, som blef stående en stund, hvarefter det tog mod till sig och bultade på en dörr.

Suzen kom ut och frågade efter gossens ärende.

— Det är ett telegram till borgmästaren, och kommissarien sa' att det var mycket angeläget, svarade denne.

— Då är det bäst att gå till stationen, der träffar du nog min far, instruerade unga fröken budbäraren, hvarefter denne försvann.

Ute i förstugan, stod Wigg, färdig att gå ut.

— Var det ett telegram som gossen kom med. Då skall man se att min aning besannar sig, sade målaren.

— Det är väl ingen ny ledsamhet som händt? undrade Suzen.

— Nej, åtminstone kommer underrättelsen att göra mig glad, ifall min förmodan vinner bekräftelse, återtog artisten.

— Så säg då, hvad tror du väl är på färde? frågade den unga flickan.

— Vi få strax veta det, svarade Wigg och såg ut. Här kommer nu pappa, borgmästaren, flåsande som ett lokomotiv, med telegrammet i hand, som gossen nyss lemnade honom. Och på torget knuffas folket om hvarandra. Se bara, det måtte vara något mycket ovanligt å färde!

Borgmästaren kom nu inrusande och jublade:

— Åh, hvilken underrättelse! Jag är alldeles som en ny menniska igen! Kan ni tänka er: *Kungen kommer inte!*

— Hvad säger pappa! utbrast Suzen.

— Sanningen, mitt barn! Å, hvad jag känner mig lättad. Se här, läs! fortfor han och lemnade depeschen åt Wigg. Står det inte alldeles tydligt:

Borgmästaren, Köpingsborg!

I följd af mellankomna hinder har Hans Majestät ändrat resplan, och uppskjuter på obestämd tid sitt tillämnade besök i eder stad!

— Jo, det är alldeles riktigt, nu har du ju åter minne som en häst! svarade Wigg. Emellertid gratulerar jag dig att slippa hålla tal, ty festmiddagen skall helt säkert smaka bäst när vi allesamman låta maten tysta mun!

Ja, du har rätt, rätt, som alltid, gamle vän! Och hvad middagen beträffar så bjuder jag er alla med på den, af pur glädje att åter vara fri från alla bekymmer, sade borgmästaren.

— Det är rätt! Nu känner jag igen dig, du gamle Ravaillac! Och som en lämplig anledning till afätande af en så ståtlig festmiddag kan du gerna, medan vi äro i tagen, ge mig och Suzen din välsignelse, ty nu ä' vi två sams, inföll den påpasslige målaren.

Suzen skyndade nu fram och omfamnade sin far.

— Ja, det gör du nog, min egen, älskade, lilla pappa! sade hon.

— Nej, sade borgmästaren och stötte med mildt våld bort flickan. Jag vill inte veta af sådana här öfverrumplingar, det har varit nog med sådana förut i dag. Nu vill jag ha mat, och sen få vi se hvad det kan bli efter middagen, när jag får vara mig sjelf och kommer i de gamla hjulspåren igen.

— Hvad ser jag, är inte du nere vid stationen, sporde borgmästarinnan, som i detsamma kom in, iklädd en elegant civil toalett, sin man.

— Nej, jag slipper nu stå der och paradera,

gudskelof, ty kungen kommer inte. I stället ska vi nu fira en slags familjefest för det här ungherrskapet — hm, i stället ska vi alla äta kungamiddagen tillsammans med stadens honoratiores, menar jag, rättade sig borgmästaren.

Borgmästarinnan stod som fallen från skyn.

— Hvad hör jag. Hans Majestät kommer ej. Åter en ny malheur således.

Nu ringde det i tamburklockan och borgmästaren gick sjelf att öppna.

— Visst inte, svarade Wigg, vändande sig till borgmästarinnan. Jag hoppas att sakernas nya ordning åtminstone skall bli mig och Suzen till favör!

— Så, tror ni det, men jag för min del ämnar inte bereda er, herr Wigg, några favörer här i huset, svarade borgmästarinnan med en knyck på hufvudet.

— Säg inte så, fru borgmästarinna! bad Wigg. Och derefter tillade han sakta: historien om »Kuno och Kunigunda», som slukades af elefanten, bör väl ändå stanna inom familjen, sedan direktören rest sin väg?

Borgmästarinnan spratt till. Derefter återtog hon, med en vänlig blick på Wigg, och ett älskvärdt leende på läpparne:

— Nåväl, vi få väl se!

Under tiden hördes ett högljudt sorl utifrån tamburen och in trädde åter borgmästaren, i spetsen för en hel deputation af stadens honoratiores, alla högtidsklädda.

— Ah, mina kära vänner, jag förstår. Ni ä' hungriga och komma för att skynda på mig. Jag

är också strax färdig, sade borgmästaren fryntligt, under det han skakade hand med de ankommande.

När helsningarne voro undanstökade steg kopparslagaren Borg fram, hostade ett par gånger och sade:

— Ja väl, min käre bror borgmästare! I min egenskap af ordförande för denna utomordentliga beskickning af hungrande och törstande subskribenter på den kungliga festmiddagen får jag, å egna och kamraternas vägnar, i anseende till återbud från allerhögsta ort invitera dig, broder borgmästare, att jämte din »älskansvärda familia» och din gäst, presidera såsom *konung för en dag* ibland oss. Lefve Hans Majestät Manne Pettersson, lefve han!

Deputationens öfriga medlemmar klämde i med ett fyrfaldigt hurra. Nu kom direktören inrusande, strålande glad och utbrast:

— Nu ha mina musikanter slutat att strejka, under förhoppning att de få göra taffelmusik vid festmiddagen. Här äro de!

De tyska musikanterna stodo bugande i förstugan, och ordföranden för deputationen tog åter till orda:

— Bravo, vi engagera dem strax! Och ä' vi nu alla färdiga så marschera vi!

— Nej, inte ännu, sade borgmästaren. Ty innan vi gå tänkte jag, att till tack för den oförtjenta hyllning som af stadens ärade honoratiores nyss visats mig och min familj, få säga några ord.

— Nej, nej, tyst Pettersson! Det är vi som ha ordet och ska hålla tal för dig! ljöd det i ko-

rus från den glada deputationen, hvarefter de skyndsamt hjelpte borgmästaren på med öfverrocken, under det Wigg samtidigt tjenstgjorde som kavaljer åt damerna. När så alla voro färdiga hissades borgmästaren på de deputerades armar och bars i triumf upp till stadskällaren, under det musiken gick i teten för tåget och blåste Marsäljäsen.

SLUT

Regementets far.

En knekthistoria.

N:o 85 *Ung* vid — — da kompani af Kongl. — — lands regemente hade aflidit i maginflammation.

Ett tag trodde gumman hans, och äfven provincialläkaren, att Ungen skulle krya till sig, stor och stark som han var, der han låg och brottades med plågorna utan att säga ett knyst när de som värst satte åt honom.

Men så, bäst han kommit på bättringsvägen och kände sig en smula »sugen» efter den åttadagarsfasta han utstått, vinkade han gumman sin till sig, blinkade med ögonen, som han var van när han hade ett förtroende att meddela henne, och sade med matt röst:

— Kanske det inte vore så »tokut» att försöka få litet i sig, så att en inte ligger här och rakt svälter ihjel!

Hustrun strök med lätt hand det tofviga, okammade, lingula håret ur pannan på sin man och sade:

— Är det något som smakar dig, gubben min, så ska' jag »trast» ut och re' till'et åt dig. Säg bara hvad du vill ha!

— Nog vet du hvad jag helst »åstundar», när det gäller »matäta», svarade Ung med en vänlig blick på hustru sin.

Hon log tillbaka och såg så innerligt förnöjd ut.

— Skulle du verkligen kunna rå med *potatispannkaka*, som du tycker så mycket om? Gudskelof för det då, jag har både amerikanskt fläsk och ägg hemma.

Så gick hon ut i köket och redde till kakan. Inte sparade hon på ingredienserna. Fläskskifvorna skuros tjockare än vanligt, för att maten skulle bli så mycket mer stärkande för sjuklingen. När de sedermera fräste i pannan ute i köket, trängde oset af dem in till den sjuke och retade än mer hans vaknande aptit. Med slutna ögon njöt han redan på förhand af sin favoriträtt.

Och ändtligen, efter en stunds förlopp, stod den framdukad på ett litet bord bredvid den sjukes säng, färdig att förtäras, ännu ångande varm och fräsande i stekpannan. Så lutade »Ungmor», som hon allmänt kallades, sig ner öfver sin man i sängen, lät honom gripa ett fast famntag om sitt ännu smärta lif och reste honom på detta sätt upp, så att han kom att bli sittande i bädden.

Derpå gick hon efter tallrik, knif och bröd, skar i ett korssnitt upp den tjocka pannkakan och lade för en bit åt sjuklingen.

Hvad den stackaren fråssade!

När han ätit upp halfva pannkakan, sjönk han ändtligen tillbaka i bädden, knäppte händerna samman och mumlade en bönesuck till vår Herre med »tack för daglig spis».

Derefter vände han sin blick åt det håll der »Ungmor» stod, försjunken i stilla, fröjdefull betraktan af hur hennes gubbe kryat till sig, och sa':

— Tack ska' du ha', Stina, det var potatispannkaka som smaka »mums» det!

Dessa voro hans sista ord här i lifvet.

* * *

Sorgeåret hade gått till ände, men enkan satt ännu qvar med sina två små ljuslockiga »Ung»-tuppar i det gamla boet.

Sjelf hade hon sått åkern och satt potatisen och trälat och väft till långt in på nätterna. Och det trägna arbetet hade skingrat hennes sorg öfver förlusten af sin »gubbe». Visst hade hon magrat litet, men kinderna hade bibehållit sin friska färg, de bruna ögonen sitt pigga uttryck, och det glada humöret sin spänstighet.

Majoren, som egde godset hvarunder torpet hörde, och som alltid tyckt om »Ungen», både som knekt och arbetskarl, hade sett hur Stina sträfvade och arbetade och derför hade han låtit henne bli sittande på torpet så länge. Helst skulle han ha önskat, att Stina kunnat kränga på sig knektrocken och stå i ledet under mötena, så att det varit möjligt för henne att få behålla torpet, men det lät sig inte göra, förstås.

Så en dag, bäst det var, lät han kalla Stina till sig. Och följande dags morgon stod »Ungmor» på sin post utanför majorens rum, klädd i sin svarta kyrkklädning, men med en ljus duk på hufvudet. Hon fick order att vänta tills majoren hunnit äta frukost, men insläpptes under tiden i hans arbetsrum, der hon slog sig ner vid dörren och girigt lyssnade till hvarje »knäpp» med oroligt bultande hjerta.

Så hördes ändtligen majorens tunga steg mot tälgstensplattorna i förstugan.

Och i nästa ögonblick gjorde enkan ett slags knekthonnör, samtidigt som hon med en hastig »knix» neg för »befälet».

— God dag, Stina, — pustade husbonden, satte sig och fortfor: — Ser du, nu har jag tagit knekt för roten efter »Ungen» och han kommer ock att heta Ung och är, »raggen slå ihjel mig», så lik din gamle Ung, som åt ihjel sig på potatispannkakan, att man skulle kunna tro att han stått upp ur grafven för att än en gång dra »bantleret» om »kaksta'n» på sig.

Så att nu får du lof att vackert knalla dig från torpet endera da'n, förstår du!

Men jag har gjort som vilkor att den nye knekten skall lösa till sig allt ditt, både gröda, kreatur och inventarier, ty förr får han inte torpet, ser du. Torpet värderar jag till femton hundra kronor »alls som alls», och *under* bör du inte släppa't, kom ihåg det!

Stina neg och tackade och majoren fortfor:

— För att det emellertid ska' gå lättare med

uppgörelsen ska' du »smörja hjulet». Jag är en gammal filur, jag, ser du, och derför ska' du lyda mitt råd: Ta' emot karl'n som te gästabud, med ostkaka och ägg, bränvin och potatispannkaka, som du traktera' på begrafningen, ungefär. Potatispannkaka lagar du, så att den kan gå i englar, den till och med går i *mig*, du! Var se'n artig och kruserlig och älskvärd och rar och dra på smilbandet och tjusa till knektkraken, som om du tänkte stå brud med honom, så kommer han sig inte för med att pruta på de femtonhundra, ser du.

Har du nu förstått, så: helt om marsch, och lycka till! Har du inte bränvin och tillbehör hemma, så gå upp i köket och säg åt hennes nåd, så får du hvad du behöfver. Och kom se'n till mig när I fån det klareradt er emellan, så ska' jag skrifva papperen som behöfs åt er!

— Tack så rysligt mycke, *söta*, go'a majorn, sade Stina enligt gammal sed och neg åter.

Och så tog majoren henne i hand och öppnade dörren åt henne, just som hon i sin förvirring tänkte försvinna som ett spöke midt igenom en stor trymå, som stod midt emellan fönsterna och räckte från golf till tak. — —

Dagen derpå stod torpet putsadt och fint utan och innan.

Kossorna, stuten och grisen voro ryktade, så att de skeno af välmåga.

Gården var krattad, blomsterrabatterna på »rundeln» framför förstuqvisten, som »Ungen» snickrat upp, prunkade med rosor och reseda. Inne var det nyskuradt och färskt enris strödt på golfvet. På

sängen, storstugans förnämsta möbel, var lagdt ett bländande hvitt täcke, konstnärligt stickadt under ett helt års lediga stunder af Stina sjelf, och på väggen, öfver en fotografi af »Ungen» i paraduniform, tronade *Kung Karl* och *Drottning Lovisa* i ett par färgtryck, infattade i guldlistramar, tio gånger dyrbarare än de höga personernas egna konterfej.

Inom en annan ram, af enklare material, fans uppsatt en gratulation, hvilken Ung som fästman »egenhändigt diktat» till Stinas ära på hennes »adertonåriga namsdag», af följande innehåll*:

Du vacklande lilja du ungdomens ros
Lik blomman som spricker om vår'n
Du varar til en Tid men sen
Flyger du din kos
Liksom vattnet i brusande ån
Din tid hon framflyter
Han är så lik en dröm
Han är så lik den liljan som faller i en ström
Och sedan af vattnet bortflyter
Din tid han varar blott några år
Som är blåmstrande och härrlig och
Sedan kommer din ålderdoms vår
Då är din ongdom framfluten
Sedan komma din ålderdomsdagar
Betänk din framtid lefnad
Hur du i verlden skall vandra
Adjö med dig min vän.

Vid tolftiden på middagen anlände den väntade »spekulanten», en 25 års ung man, klädd efter

---

* *Originalet* i förf:s ego.

senaste sockenskräddaremodet, med en mjuk filthatt på hufvudet, hvars kolossala brätten skymde hela hans eljes välformade ansigte, å hvilket ett fjunigt helskägg syntes med möda arbeta sig fram, som timotejtofvorna å en fläcktals utgången ängslycka.

»Ung»mor, som stått på utkik efter spekulanten, skyndade ut och var honom redan till mötes å förstuguqvisten.

— De ä' han som kommer för att titta på torpet, förstår jag, sade hon och neg, leende.

— Ja, majorn har skickat mig hit; skulle det vara »tider» för 'na att följa med ett slag vore det bra, menade spekulanten.

— Behagas det inte lite kaffe först? Det är så varmt så en kan väl behöfva någe att svalka sig med, som släcker törsten, sporde Stina.

— Tack som frågar, men inte har jag kommit för att bli trakterad så grufligt, svarade rekryten kruserligt.

— Det vet jag visst ä' någe' att tala om! Stig in och sitt, är han snäll, och håll till go'a!

Derinne blef det både kaffe och dopp, och ofvanpå en »uddevallare» som Stina sjelf slog i åt gästen. Under tiden hade »Ung»tupparne kommit in från köket och betraktade tysta i en vrå den främmande.

— Ä' de e'ra pojkar? sporde gästen och sökte locka gossarne till sig med att visa dem locket på sin messingssnusdosa.

— Ja, det är mina barn begge, svarade Stina och betraktade noggrant spekulanten, för att se om han liknade »hennes Ung», som majoren påstått.

Och slutligen kom hon till det resultat, att »hennes Ung» haft längre skägg och »var större i ögo», annars voro de ganska lika.

Så gjordes ronden i fähus och svinstia, på åkern och i potatislandet.

— I ä' präktig med att sköta om'et båd inne och ute, sade spekulanten, som totalomdöme. Och så frågade han om priset på det hela.

— Majoren har värderat det till femtonhundra kronor, svarade Stina med sitt älskvärdaste leende.

— Jaså, men det blir väl för bättre; jag tycker att tolfhundra är hederligt bjudet, mente rekryten.

— Nej, det kan jag inte, men kom och tag en smörgås så länge, så kanske vi kan komma omsams te slut, svarade hon.

— Tack, men det blir rakt för mycket fägnad, inföll gästen och ref sig bak örat,

— Å, kom han bara! bjöd Stina och ledde in honom vid armen som en af sina egna pojkar. Och sedan han satt sig, bullade hon upp sina läckerheter, under det samtalet fortfarande rörde sig om affären.

När spekulanten, som synbarligen hade god aptit, ätit upp alla de mjuka smörgåsar som Stina skurit för, samt halfva ostkakan, och tagit två stora supar, höjde han sjelfmant sitt anbud med femtio kronor. Och när återstoden af potatispannkakan försvunnit, hade han kommit ännu femtio kronor högre.

Men lika gästfri som Stina var, lika obeveklig var hon i fråga om prutmånen.

Efter maten bad hon att få bjuda på *toddy,*

och nu fick samtalet så småningom en mer familjär karaktär.

— När han nu blir knekt och får torpet här, tänker han »fäll» gifta sig? frågade Stina plötsligt, helt apropos.

Spekulanten smålog och började gnola på en melodi, till hvilken han trampade takten med begge fötterna.

— Det ska' en aldrig skjuta upp för länge, ty då bli de inge' af te sluts! Nog har fäll han, som ser så allvarstadig ut, fästmö, kan jag tro? frågade åter »Ung»mor i skämtsam ton.

Spekulanten ruskade på hufvudet.

— Nej, sade han, höll stilla fötterna och såg betänksam ut.

— Ska' I nu ha *trettonhundrafemti jemt,* så säg ifrån, så är »affärden» uppgjord! Det är mitt sista bud, sade främlingen, reste sig upp och såg Stina in i ögonen.

— Jag törs inte för majoren, och så har jag allt barnen mina och mig sjelf att tänka på — — — — svarade hon med sänkt blick.

Det klack till i spekulanten! Han hade blott tänkt på kritterna, grödan och inventarierna utom hus. Men det var inte nog, tyckte han nu.

— Låt mig betänka mig ett par dar, så kanske jag ger de »femtonhundra», sade han.

Och så gick han. — —

En vecka derefter begärde de begge kontrahenterna företräde hos majoren.

— Nå äro ni om sams nu, så ska' jag skrifva åt er, som jag lofvade, sade gubben.

— Gu' bevare majoren, nog ä' vi sams alltid, svarade den nye knekten och gjorde honnör så godt han kunde, under det han sneglade på Stina, som stod der med ögonen fästa på golfvet, under det hon tyckte att hela rummet dansade rundt.

— Hm, det ser inte så ut, sade majoren och fixerade paret. Hvarför ser du inte upp på mig, Stina, utan står der och koxar efter råttor i vrårna? Och du, din bondkanin, står du och kallgrinar midt i synen på ditt befäl. Skäms du inte! Är allt klart er emellan, så se mig i ögonen begge och svara *ja!* larmade majoren.

— Ja, det är klareradt, jag tar torpet och krittera och allt löst och fast, och Stina här ock, kom det med fart ur rekryten.

Regementets far nickade och de små skarpa och klara ögonen lyste:

— Det var raskt gjordt af dig, min gosse! sade han. Då slipper jag skrifva, men önskar er i stället före presten lycka och Guds välsignelse, tillade han med värme och klappade både Ungmor och Ungen numro två på axeln. — Kom nu med opp till »mor», mina barn, fortfor han; den här uppgörelsen ska' säkert glädja henne lika mycket som mig. Jag säger *mina barn*, ty som äldste officer på regementet är jag rätter *far* för er alla, och det med kunglig fullmakt ändå.

Men fastän jag haft ett finger med i spelet, — här plirade det smått till i majorens ögon — vete »raggen» hur det gått med hela affären, om inte Ungmors potatispannkaka gjort slag i saken.

Min vän agronomen.

En slyngelaktig historia ur en landtmätares papper.

Han var en kuriös kropp, min vän Prigge Klot. När jag först såg honom, liten och mager, iförd en stor Stanleyhatt och en gröngul, storrutig ulster, ridande grensle på en läderkoffert, stor som ett litet hus och fastsurrad i korgen på en bondvagn, dragen af ett par oxar, liknade han på ett hår en buddaistisk afgud, sådana de bruka förekomma i processionerna vid studentkarnevaler.

Utstyrd på detta sätt, och med en bonddräng som körsven framför sig i vagnen, gjorde han sin entré på det magnifika gamla herregods, der jag tillfälligt uppehöll mig, sysselsatt med kartläggning af en del egor. På herregården voro vi inte alldeles okunniga om att den goda »Prigge» var i antågande, ty dagen förut kom till gårdskontoret ett brefkort, på hvars baksida stod, prentadt med mikroskopisk stil: »*Klot*. Hushållningssällskapets agronom».

Som jag var ombedd att »ta' hand» om karlen och ge honom de upplysningar jag kunde lemna, blefvo vi genast vid presentationen goda vänner, och ett förslag af mig att vi skulle dela den dublett jag bebodde accepterades med förtjusning.

— Det är tusan hva' man åker långsamt men säkert efter ett par oxar; det fans inga andra dragare att få på nära håll uppe i skogsbygden, der-

ifrån jag kommer, och så ville jag äfven en gång pröfva på det der fortskaffningsmedlet, underrättade den nye kamraten och pekade på oxarne ute på gården, under det han med mycken försigtighet lade »ulstern» på en stol i det yttre rummet, hvarefter han ögonblickligen kastade sig öfver ett af mina instrument och behandlade det som om det varit en sykluns eller en kaffekvarn.

— Hva' ä' de' här? sporde han nyfiket, under det han synade mekanismen genom sina cirkelrunda glasögon.

— Det är en »ytberäknare».

— Åh, tusan! Den ska' jag be att få bli »bekant» med sedan, nu måste jag packa upp, om ni inte har något deremot, sade min nyförvärfvade vän.

I samma ögonblick öppnades dörren och två betjenter raglade in med den stora läderkofferten mellan sig och släppte den med en hård duns i golfvet.

Och så började uppackningen, under det Prigge än speglade sig, än hvisslade, än undersökte möblerna i rummet och än tittade på en fotografi, som han tagit fram ur plånboken.

— Det här är min fästmö, upplyste han och visade mig kortet. Snygg jänta, icke sant?... Bara synd att hon inte ska' ha nå'n religion! — Jag ä' katolik, jag, ser ni...

Monologen fortsattes och jag fick höra hela »Prigges» lefnadshistoria, ömsom deklamerad och ömsom reciterad till någon folkmelodi, för hvilka kompositioner han tycktes särskildt intressera sig.

Det var alldeles klart att karlen var en riktig »stormklassik», en verkligt originel kurre.

Under tiden pågick uppackningen. Och märkvärdigare bagage hade jag aldrig sett.

Mellan åtskilliga klädespersedlar af högst besynnerligt snitt framdrogs det ena lilla paketet efter det andra och uppradades på mitt arbetsbord till en kolossal trafve, liknande den som »trollkarlar» bruka plocka upp ur en hatt. Innehållet i denna mirakulösa koffert tycktes aldrig vilja ta slut, och när »trollkarlen» sedermera började plocka upp ännu fler småpaket, flaskor, burkar och diverse andra besynnerligheter ur klädesplaggens fickor, vända ut och in på det ena paret långstrumpor efter det andra, och å nyo rada upp en ny filial strutar, påsar och burkar i alla storlekar, under det han fortfor att berätta sin historia, späckad med visstumpar, började jag känna mig en smula underlig till mods.

»Då fick jag fatt min fästemö
Allt uti Göteborg.
Vi träffades en vacker dag
På Gustaf Adolfs torg,

sjöng han

Och flickan sade, kära vän —

— jag undrar just om jag inte stoppat in något i fickorna på de här byxorna. Jo visst, här ha vi ju *svafvelsyran* och här . . .

— Bär ni svafvelsyra i byxfickorna? frågade jag förvånad.

— Visst tusan, jag vågade icke ha flaskan till-

sammans med kalken och en massa andra »prof» i kappsäcken, ty då hade de blifvit förstörda, om flaskan gått sönder. Jag måste också vara rädd om en del af kemikalierna, jag har inte så stort förråd med mig.

Och flickan sade, kära vän,
Jag evigt älskar dig —»

gnolade vännen Prigge under det han synade sina »kemikalier». — Ta' mig tusan, har inte korken gått ur den här flaskan! Det var ett »styft» vattenprof från en brunn vid F—ö i G—vik. Innehöll mer svafvelväte än vattnet i Aachen. Det kan göras något af det der, om det blott funnes tillräckligt med patienter. Men patienter är allt ett litet »aber», som man måste taga med i beräkningen när man skall anlägga kurorter.

— Jag evigt älskar dig,
Och om du vill så fira vi
Vårt bröllop. . .»

ljöd det åter i falsett.

— Ni ser på de här pantalongerna, fortfor Prigge och höll upp ett dylikt plagg. Icke sant, de ä' praktiska! Jag har observerat att småpysar begagna sådana här benkläder, och strax lät jag sy mig ett par efter samma modell. Tyckte det var en god uppfinning, emedan de först och främst skydda magen mot förkylningar . . .

Vårt bröllop — *längre fram.*

Och så äro de alldeles lika både fram och bak, så att man kan vända dem efter behag *och nöta dem lika på alla sidor.*

Mitt hjertas vän, då sade jag,
Du talar verkligt klokt...

Se så, nu har jag slutat, afbröt Prigge och kastade en blick på bordet. Jaså, det var sant, det är lite kvar i »ulstern». Der brukar jag förvara de farligaste sakerna, fortfor han och gräfde i det mirakulösa plaggets 18 à 20 större och mindre fickor fram och bak. Det här är inte leka med, må ni tro, sade han och visade några paket. Komme innehållet i de här tre flaskorna tillsammans, så finge vi allt ta' reträtten genom väggen der!

Du talar verkligt klokt...

Men hvad var det *jag* talade om? Jo, det var sant, det var om mina nyuppfunna pantalonger. Jag kallar dem »*universalpantalongerna*» och tänker ta' patent på dem! Så småningom skall jag uppfinna en fullständig *universalbeklädnad* af lika praktisk betydelse som pantalongerna. Jag håller på med att inventera den vanliga »storm»hattmodellen till en *universal-necessär-cylinder,* i hvilken man vid kortare resor kan förvara nattskjorta, tvål, borstar, rakdon o. d. Det är ju dumt att man ska' gå omkring med ett 100 kubiktums tomrum på skallen utan ringaste nytta. Håller ni inte med om det?

— Jo bevars, men akta edra syror, är ni hygglig. Jag är just som lite rädd för explosioner! svarade jag.

* * *

Min vän Prigge Klot var just inte treflig att vara tillsammmans med på längden.

Redan första dagen hade han förvandlat mitt trefliga arbetsrum till ett laboratorium, der det luktade ruttna ägg, surströmming, sockerbruk och gammal ost, så att jag måste flytta in i den gemensamma sängkammaren och röka cigarr, då jag tvingades att vara inne. Och öppnade jag fönstren till laboratoriet, började bandhunden utanför att till Prigges förskräckelse tjuta och bete sig som om han mådde illa, och det kunde inte den musikaliske agronomen lida. Alltså måste fönstret hållas stängdt. Jungfrun som städade frågade blygt, om inte Prigge önskade få sina »universalpantalonger» och alla de andra plaggen vädrade, och en halftimme före middagen föreslog jag, sedan vi blifvit »bröder», att han skulle gå ut och sätta sig i en resedarabatt, eller åtminstone stoppa fickorna fulla af växten i brist på annan parfym.

Men Prigge log endast ett öfverlägset kemistleende och såg på fästmöns fotografi då och då, under det han laborerade med ler-, kalk- och mineralprof, tagna å egendomen.

På aftonen andra kvällen bultade han på min dörr och bad mig komma ut till sig.

Han hade gjort en ny upptäckt, sade han.

Den nya upptäckten bestod i, att han i det yttre rummet lyckats öppna klaffen till en gammal antik chiffonier, hvilket experiment han försökt åtskilliga gånger utan att lyckas. På mina förmaningar att inte röra vid den gamla gästrumsmöbeln, hvars lådor jag ej kunnat använda att lägga mitt linne i, emedan det fordrades verklig skicklighet att dra' dem ut och in, svarade han blott med det

påståendet, att jag var en »idiot», som inte alls förstod mig på gamla möbler och deras mekanism. Och hvad särskildt »klaffen» beträffar, var dess mekanism verkligen högst märkvärdig.

Med triumferande min visade Prigge mig, att den kunde skjutas in i möbeln nerifrån och uppåt, sammansatt som den var af endast lösa ribbor, sammanfästade vid hvarandra med en massa gångjern, hvilka gnisslade och hakade sig fast vid hvarandra oupphörligt.

— Låt bli det der förskräckliga instrumentet, som gnäller i hvarje fog, det kommer annars säkert att ske en olycka förr eller senare, varnade jag åter på fullaste allvar.

— Olycka, prat! Jag skall undersöka den här möbeln allt igenom, den är högst intressant, och det ska' bli roligt att se, om det fins några lönlådor i den, svarade Prigge och stack hufvudet in i chiffonier-odjurets öppna gap, tryckande på alla synliga och osynliga knappar, under det han gnolade på sina evinnerliga folkmelodier.

Jag lät honom hållas och gick åter in till mig.

Plötsligt ljöd ett hemskt rassel, derpå hördes ett doft mummel från yttre rummet, och när jag åter skyndade ut, satt Prigge fast i chiffonierens gap och vred sig som en fördömd i en svafvelpöl.

— Hje-elp, ja-ag kvä-äf-s-s!

Jag såg genast hur det var fatt.

Klaffen hade fallit ner som en guillotinyxa och der satt, som sagdt, min stackars vän agronomen, lik en räf fångad i sax, och sprattlade, under det han bemödade sig åter skjuta upp klaffen, hvilken

under dessa försök kilades fast allt värre och värre.

— Kan du inte hje-lpa mig i stället för att stå der och se dum ut! Hugg i här allt hvad du orkar, pustade offret.

Jag högg i och Prigge bände med nacken, under det han tog fotspjern mot panelen, så att chiffonier'n åkte utåt golfvet som om den varit en jernvägsvagn och gått på skenor, men utan resultat. Då började den ogudaktige katoliken häda helgonen inne i möbeln, så att det lät som om en afgrundsande suttit i dess innandöme och öfvat sig i buktaleri.

Ute piskade regnet på fönsterrutorna och inne osade det svafvel och fosfor, under det Prigge till omvexling med helgonen åkallade alla mörkrets makter, och arbetade som en akrobat på en cirkus för att komma loss.

— Svär inte så rysligt, kära Prigge, utan fall hellre på knä och anropa madonnan om hjelp, bad jag. Det är säkert något djefvulskap med i spelet. Jag har hört hemska sägner om det här gamla herresätet, och jag tror att den der otäcka chiffonieren tillhört riddar »Bengt Bondplåga» som mördades 1352 i den här slottsflygeln och se'n dess gått omkring och spökat, efter hvad gårdssmeden och snickaren berättat mig.

— O-oj, o-oj, o-oj, jemrade sig Prigge.

— Det är till och med en folkvisa diktad om händelsen. Vill du höra den, så har jag tecknat upp den? Du intresserar dig ju för folkvisor, fortfor jag vänligt.

— Dra' för tusan med dina visor och hjelp mig i stället ett tag till. Tag eldgaffeln eller stöfvelknekten och bänd med den!

Jag gjorde ett försök med det resultat att Prigge gaf upp ett nytt gasthojtande och kilades fast ännu värre.

I samma ögonblick kom en betjent och meddelade att supén var serverad.

— Hur ska' du kunna supera, kära Prigge, det blir väl bäst säga att du är förhindrad, anmärkte jag och klappade min stackars vän på axeln.

— Hur är det fatt med herr agronomen, är han sjuk? frågade betjenten.

— Nej, inte precis det, han — han — förrättar sin andakt och vill ej bli störd, högg jag till med och stälde mig framför Prigge, som låg på knä och svor under det han emellanåt pustade som en ångerfull biktare, på hvilkens samvete alla verldens synder hvila.

Jag hade icke väl afgifvit denna, som jag tyckte, lämpliga förklaring, förr än Prigge till tack sparkade bakut som en istadig häst och träffade mig i ryggen, så att jag föll framstupa midt öfver bordet der hans flaskor stodo, så att dessa rullade i golfvet. I samma ögonblick hörde jag honom hväsa den vanliga frasen:

— Idiot! . . .

Betjenten ville hjelpa mig att plocka upp flaskorna, men jag bad honom i stället gå efter snickaren och ett par handfasta karlar.

Sedan domestiken gått, hväste Prigge åter:

— Hva' f--n ska' snickarn här att göra?

— Hjelpa dig, förstås, du kan ju omöjligt visa dig vid supén med det der smycket om halsen, sade jag med en blick på chiffoniern.

Prigge gaf endast några dofva stönanden till svar, och så sparkade han bakut än en gång, så att en stol föll omkull.

— Håll dig stilla, kära vän, nu är snickaren här, sade jag lugnande. Och in linkade verkligen den gamle låghalte mannen, följd af ett par drängar. I största korthet redogjorde jag för det missöde som drabbat min vän, hvilken nu tycktes försänkt i stilla andakt.

— Jo, jo, sa' snickarn, den der möbeln är inte att leka med. Det är »riddar Bengts» gamla kassaskåp, det der. I den hade han alla sina orättfångna skatter förvarade.

Från chiffonierens innersta ljöd en dof suck, som skulle ha låtit hemsk, om den ej kommit ur Prigges beklämda strupe.

Sedan »mäster» bändt och ryckt i klaffen, äfven detta utan resultat, ref han sig bak örat och såg mycket infernalisk ut. Derefter sade han:

— *Vi få lof att ta' ner den här pjesen i snickarstugan, om vi ska' få loss herr agronomen. Hugg i, gossar, så tar vi ner'n med samma!*

— Nej, stopp, halt, stopp! ljöd ett nödrop i chiffonierens inre.

— Se så, var för all del lugn, kära bror, det är ju nödvändigt att göra som »mäster» säger, sade jag i min vänligaste ton.

Prigge fräste som en vildkatt och sparkade kull

ännu ett par stolar, under det vi varsamt buro möbeln, hvari han satt fast, genom rummet, öfver förstugan och gården ner i snickarstugan.

Regnet hade nu upphört och augustimånen belyste med sitt milda sken den lilla processionen der den gick fram, följd af ene gårdvarn, hvilken gick lös på kvällarne, och som nu skälde för full hals, under det han oupphörligt vädrade på Prigge och fnös åt kemikaliestanken i hans arbetsdrägt.

Några minuter senare var Prigge åter lös och rusade genast upp på våra rum.

När jag om en stund kom upp till honom, hade han flyttat sin säng ut i »laboratoriet», öppnat fönstren och satt nu och filosoferade, dyster i hågen. Han såg verkligen så komisk ut, der han satt, att jag hade svårt att finna den ledsamma situationen annat än munter.

— Du har allt haft roligt, du, i kväll! mumlade Prigge.

— Åhja, ledsammare äfventyr har jag varit med om. Ska' du ha en cigarr att trösta dig med? frågade jag och bjöd honom mitt etui.

— Nej, tack, du behöfver dem nog sjelf, svarade Prigge trumpet.

— Nå, då kan jag ej hjelpa dig. Nu går jag och lägger mig. Godnatt, gamle gosse, *sof godt!*

— Jag önskar att du måtte kunna göra detsamma, stöt annars på mig, fick jag till svar.

Prigge hvarken sjöng eller tittade på fästmön så länge vi voro tillsamman. När jag krupit till kojs i det inre rummet, kom han in till mig och sade med graflik tenor:

— Du ursäktar väl om jag gör en smul toalett för natten här inne? hvarpå han började hälla vatten i det gemensamma handfatet.

— Genera dig inte, svarade jag och vände mig mot väggen.

Nästa minut sade han vänligt »god natt» och reglade dörren emellan oss.

Hvad jag derefter förnam mäktar jag ej beskrifva. Det kändes värre än om jag legat i ett garfveri. Jag sprang ögonblickligen upp och började dansa omkring än på ett ben, än på begge. Så drog jag upp spjellet och sökte öppna fönstret utan att lyckas! Derefter rusade jag på dörren, men fann den stängd och bultade derför af alla krafter för att få den öppnad. Under tiden hörde jag Prigge helt lugnt sjunga en af sina folkvisor. Då blef jag förargad och röt:

— Öppna, jag kväfs!

Sången tystnade.

— Hur är det fatt, gosse lilla, *vill du att jag skall hemta snickaren åt dig!* snörflade Prigge.

Jag började nu förstå allt.

— Eländige giftblandare, vänta du mig! Är det tacken för att jag visat dig en broderlig vänskap, din inpiskade jesuit! gnisslade jag.

Sedan jag derefter tändt ljus, upptäckte jag gifthärden i handfatet, der några kemikalier puttrade och sjödo som i en kokande ärtkittel. I nästa sekund hade jag slungat handfatet med dess innehåll ut genom fönstret på gräsplanen bredvid hundkojan.

Sedan detta var gjordt, hörde jag ett ilsket

skall, derpå några vemodiga tjut hela hund-tonskalan uppåt och nedåt, så en serie intervaller, accorder och slutligen en hel mollsymfoni, i hvilken bandhunden på andra sidan af gårdsplanen instämde.

Nu tystnade Prigge, som fortsatt med sina visor i rummet bredvid och se'n hörde jag honom halfva natten ligga i sitt fönster och ryta med sin pipiga bas: »*Tyst, hundrackor!*», under det han bombarderade hundkojan med sitt dyrbara mineral-lösörebo och sina dy- och lerjordsprof. Under tiden ansträngde jag mig att somna och låtsades vara förargad, men lyckades ej. Hvarje gång jag hörde min vän agronomen som en hes tuppkyckling ryta sitt »*hut, hundrackor!*», måste jag vända mig på magen och bita i kuddarne.

* * *

När jag följande dag träffade Prigge, frågade jag honom allvarsamt:

— Du är väl inte ond på mig, se'n i går kväll?

— Jag reser i middag från det här »hålet», svarade han undvikande.

— Jaså, har du redan bestält oxar? frågade jag.

Min vän »Prigge» såg på mig genom sina cirkelrunda glasögon och började derefter gnola på en ny folkmelodi. När jag kom hem på aftonen var han borta. Men på ett af hans visitkort, som låg på mitt bord, stod med mikroskopiska bokstäfver under namnet det lakoniska ordet: *Slyngel!*

»Min dotter».

Min hederlige och lärde vän Agaton R., ett mönster för redbarhet, *sanningskärlek* och goda seder, är pappa till den här historien, hvilket jag förutskickar som en lämplig inledning, emedan jag ansett en sådan behöflig. Nu till saken! Min vän berättade:

För några år se'n tillbringade jag sommarferierna i det lilla naturskönt belägna X-köping, der jag, tillsammans med ett förut för mig obekant ungt folk, hyrde en liten kåk med trädgårdstäppa. Mitt värdfolk, hvilket, liksom jag, var fullkomligt främmande för omgifningen, egde ett litet barn, för hvars skull »sommarnöjet» egentligen blifvit hyrdt. Mannen, hindrad af sin tjenstgöring i Stockholm, helsade endast på sin familj om söndagarna; hela den öfriga delen af veckan måste jag ensam representera det maskulina könet i vår lilla koloni.

I början egnade jag icke barnet den ringaste uppmärksamhet, ty det var ju icke mitt, och jag visste ej ens, af hvad kön det var, då detta omöjligt kunde spåras af dess yttre, hvilket på afstånd endast tedde sig som en kolossal puppa. Vid närmare granskning stack ett flintskalligt, aflångt hufvud fram ur förpuppningen, i hvilket två små ögon, liknande ett par korinter i en hvetebulla, inpassats en smula på sned. Under »korinterna» framstack en diminutiv liten utväxt, som en knöl på en potatis, och under denna knöl lyste en ro-

senröd sugrörsmynning. Så fanns ytterligare, på hvar sin sida om det lilla skallota hufvudet, ett par utstående, skära, genomskinliga, litet tillskrynklade skinnlappar af ett dessertskedblads storlek, hvilka tjenstgjorde som de synliga organen för hörseln.

Jag hade alldeles apropos gjort dessa iakttagelser på nära håll å den lilla varelsen, hvilken jag, under det modern för en stund aflägsnat sig, måste hjelpa till rätta och placera i en naturlig ställning å gräsmattan, sedan jag ögonblicket förut blifvit vittne till en öfverhalning, som den lilla gjort. Under det jag pysslade med att bygga ett slags mur kring barnet af några i hast anskaffade lösa stenar, ankom modern.

— Att frun vågar lemna den lilla ensam så här, är det inte riskabelt? frågade jag.

— Åhnej, jag är ju ej så långt borta! Och, för resten, lillan är så snäll. Är inte sockergrynet mitt så »tnält, tå tnält», jollrade den lyckliga modern.

Den lilla svarade med att ge ifrån sig en liten grymtning ur sugrörsmynningen, hvarefter denna hastigt smalnade af från en röd prick till ett rödt streck i det lilla ansigtet.

— Ja så, krataj hon, pi-ip, sa mamma! fortfor modern och kittlade puppan. Derefter återtog hon, vänd till mig, med något obeskrifligt öfverförtjust i blick och ton: »*Är hon inte rysligt söt?*»

— Åhjo, ganska mycket, hon påminner frappant om en buddhaistisk husgud, svarade jag.

Liknelsen måtte ej ha varit träffande, ty i stället för ett erkännande fick jag en mildt förebrående

blick till svar. Det intresse, jag visat den lilla, hade emellertid till följd, att modern, så ofta hon i något ärende behöfde aflägsna sig, bad mig ha ett öga på barnet.

I början gick allt bra, när min värdinna ej dröjde ute allt för många minuter. Visade den lilla då tecken till oro, fann jag alltid på något sätt att lugna henne. Ibland fick hon något oskadligt att suga på, såsom en marmorbrefpress eller en obegagnad och för sitt ändamål opraktisk rakstrigel, som jag en gång fått i julklapp, eller ock placerade jag barnet i dess korgvagn, agerade sjelf häst och drog den lilla kring trädgården, under det grannarne i fönstren rundt omkring åsågo uppträdet med samma intresse, som om de suttit på en cirkus.

En gång, under en dylik cirkusrepresentation, trädde brefbäraren in på gården och lemnade mig ett bref.

— Hvad ser jag, doktorn har familj, och jag som trott, att doktorn var ungkarl, sade han.

— Det är alldeles riktigt, jag är också ungkarl, gudskelof, svarade jag.

— Jaså, hm, nåja, ursäkta, det ligger ju intet ondt i att — att en ungkarl är barnkär, ville jag säga, återtog karlen och gick.

Från denna stund lade jag märke till, att jag, så fort jag gick ut på gatan, genast blef föremål för en viss obehaglig uppmärksamhet från stadsbornas sida. I ansigtet tycktes man betrakta mig med ett slags ömkan, men när jag vände ryggen till, hörde jag allt som oftast fnissningar bakom mig.

Jag grubblade förgäfves öfver orsakerna till detta uppförande och gick ständigt i nervös oro, att något var i olag i min toalett, när jag visade mig ute, att mina byxhängslen dinglade kring mina ben eller något i den stilen. Snart kom jag dock på det klara med rätta sammanhanget.

En vacker dag hade min värdinna åter gått ut i staden i ett ärende och, utan att ens be mig om tillåtelse dertill, kastat sitt barn i armarna på mig.

Ty när jag, efter att sjelf ha varit ute i trädgården några ögonblick, kom in till mig, satt ungen midt på golfvet i mitt rum, hvaremot allt sökande efter modern var lönlös möda. Under de första minuterna var flickan lugn, men så började hon visa åtskilliga symptom till dåligt lynne, som oroade mig. Jag genomgick raskt hela programmet af förströelser för att åter bringa den lillas humör i jemnvigt, men förgäfves. Rakstrigeln och marmorbrefpressen voro nu lika litet i smaken som allt annat, som förut intresserat. Efter endast fem minuters förlopp var jag ett rof för den ytterligaste förtviflan.

Den lilla, som börjat med en stilla qvidan, hvilken dock hastigt öfvergick i våldsam gråt, grät icke längre. Gråten hade stegrats till vilda tjut, som om en lössläppt orkan spelat i ett orgelverk. En kör af tusen krokodiler, hvilka djur ju gjort sig kända för att kunna härma barnskrik, skulle icke ha åstadkommit en sådan musik, som denna sologök till menniskobarn, hvars högsta falsettoner lågo hela oktoven öfver det ljud, som en osmord port

brukar frambringa, när han öppnas så försigtigt, att ingen skall höra det.

När alla medel att bringa barnet till tystnad användts och jag slutligen under en hel qvart galopperat mig trött i trädgården, sedan jag lagt barnet i dess vagn och sjelf spänt mig för som dess häst, fick jag en idé.

I min nöd beslöt jag att ögonblickligen ge mig ut på spaning efter modern och under tiden låta ungen skrika. Men i vagnen kunde flickan ej ligga, emedan hon, lemnad utan tillsyn, lätt kunde krafla sig ur åkdonet och slå ihjäl sig. På gräsmattan vågade jag ej heller lägga henne, emedan hon der lätt kunde krypa sin väg under min bortvaro.

Ah, jag fick ånyo en i mitt tycke god idé.

I trädgården fanns en alnsdjup brunn, som nu midt i sommaren stod torr som en ugn, och i denna svala och säkra fristad beslöt jag att förvara barnet, till dess jag lyckades få fatt på modern, som nog icke kunde vara långt borta. Och då jag visste, att barn skrika, till dess de tröttna eller somna, flyttade jag i största hast den gallskrikande barnungen och dess bädd ur vagnen och ner i brunnen, hvarefter jag åter lade brunnslocket öfver öppningen. Jag hade väl icke hunnit fullborda dessa mina arrangemang, förrän jag såg ett fönster öppnas i ett af husen midt öfver gatan och hörde en gäll fruntimmersröst gasta, som om elden varit lös:

— Onaturlige *far* och vidunder i menniskohamn, tänker ni dränka ert oskyldiga barn?

Innan jag hann sansa mig, hade en folkhop samlats å gatan och inträngt till mig i träd-

gården. Och i nästa ögonblick anlände äfven en poliskonstapel, inför hvilken jag ånyo anklagades som »onaturlig far» och »spenabarnsmördare». Flere bland grannfruarna, som skyndat till och från sina fönster åsett, hvad jag haft för händer, anklagade och dömde mig ohörd.

Jag protesterade att bli tagen för en barnamördare och lyfte af brunnslocket för den nyfikna massan. Och der låg den lilla, frisk och kry på sina kuddar, och — *log*, hvilket något tycktes lugna de närvarande.

Den af dem, som först slagit larm, vände sig dock i nästa ögonblick till mig och sade:

— Min herre! Jag ser nu, att ni inte haft för afsigt att döda ert barn, men hur kunde ni komma på den vilda idén att stoppa ner den lilla Guds ängeln i brunnen? Hvad har ni för ett fadershjerta?

— Mitt herrskap, svarade jag. Jag hyser alls inga faderskänslor gent emot detta barn, som inte är mitt, som jag fått mig påtvingadt af ödet, och som nyss skrek värre än en gardist, som ropar: i gevär!

— Men brefbäraren kan vittna, att *barnet är ert*, återtog min åklagerska.

— *Hela sta'n vet det*, så det tjenar ej till att neka! inföll nu en annan af de ärade damerna.

Jag böjde mig för en så stor majoritets utslag i målet.

Men redan följande dag lemnade jag det lilla samhället och har sedan dess hvarken återsett detta eller — *min dotter*.

När »Heidi» kom hem.

En julhistoria.

Allt hvad lif hette var i den goda staden Göteborg på fötter julafton 18 . . sedan, klockan tu, de flesta kontor stängts och ånghvisslor, vällingklockor och andra signalapparater redan på slaget 12 sjungit sina frihetssånger för verkstädernas arbetare.

Nere på Skeppsbron myllrade det vid fyra-tiden af folk, ty likt en löpeld hade på morgonen spridt sig ryktet att isrännan var genomsågad ända ut till det öppna vattnet vid Vinga, der en liten flotta på två skepp, en brigg och tre Atlanterångare en hel vecka väntat att få komma i hamn. — Ah, der äro de ändtligen! ljöd det plötsligt från mun till mun bland de spejande folkhoparne när flotiljen slutligen blef synlig. I têten gick Wilsonliniens Hull-ångare för sakta maskin och forcerade de genomsågade isblocken så att de vältrades upp till höga vallar på den fasta isen, och efter kommo de andra fartygen i en lång rad.

Sist kom »*Heidi*», den gamle ostindiefararen, som nu varit borta på fjerde året, för fraktfarter i aflägsna farvatten.

När det stolta, kopparpansrade skeppet kom midt för barlastkajen gled det ur rännan in i en särskild bassäng, utsågad i isen för dess räkning, och i nästa ögonblick rasslade ankarkettingarna ur

klysen så att eldgnistorna fräste. Och när den musiken tystnat kastade gastarne på backen mössorna i luften och klämde i med ett kort »*hurra*» så att det gaf eko i Masthuggsbergen.

* * *

Framemot sjutiden, när julljusen glimmade i hvarje fönster, så att det såg ut som om det firats bröllop i alla hus, stannade en åkarsläde utanför en liten kåk vid Breda vägen.

I nästa ögonblick lyftade två »gossar», i kavajer och bredskyggiga filthattar, en stor sjömanskista ur släden, bar in den i huset, bultade på en dörr i bottenvåningen och frågade då den öppnades:

— Är det här madam Hedqvist bor?

— Ja, svarades.

— All right, då ska vi be att få hyfva in den här »julklappen» för nu ä gamla *Heidi* här, ska madam se!

Och sen kistan lyftats in fortsatte gasten:

— Hur står det till med helsan och kärleken, lilla madam. Tack för sist! Vi ha hälsningar från Johan vi, och kistan här är från honom.

Den »lilla madamen» blef ett ögonblick stående stum af förvåning och hennes två små klängde sig fast en på hvardera sidan om henne och stirrade på de främmande.

Så såg den ene lille upp mot modern och hviskade:

— Mamma, kommer pappa hem?

— Ja, jag tror det, svarade modern glad och klappade gossen på hufvudet.

— Nej, se det ska ni inte inbilla er, föll nu åter »talmannen» bland de två gastarne in. Hedqvist tappa vi i Calcutta i somras. Jag tror mest han fick fatt i nån svart jänta der nere, som var prinsessa eller någe tocke der, och i det här taget sitter han nog som en fet Bramaputra-tupp på sin tron med sin prinsessa i knät och regerar och domderar »värre». — — Tror madam inte hvad jag säger, så fråga Charlie här, fast han låter som när kocken hackar biff åt kapten. Är det inte sant, Charlie?

— Tj, tj, tj, — o — no — no — no — g ä' de da — da — da — da — gsens sanning! stammade Charlie.

— Förrexten, fortfor den förste talaren, är här ett bref som Johan egenhändigt ba' oss lemna.

Madamen grep hastigt brefvet, bröt det och läste:

Ömt elskande makka.

Här liger vi nu i Kal Kutta i Ostin Dien och lastar Bom ul men mitt järta är hos dig i Sverget. Dock vil jag nu härmed säga dig ett tjärt farväll för alltid, dyrra makka och sända dig min kista som jag ber pojkarne hyva in om du bor qvar i förbifarten. Tjära guman blif icke ond fast jag har en liten tjangs här som är svarter. Men fast ho ä prinsessa så ä ho inte ändå så bra som du, mor lilla. Men sen jag blifvit omvänd till mormon går hon ann ty vi måste ha många sir du. Blif nu icke lessen för de utan gift dej med Charlie och

Janne som kommer mäd kistan. Di ä bra påjkar och har min rekomdasjon.

P. S. När jag blir riker kåmmer jag tillbax annars *Nävver* som engelsman säjer.

Din trogne makke
Johan Petter Hedqvist.

Den lilla madamen vek samman brefvet och stoppade det i barmen.

Så sköt hon sakta barnen från sig och frågade, med en liten darrning på rösten, om hon till tack för det besvär gastarne haft med kistan fick bjuda dem på ett glas körsbärsvin. Något annat »starkt» hade hon ej hemma.

»Charlie» valkade sin buss och grimaserade som en orangutang i en kokospalm, skrapade sen ett slag med högra bakfoten och stammade: Ta — ta — tackare mjukast!

Madamen vände sig om för att gå efter körsbärsvinet, men i detsamma kom hon att kasta en blick på väggen öfver sängen, der två små fotografier af henne och hennes förlupne man, i pressade och förgylda pappramar, voro upphängde. Och så brast det genast löst!

I nästa ögonblick låg hon framstupa öfver det bländhvita sängtäcket och snyftade.

Charlie kallfånade och stötte kamraten i sidan med armbågen, liksom för att uppmana honom att trösta »enkan».

— Hm, gråter madam, de' va' aldrig värdt, sa' Janne och steg fram. Titta häller efter hva de ä' i kistan!

Tröstaren fick endast snyftningar till svar, och till råga på eländet började äfven de små att gråta.

Charlie, hvars veka hjerta rördes vid denna syn, gjorde nya grimaser och tycktes liksom vilja komma fram med ett tröstens ord, han ock, fast det i stället tog sig uttryck i ett par vidunderliga pepparkaksgrisar med guldpapper på, som han drog upp ur kavajen och räckte åt barnen.

I samma ögonblick hördes ett brak från kistan och så flög locket upp och ur lådan reste sig en ny gast, stor och bredaxlad som Herkules, med solbrynt hy, blixtrande ögon och ett skägg likt fader Neptuns eget.

— Hva' sju ettersplitsade aktertrossar ä' dä för »lip» man hör när man kommer hem! hojtade han och lyftade de små på en gång som ett par dockor upp i taket, och kysste dem. Och i nästa ögonblick hörde han borta från sängen ett jubelrop: *Johan* — — Fy, hvad du är stygg!!!

Och så låg hans lilla madam, knubbig och rund, med blossande kinder och ögat ännu glänsande af den sista tåren i hans öppna famn.

Kalle Ströms igelkott.

Stockholmsbild.

Som jag vet att ingen af er hört historien om hur det gick mig här om qvällen, när jag råkat dröja mig qvar ute på Hasselbacken långt efter se'n den sista spårvagnen gått, så ska ja' berätta mina äfventyr för er, sa' den glade Kalle Ström och stjelpte i sig ett glas punsch för att klara strupen.

— De' är rätt, Kalle, tala om något roligt, men ljug inte, för det märks genast, sa' kamraterna.

— Ljuga, sa' Kalle! Tror *ni* kanske inte, att de' fins *igelkottar*, som ä' ute och gå på Djurgål'n se'n spårvagnarne slutat? Hva'? — Nå! — Hva' säger ni om att ja' mötte en så'n der »prisse» på vägen midt för Alkärre' den der qvällen jag tala' om. Jag hade aldrig i mitt lif sitt en lefvande igelkott förr, utan bara läst om dom i zoologien; och derför stälde ja' mig och titta på'n ett tag. Och som ja' tyckte han såg lifvad ut så tänkte jag att han alltid kunde vara bra till någe', och så svepte ja' näsduken om kräket och toge't med hem. När ja' kom till Berzelii park kände ja' mig törstig och såg efter om vattenbutiken var öppen, men så kom ja' ihåg att klockan gick på ett och satte mig i stället att hvila en stund på en soffa. Och för att inte igelkotten skulle falla ned och få taggarna i kötte' på sig, så »lag» ja' honom i gräse', och satte min »storm» öfver honom. Ja'

vet inte hur de' bar sig, men efter en stund kom en polis och *väckte* mig.

— Hvar har herrn gjort af sin hatt? sa' han.

— Angår de' herrn, de'? sa' ja' och börja leta efter »stormen» på gräsmattan.

— Herrn hade väl ingen hatt på sig, när herrn somna här, kan ja' tro, sa' polisen vigtigt.

— Tror herrn kanske att jag är ute och »rullar hatt», sa' ja'. Och så fråga ja' honom om han sitt nå'n igelkott.

— Hva'för en igelkott?! sa' konstapeln.

— Igelkotten i hatten, begriper herrn. Jag har en hatt med en igelkott i, sir herrn! Och nu har han gått med hatten och lemnat mig barhufvad.

— Prat! Ni har väl tappat hatten, kan jag tro!

— Nej, *så ta mig sju blixterblå ... har inte igelkotten gått med stormen. Förstår herrn!*

— Jaså, inte! Nåja, det kan då ingen begära! Men hjelp mig nu att söka, så är herrn hygglig.

— Nej, det bryr jag mig inte om! Gå herrn hem utan hatt; herrn förkyler sig inte! Och får jag se'n tag i den, så fins den att hämta på vaktkontoret i morgon, sa' polisen och började titta upp i pyramidpopplarne.

— Hör nu herrn, hvad ... ser ... herrn ... efter ... der uppe? sa' jag. Tror herrn kanske att igelkottar klättra i träna som ekorrar, hva! ... Gör som ja'! ...

Och bäst ja' leta', fick ja ta' mej hin se en komisk syn som jag visa polisen.

— *Sir herrn, der går hatten!!!* sa' ja'.

— Hm, det... var... kon-stigt! sa' polisen och gnugga sig i ögonen,

— Ja, *ä' det inte*, sa' ja'. *Sir herrn nu, att jag hade rätt, och att igelkotten!*...

— Igelkotten. Hva' ä' de' för sla'? sa' polisen.

— *Jaså, herrn vet inte hva' en igelkott ä'?* Nej, hör nu herrn, gå hem och lägg sig!!!... Vill herrn si'n kanske?... Han är inte alls otreflig... Titta hit, sa' ja' och visade honom »piggsvine'» som nu rullade sig till ett klot.

— De' der! *De' ä' ju en maskinhårborste*, som nå'n perukmakare tappat, sa' polisen.

— Hä! sa' herrn maskinborste, sa' herrn! Ta'n med till vaktkontoret då! hä, hä!

— Ja, det är just hvad jag tänker göra, om det inte ä' herrns borste?

— Min?... Nej försök inte... *Ja' har inte tappat nå'n maskinborste!* Men vill herrn borsta sig i skall'n med min igelkott, så *skänker* jag den åt herrn!... Ta'n och sliten med helsan!

— Ja, det blir *visst* bäst, att jag gör; och att *herrn* också följer med till vaktkontoret.

— Ja, gerna för mej!!! Ta' igelkotten herre, så gå vi!... Då skulle ni ha sitt på polisen, gossar!

— F-n anamma, han sticks! Aj! sa' han och slog klatschar med fingrarne.

— Ja, visst f-n sticks han. De' gör alla igelkottar begriper herrn. Jag bar honom hit i min näsduk jag!... Lägge'n i pickelhufvan vet ja'!!!

I detsamma börja igelkotten röra på sig.

— Six man på f-n, nu tänker han ge sig i väg!!! Sir herrn hur han kilar?!... Har herrn

nån'sin sitt en *maskinborste* gno i väg på de' sättet, hva'?!... Ta'n vet ja'! Han är inte farlig, om man inte bär honom i byxfickan, sir herrn!... Nå, ska herrn ta'n eller ej?!... *Jaså, inte!*... Vill herrn *ja'* ska' ta'n och följa med herrn till vaktkontoret?!... *Jaså, inte de' heller!*... De' va' f-n hva' herrn ä' *hygglig*, när man blir närmare bekant med herrn! Vill herrn kanske ha en liten *maskinhårborstning* innan vi skiljs, så säg inte nej?... *Inte!*... Nå, hvad vill herrn då?!!! *Vill herrn låta bli att lägga sig i hvad som inte angår herrn? Och vill herrn låta mig vara i fred fast jag råkat fånga en igelkott, som gett sig i väg med min hatt!!!* Vill herrn det????!... Nåja, *då* är jag inte ond på herrn längre, utan *tar min igelgott och går!*... Morjens! Ska herrn ha en cigarr innan vi skiljs, så säg inte nej!... Jaså, inte!... De' va' dumt de', för dom här cigarrerna skulle ja' annars kunnat rekommendera till herrns bättre bekanta. De' ä' Sumatra »inlägg» och Havanna »däcks»... Importerade!... Men han ville inte höra på mig. Så'n ä' polisen! På sin kant gu'bevars. Jag tog förstås igelkotten och gick hem, ja'... Skål på er!!!

II.

— Ni ska inte tro att igelkottar ä' så värst trefliga husdjur, isynnerhet om man, som jag, har en hushållerska som hvarken läst zoologi eller botanik och inte förstår att skilja mellan en hvalfisk

och en elefant, fortfor Kalle Ström sedan han klingat med kamraterna.

När jag kom hem den der natten, i sällskap med igelkotten, öppna' ja' kakelugnsluckorna och spjellet i mitt arbetsrum och sökte i kakelugnen göra det så hemtrefligt ja' kunde för kräket.

Så bommade jag igen för »gossen» och öppna' draghålen, så att han skulle få frisk luft. Men det måtte han inte ha tyckt om så värst, ty rätt som det var börja han spotta och nysa, som om han förkylt sig och då tog jag ut honom och satte honom i handkammaren under en *ostkupa* och der tycktes han må »kucku». När ja' så vakna' följande dag, med kopparslagare i skall'n, kom min ozoologiska hushållerska in, under det jag höll på att raka mig och såg på mig, som om jag varit en tam björn och sa':

— Nu ä' *herrns* frukost serverad!

— Bien! Kommer strax! sa' ja'. Det är väl ingenting som kallnar?

— Nej bevars, sa' hon lite' försmädligt, *kronärtskockan*, som ligger under ostkupan, och som herrn hade hem i natt ska' förmodligen ätas som den ä'! Jag förstår mig inte på att laga till den!!!

— Kron . . . ärtskockan! Hva' fan pratar hon?

— Ingenting, ja' tycker bara att herrn kunde sagt ett ord, så hade ja' sluppit bli så rädd . . .

Det kom inte fan ihåg igelkotten! När jag kom in och fick si'n stå midt ibland rädisor, sillsallat och anjovis på frukostbordet, så sa' ja' förstås åt käringen, som ammat mig när jag var liten:

— Ta' bort »kaktusen» och lägg dit osten i stället!

Så gaf jag henne ordres att fylla en gammal blomkruka med jord och när det var gjordt »lag» ja' igelkotten i jorden och tänkte att han skulle gräfva en grop och göra det trefligt åt sig i blomkrukan.

Käringen såg på mig och till sist sa' hon:

— Han ska' väl ha vatten, den der, kan ja' tro?

— Visst fan ska' han ha vatten, det är klart! Ge honom lite' under det jag äter, så är Lotta hygglig.

Bäst jag satt gaf käringen upp ett gasthoj.

— Hva' ä' det nu? skrek ja'.

— Jesses hjelp, *kaktusen springer sin väg*, skrek käringen.

När jag kom ut stod menniskan midt på golfvet med en trädgårdskanna i hand och peka på en af piedestalerna, på hvilka jag hade ett par dyrbara japanska vaser:

— Ser herrn honom? sa' hon och spärra upp ögena som ett par kanongluggar. Han sitter der i vrån, och det var på ett evigt hår han stjelpt ikull vasen. *Ja' vattna på'n*, som herrn sa' men det måtte han inte tyckt om, ty vips kila han i väg ur blomkrukan. Vet herrn hvad *jag tror, det är bestämdt ingen kaktus!*

— Jaså *inte* de'! Lotta ä' verkligen klyftig!... Sir hon inte att det är en *igelkott*, som jag tagit hem från Djurgården i natt, och som det roar mig att ha, sir hon. Har hon aldrig hört tal's om en igelkott förr kanske? — Nej, jag kan förstå det!

— Då ska' jag upplysa henne om att igelkotten ä' *ett djur* och inte en »kaktus», fast jag sa' så derför att han har taggar på kroppen. — Hjelp mig nu att lägga vaserna på golfvet, så slipper hon slå ner dem, och laga se'n att han får något att äta se'n jag gått. Se så, lägg den andra vasen här bredvid! — Bien! — — Hva' han ska' ha att äta? frågar hon. Igelkottar bruka äta råttor! — Vi ha ju fullt med råttor i källar'n; hon brukar ju fånga ett par om da'n har hon sagt. Laga då att han får råttor så länge det fins några att ta. Har hon förstått?

— Ja, nog förstår jag herrn, men — —

— Hva' är det för »men» nu igen? — Gör bara som jag säger!

— Ja bevars, nog ska han få råttor alltid, sa' käringen och snurra af som en pinal ut i köket.

III.

När jag kom hem på qvällen hade jag bjudit Pett'son och Svensson, som jag varit tillsammans med, att följa med mig hem och si på igelkotten. De hade häller aldrig i sitt lif sitt en igelkott. Just som jag tändt ljus der hemma och börja söka efter kräke', så säger Svensson, som snusa och var lite' på kulan:

— Sicken en! *Vasen der, vaggar fram och tillbaka!*

— Ja, ta' mig katten gö-ör den inte, säger Pett'son och slog i ett glas vatten åt sig ur karafinen på skrifbordet.

— Då ska ni få se att igelkotten krupit in i vasen, sa' jag och lyftade upp den och ristade den öfver mattan.

Då skrek Pett'son:

— Der kila' en stor råtta ur vasen! Kallar du den för en igelkott?

— Prat, det fins inga råttor här i rummen! Du såg i syne, begriper du.

I detsamma kom Lotta in i bara underkjolen och lipa:

— Nu kan herrn ha't som herrn har'et! Den der igelkott-kaktusen äter visst råttor han! *Jag har försökt, och släppte in till honom två stycken stora ena, som jag fångat i källaren* — —

— Hva' säger hon! Ä' hon galen — har hon släppt in — — skrek jag och borra ögena i idioten. Det här är trefligt! — Då är det kanske också hon som stoppat igelkotten i vasen, så att han inte kommer ut igen se'n han rullat ihop sig? — —

I stället för att svara gaf käringen till ett hojtande, högg tag i eldgaffeln, kasta sig framstupa på golfvet och börja fäkta med armarne under bokskåpet, dit råttan tagit sin tillflykt.

— Der ä' hon, slå ihjel'na! skrek hon rätt som det var.

Nu blef det ett förbaskadt lif!!!

Svensson dängde sin silfversnusdosa efter råttan, men måtta' fel och slog käringen i skallen så att hon svimma. Pett'son slog vattenkarafin i väggen och sjelf måtta' jag i häpenheten ett dråpslag med vasen mot råttan, just när hon kila' mellan benen på mig.

Den ende som bibehöll fattningen var igelkotten, som krupit in i vasen. Han låg der midt ibland porslinsskärfvorna, lugn som en sykluns fullsatt med nålar, och sa' inte så mycke' som smack en gång.

Pett'son blef alldeles förtjust i djure' när han fick si't och sa' att det var det originellaste Vår Herre skapat, näst min gamla Lotta.

Men jag var redan utledsen på kräke' och sa' derför åt Pett'son:

— Vill du ha'n så ta'n, till ett minne af mig!

— Tack ska du ha', sa' Pett'son. Jag ska ta'n och ge'n åt gumman min! Hon har länge önskat sig en liten mops att sällskapa med, men då tycker jag för min del att igelkotten här ä' trefligare. Eller hva' säger du, Svensson?

— Visst ä' han de, sa' Svensson. Jag tycker bara att du skulle låta klippa'n till *lejon*, så han blir lik min pudel. Nu ser han ut som en skolpojke i skallen och det är inte vackert.

Här slöt Kalle Ström historien.

Minervas hufvud.

En Stockholmsbild.

Han hade beslutat att lefva förståndigt och inte äta på »Opris» och punscha lite' hvarstans, utan gå hem och lägga sig i tid och gå upp i tid och idka familjelif och bli hygglig etc.

Och så, när han en vacker dag på förmiddagskröken låg i sin säng och som vanligt läste »Dagbladet», fick han syn på en annons:

»**En bättre ungherre,**
som sätter värde på ett godt bord, med *verkligt* goda viner, erbjudes full inackordering på fördelaktiga vilkor, i en förmögen borgerlig familj, som har behof af ett ungdomligt och muntert umgänge.

— Muntert umgänge, var de'! Ja de' ska inte klicka, sa' han och sprang upp ur sängen och dansade en liten oskyldig tarantella, till dess pincenez'en, som han begagnat under läsningen, föll i golfvet.

— Tjo san! pustade han och tog upp »tittut»-inrättningen.

Och så gjorde han toalett omsorgsfullare än vanligt, vaxade mustascherna, så att det på afstånd såg ut, som om han gått med en i båda ändar formerad blyertsstump i munnen; satte på sig en ståndkrage på tio centimeters höjd, knäppt framtill som en hvit väst, med tre knappar.

Sedan han derefter fått rocken på, mönstrade han sig för sista gången framför spegeln, smålog

först, men rynkade derefter ögonbrynen och mumlade:

— Du är allt bra rö' i syna, för att bli familjegosse, Vicke lille.

Men tanken var icke väl född, förrän han, under det han kastade ytterrocken på armen och satte sin »schangtila» grå storm på hufvudet, började gnola:

»Sö-ner af ett folk, som blödt», etc.

Det var *hans* favoritmelodi, fast han aldrig hunnit lära sig den riktigt de tio år, han hållit på med den.

Så gick det i marschtakt utför trappan, till dess han kom af sig med sången och började fundera på adressen, som han gick ut att söka.

Den var för honom, som »inföding», inte heller svårt att hitta, när han väl kom ihåg den, och efter en qvart stod han utanför huset och ringde på.

Porten öppnades ljudlöst och slöts åter om honom, sedan han kommit in i den konstigaste portgång, han någonsin sett, dekorerad med i olja imiterade gobeliner.

— De' här var schangtilt, sa' han och stälde sig, med sin promenadkäpp under armen, att »koxa» på målningarne, som om han varit prisdomare på en konstutställning.

Dörren till trappuppgången bakom honom öppnades, och en ung flicka trädde ut och spände upp sitt »en tout cas», utan att hon observerade honom eller han henne. I stället gick han i samma ögonblick några steg baklänges och rände käppen genom parasollet, hvarvid dess egarinna uppgaf ett lätt rop.

— Ber tusen gånger om förlåtelse, gjorde jag er kanske illa? sade han och rusade fram, för att stödja den unga damen, som lutat sig mot väggen med ena handen för näsa och mun.

Hon gaf honom endast ett par bedröfvade ögonkast till svar, hvilka tillika tycktes fråga: »Hva' ä' ni för en »klassik?»

Så förde han henne bort i en trädgårdssoffa, som stod i portgången, och kände på henne fram och bak, som om han trott, att hon gått sönder på något ställe, och urskuldade sig åter och såg så tafatt och olycklig ut, att hon måste le åt honom bakom näsduken, som hon höll i handen!

När han såg leendet återspegla sig i hennes ögon, tog han henne i famn af glädje, som han skulle ha gjort med en schweizerifröken, och sa' med entusiasm:

— Ack, nu ser jag, att ni inte är ond på mig längre!

Hon ryckte sig lös och sprang upp, när hon blef sig sjelf och uppfattade hans närgångenhet.

— Hvem är ni, min herre, och hvem söker ni? frågade hon litet vigtigt och mer nyfiken än ond.

— Hvad för något, har jag inte sagt det, nej, det är så rätt! Var så god, här är mitt kort! Jag söker en familj, häradshöfding X:s, som önskar en »munter» inackordering, men finner en »lässen», sen jag nu gjort er illa, svarade han i ett slags resignerad, bedröflig ton, som gjorde, att hon åter måste dra på munnen, när hon såg på honom.

— Åh, det var ju inte så farligt, det var lika mycket mitt eget fel, att ni råka »peta» till mig

lite' med er käpp, under det ni såg på de här gubbarne, sade hon.

— Ja, jag intresserar mig verkligen för konsten, svarade han för att ha något att säga. Det är charmanta »fresker» det här, och antagligen mycket gamla, fortfor han och tog åter på sig konstdomarminen.

Nu måste hon vända sig bort, för att icke skratta honom midt i synen, så lustig såg han ut.

— Det är visst inga fresker, och inte ä' de så värst gamla heller, upplyste hon. Pappa, som svärmar för »konsten» på sitt sätt, har låtit en ung målarlärling, för hvilken han intresserar sig, måla dem efter några franska kopparstick, så att han skulle slippa köpa duk åt gossen att smeta ner i början.

— Åhå, föll han in.

Hon mönstrade honom nu litet nogare, läste på hans kort:

Viktor Allén,

Flanör och Rentier,

och fortfor:

— Vill ni vara god och följa mig upp, så skall jag presentera er för pappa och mamma, ty det är vi som satt in annonsen?

— Åh, så'n tur jag har, svarade han artigt.

I trappuppgången ryggade han tillbaka för de syner, som der plötsligt uppenbarade sig för honom. I nisch vid nisch stod hela den olympiska gudaskaran, i en half gång större lebensgrösse än han sjelf, och blickade ner på honom.

Han tänkte fråga sin ledsagarinna, om det var familjestatyer, men så fick han straxt klart för sig, att det var »museigubbar», som inte intresserade honom ett dugg, och så såg i han stället på en burrig liten lock bredvid flätan i hennes nacke, som guppade upp och ner, då hon lätt som en gasell ilade uppför trappan.

En qvart senare var han inackorderad i häradshöfdingens familj, sedan han besett sin lilla vindsvåning och funnit den treflig, fast den låg väl högt. Men det göra ju alltid vindsvåningar, tänkte han.

* * *

Nu blef han en helt annan menniska en hel månad bortåt, den gode Vicke.

Han gick om dagarne på konstutställningar med sin originelle värd och lilla fröken Suzen, enda dottern, hvars bekantskap han gjort i portgången och som nyligen kommit hem från en pension i Schweiz, der hennes uppfostran afslutats, så att hon, när säsongen kommit riktigt i flor, skulle få börja deltaga i societetslifvet.

Under häradshöfdingens ledning började han snart bli en riktigt »styf» konstkännare, men det var inte så mycket för taflornas och skulpturernas skull, som han lät sig släpas med till Nationalmuseum, Blanchs och konstföreningen. Inte ville han precist heller erkänna, att det var hvarken för »gubbens» eller »flickans» skull; han behöfde ju inte vigga pengar, och inte var han kär heller.

Det hade han då aldrig varit, men han tyckte

det var »lifvadt» att prata lite' tok med tösen och få henne att visa tänderna, när hon skrattade, ty hon skrattade nästan åt allt, hvad han gjorde, så goda vänner voro de.

Det var bara en sex, sju cigarrfröknar, som han varit så god vän med — aldrig med någon familjeflicka förr. Han hade aldrig tyckt om familjelifvet, det mindes han, se'n han som skolgosse af sin far inackorderats hos en lärare, der han aldrig haft det för trefligt, tills fadern några år efteråt dog och han sent omsider blef myndig.

Han beundrade emellanåt verkligen sig sjelf, så hygglig tyckte han sig på sista tiden ha blifvit. Och när han en dag gick förbi operakafét, undrade han, hur länge det nu var, se'n han satt der sist. Så kom det en bekant, som slog honom på axeln:

— God dag på dig, gamle gosse, hvar har du hållit hus så länge?

— God dag på dig, »lök» — *hemma*, begriper du! svarade han.

— Hvar äter du?

— *Hemma*, naturligtvis!

— Är du då kär . . . så *kär i hemmet*, menar jag.

— Ja visst!

— Ska du inte gå med in på Opris och ta' en bit för ovanlighetens skull?

— Hva' ä' de' i dag? — Torsdag? — Kan . . . ske! — Hvad bjuder du på? . . .

Så var det färdigt! Han skref en biljett och skickade ett stadsbud hem med den, och när han se'n vakna morgonen derpå, hade han försofvit sig

och sa' åt jungfrun, att hon kunde helsa ner, att han inte kom till middagen i dag heller, emedan han var bortbjuden.

Då såg jungfrun så medlidsamt på honom, som om han haft reumatisk feber, och sa':

— Häradshöfdingen bad mig fråga, om herrn kanske önskar, att vi ställa en lykta med ljus och tändstickor i portgången i natt?

— Hva' för de' då? frågade han tvärt.

— Gasen släckes klockan 12 i trapporna.

— Gasen, jag har väl inte varit i gas ... jag har väl inte ... stammade han, oförmögen att fatta situationen. Men så klarnade det.

— Jaså! Hvad sa' han mer? Fråga' han inte också, om jag önskade, att ni skulle bädda der nere åt mig? ... Helsa och säg, att jag reder mig nog.

Jungfrun neg och gick. När hon stängt dörren, sparkade han till stöfvelknekten, så att den flög upp i sängen, tog hatt, rock och paraply och gick utför trapporna med så tunga steg, som om han haft ett kassaskåp på ryggen.

När han kom hem på qvällen, tog han upp en tändsticksask ur fickan, strök eld och såg på klockan.

— Half tu! Då har jag sannerligen lust att se, om gubben stält ut ly-lyktan, mumlade han. Jo, så ta mig ... Och hva' ä' de'? ... Ett par *filttofflor!* ... Jaså, det är på det viset man blir behandlad! Hvarpå han sparkade den ena toffeln genom en färgad glasruta ut på gården.

— Du med! fortfor han och gaf den andra en ny spark. Så stöflade han uppför trappan, som om han haft två kassaskåp på ryggen.

Midt för »Apollon» på elfte trappsteget strök han åter eld på en sticka och nickade åt statyn:

— Tjenis på dig, gamle Ravaillac!

Så gick han vidare.

I trappan till andra våningen, midt för »Minerva», strök han åter eld på en sticka och såg sig ikring.

— Tjenis på dig, gamla musa eller hypotenusa, hva' du heter! ... Hva'för ser du så arg ut? Ä' de' kanske, för att jag ä' lite gla-ad i qväll, hvassa? ... Angår det »dej» de? ... Försök i-inte med mig, ä' du snä-äll, jag bor i familj. ... Sa' du någe? ... Muckar du, så ska' du få på ... jollrade han och fäktade med paraplyet — — Hva' var det, som trillade? ... De' får man lof att titta efter. ... Ett hufvud! ... Det var väl inte mitt hufvud? ... Nej, det sitter fast ... Ah, nu ser jag! ... Det är hypotenusans hufve', som trilla af skaft och gick i kras. Titta nu, om du kan! ... Morjens på dig!

* * *

När Vicke kom i säng, flydde sömnen från hans ögon. Han tyckte sig se »hufvudlösa hypotenusor» och krossade »hypotenushufvuden» öfverallt i rummet. Och när han ändtligen slumrade in, drömde han, att han stod anklagad för mord inför gudaskaran, och att den hufvudlösa Minerva vittnade, att han halshuggit henne med sitt paraply, och att han protesterade mot vittnet:

1:o) derför att hon var jäfvig,

2:o) derför att hon var *utan hufvud* och vittnesmålet följaktligen *falskt*.

Här log Vicke. Det var »dräpande» argument, tyckte han.

Men då tog Minerva åter till orda och försvarade sig med, att hon var *buktalare* (det var det fräckaste, han hört) och att hon fordrade, att han skulle stekas lefvande vid sakta eld, hvilket äfven skedde. Under exekutionen vaknade han, badande i svett, rusade upp, tände ljus, öppnade dörrar och fönster och började, sedan han tändt en cigarr, att samla sina tankar.

Resultatet häraf vardt, att han stack fötterna i sina tofflor, tog ljuset och skyndade, som han gick och stod, utför trappan till platsen för sin hemska nattliga gerning.

Der låg Minervas hufvud styckadt i fyra delar.

Han plockade upp dem, för att de ej skulle ligga och skräpa i trappan och vittna om hans »brott», och så knogade han uppför trappan med sin börda.

Uppkommen på vinden fick han en idé, öppnade ett af takfönstren och slungade ut gipsbitarne, så långt han förmådde.

När han åter skulle stänga fönstret, hörde han först, att hans halföppna tamburdörr slogs i lås genom korsdraget, och ögonblicket derpå en röst nedifrån, som vrålade:

— Hjelp, polis, polis! . . . Här blir man ihjälslagen af takgesimser och dödskallar!

Han började darra smått för sig sjelf och tänkte kila in till sig.

Kila in! Han trefvade utefter benen, för att få fatt i sin nyckelknippa och öppna dörren . . .

Aj, aj, nycklarne lågo ju der inne, och här stod han i... ingenting.

Nytt väsen från gatan.

Han hörde, hur det bultades på porten, så att huset skakade... Han hörde häradshöfdingens röst blandas med de främmande rösterna der nere, och så hörde han porten öppnas. Och här stod han i filttofflor och nattskjorta.

Han sökte ett gömställe i korridoren på vinden, men alla voro för små för honom. Ett ögonblick tänkte han ge sig i väg ut på taket och krypa ner i en skorsten, men afstod genast derifrån.

Han hade fått en idé och kilade raskt ner för trappan till Minerva.

Hon skulle rädda honom!

Han famnade hennes knän, grep ett säkert tag i hennes toga och skrufvade henne fram så långt, att han underifrån kunde krypa in i hennes moderliga sköte.

Så satte han sina axlar mot ett par utskjutande hörn i hennes midja och lyftade henne tillbaka på hennes plats i nischen.

Nu var han räddad och drog en suck af lättnad, hvarefter han äfven drog ett bloss på cigarren, för att känna, om den brann, hvilket den gjorde.

Så började ett spring och ett väsen i trapporna, under det att gurgel samtidigt pågick i porten.

Sedan han väl hunnit sansa sig, och ansåg sig »sauvis» der han var, kunde han icke låta bli att skratta åt alltsammans.

Oväsendet i portgången tilltog!

De lefde som galningar der nere och talade

fortfarande om dödskallar, takgesimser, stukade hattar, hål i hufvudet, stämning, fästning, böter, polis, etc.

Och så kom hela raden traskande uppför trapporna med häradshöfdingen i spetsen.

»Jag har ju näsan i hand; kom inte och säg, att det ej var ett gipshufve', som kastades ned! ... Se der ha vi ägget! ... Den der »bysten» har ju tappat hufv'et! ... Ä' de' inte hans näsa? Var så god och se! — — — Hva' vill det säga, *det ryker ju ur halsen på'n*, som ur en krater», fortfor samma röst.

»Aj för katten, cigarren», mumlade Vicke och sökte spotta på den, för att få den släckt.

När detta icke lyckades, släppte han den och trampade på den.

Under tiden hörde han häradshöfdingen knacka Minerva på magen och fråga: »Är det någon der?» Då intet svar följde, började man hjelpas åt att lyfta statyn. Vicke anade listen och makade sig som en sotare i en skorstenspipa högre upp. Då började han känna brandos. Toffeln hade antändts af den brinnande cigarren. Han sparkade fotbeklädnaden af sig och lemnade den som trofé åt sina förföljare, hvilka i detsamma lyckades lyfta litet på gipsfodralet, som omslöt honom. Nu uppstod en ny diskussion, som slöt med, att häradshöfdingen, omgifven af nästan allt husets folk, som skyndat till, jemte en poliskonstapel och den nattvandrare, som på gatan träffats af gipshufvudfragmenten, ånyo uppfordrade Vicke att svara.

Då ljöd plötsligt från Minervas innandöme ett

doft knorrande, och för de tillstädesvarandes häpna blickar tedde sig en både hemsk och kostlig syn, belyst af skenet från en stearinljusstump i en handlykta.

På samma gång förargad öfver att ej få vara i fred och road af att få bereda sina plågoandar en öfverraskning, kröp Vicke upp, så långt han kunde komma, stack hufvudet ut genom hålet i Minervas hals och frågade med den lugnaste min i verlden:

— Hva' vill herrskapet mig, om jag får lof att fråga?

Det uppstod ett kaotiskt virrvarr bland åskådarne vid denna syn. Ett par äldre damer gåfvo hals, nattvandraren skrattade, så att han låg dubbel, poliskonstapeln spände ögonen i Vicke som i en förbrytare, och häradshöfdingen hoppade jemfota af förargelse och skrek:

— Jaså, det är ni, herr Allén, som stält till allt det här .... en fullständig skandal .... hm ....

Och så hväste gubben:

— Hva' har ni i gipsfiguren att göra .... Är ni galen?

— Nej, tackar som frågar, inte än! .... Har jag inte rätt att vara, hvar jag vill kanske? Ä' jag inte inackorderad här i huset, och betalar jag inte min hyra, hvasa? Ni ville ju ha en »munter» inackordering och det här tycker jag ä' så trefligt, som det kan vara, svarade den glada själen.

— Tig, herre, och kryp genast ut! afbröt häradshöfdingen.

— Aldrig i lifvet, herre!

— Då låter jag föra både er och statyn till polisvaktkontoret, hotade den förbittrade värden.

— Åh, nu skämtar ni bara! Gå och lägg er allesamman och låt mig vara i fred, svarade Vicke och kröp åter ned i statyn, nickande godnatt åt sin omgifning.

— Flytta ned statyn ur nischen! befalde häradshöfdingen.

Då stack Vicke åter upp hufvudet och protesterade kraftigt mot en dylik åtgärd.

— Kom ut då! väsnades häradshöfdingen.

— Aldrig, förrän damerna aflägsnat sig. Jag är inte visibel. När de gått ska vi underhandla.

— Åh, ni kan gerna skämmas, min herre. Flytta statyn! kommenderade värden.

Vicke kröp ned i Minerva igen och stack sina armar i hennes, på så sätt famnande gumman invärtes.

— Skaka figuren duktigt! kommenderade värden.

Skakningen blef utan resultat.

— Vänd på den ett tag, så der! sade häradshöfdingen och stack in sin hand, för att få fatt i Vickes ben.

Snabb som tanken och försvarande sig till det yttersta, gled den förföljde ned ett stycke, stack ut ett ben genom öppningen i fotställningen och sparkade häradshöfdingen i motsvarande väggen, innan han hann fullborda sin afsigt.

Nu flydde damerna hals öfver hufvud från valplatsen, bärarne släppte Minerva i stengolfvet, så att hon sprack sönder, och bland ruinerna kraflade Vicke sig upp och sökte drapera sig framtill med

bakstycket af gudinnans mantel, under det han, ursinnig och förlägen, knöt handen mot sin värd och skrek med dramatisk patos: Det här ä' ta' mig katten svinaktigt!

* * *

Följande dag hade han ett enskildt samtal med sin värd, hvars resultat blef, att han sades upp till ögonblicklig afflyttning, sedan några skarpa repliker ytterligare växlats. Och så bugade han sig stramt och gick.

När han passerade salongen utanför häradshöfdingens arbetsrum, hörde han våldsamma snyftningar borta i kakelugnsvrån och såg lilla Suzen ligga framstupa i ett soffhörn med ryggen mot honom. Henne hade han totalt glömt under de senaste dagarnes vilda orgier. Och nu skulle han lemna henne, som var oskyldig till allt, utan ett vänligt ord till afsked. Det klack till i honom, han hade inte hjerta till det!

Så smög han fram på tå till henne och hviskade:

— Hvarför gråter ni, fröken Suzen!

Hon spratt till, vände sig om och såg på honom, under det tårarne runno strida utför hennes kinder.

— Fy, fy, fy! så elak ni varit mot pappa! sade hon och vände sig åter straxt bort.

— Pa-ppa, stammade Vicke. Det är tvärtom han, som .... Jag ä' inte alls e-e-lak, det vet ni nog!

— Jag har heller inte trott det, men nu .... Vore ni snäll, skulle ni genast be pappa om förlåtelse, snyftade den lilla.

— Ja-så! inföll Vicke och tog sig en funderare på några ögonblick. Derefter fortfor han flegmatiskt: Ja, jag gör väl det då, när ni vill det!

Och så gick han tillbaka in till häradshöfdingen. Och när de efter en qvart skildes voro de åter de bästa vänner.

— Vill häradshöfdingen ha öfverseende med mig för den här gången, så stannar jag väl qvar, och se'n ger jag er min hand på, att det här spektaklet ska' min syndiga fysik få betala! försäkrade Vicke vid afskedet.

— Ja, så ska' det låta, sade häradshöfdingen och skakade hjertligt hans hand.

Historien är många år gammal, och Vicke har sedan dess länge lefvat ett stilla hemlif i — egen familj.

INNEHÅLL.

Sid.

Riddar Pettersson
Första kapitlet ... 1
Andra kapitlet ... 20
Tredje kapitlet ... 40
Fjerde kapitlet ... 60
Femte kapitlet ... 79
Sjette kapitlet ... 97
Regementets Far ... 114
Min vän Agronomen ... 124
»Min Dotter» ... 137
När »Heidi» kom hem ... 143
Kalle Ströms igelkott ... 148
Minervas Hufvud ... 157

6

6000212436
Göteborgs universitetsbibliotek